

ZPRÁVY

ČKAIT

12. 9. 2008

+ informace

VYDÁNO PRO ČLENY ČKAIT

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

31²⁰₀₈

Mezinárodní letiště v Karlových Varech bylo cílem odborné exkurze v rámci konference Městské inženýrství 2008

OBSAH

ÚVODNÍK

Diskuse na Shromáždění delegátů	1
---------------------------------------	---

Z NAŠEHO POHLEDU

Technická normalizace	1
Export inženýrských služeb do prostoru Jižní Ameriky	4

NÁZORY A STANOVISKA

Nejen cena by měla být kritériem při výběru stavební firmy	5
--	---

Z ČINNOSTI KOMORY

Oprava chybně uvedených údajů v Z+i 2/08	6
Inženýrský den 2008	6
Cena ČKAIT 2008	7
13. ročník konference Městské inženýrství Karlovy Vary	7
Jubilejní 20. aktiv členů ČKAIT v oboru TZS a TPS	9
Spolupráce ČKAIT se školami	10
Výsledky krajských soutěží Stavba roku	12
Exkurze a akce oblastí ČKAIT	16

PRÁVO

Stavební zákon v praxi, novela SZ	20
Často kladené dotazy členů ČKAIT	21

ZE ZAHRANIČÍ

Informace ze 47. zasedání ECCE	22
Zpráva o výročním volebním sjezdu Polských inženýrů v Krakově	23
Právní prostředí a společný stavební trh evropské unie	24
Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě	26
Ze světa výstavby	28

ODBOBNÉ ZAJÍMAVOSTI

Cena pro karlovarskou stavbu Felix Zawojski	28
Emisní den zlaté mince	29
Ostravsko má nový tunel	31
100 let s Národním technickým muzeem	31
Ojedinelá soutěže SPŠS v Karlových Varech	32
Účinky tornáda v okrese Chrudim	33
Terminál hromadné dopravy Hradec Králové	33
Centrum stavitelského dědictví v Plasích	34

ODBOBNÉ PUBLIKACE, VÝSTAVY, VELETRHY, KONFERENCE

Příprava nového vydání Slovníku pojmů ve výstavbě	34
Průmyslové stavby i Bienále Industriální stopy získaly reprezentativní sborník	35

Mezinárodní letiště v Karlových Varech bylo cílem odborné exkurze v rámci konference Městské inženýrství 2008

Z+i 3/2008

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
www.zpravy-ckait.cz

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký
předseda redakční rady, tajemník RS ČKAIT Brno
Ing. Svatopluk Zidek
místopředseda redakční rady, přednosta oblasti Karlovy Vary,
člen představenstva ČKAIT
Marie Báčová
ředitelka Informačního centra ČKAIT
Ing. Jan L. Bedrníček
tajemník ČKAIT Praha
Ing. Jan Konícar
přednosta oblasti Jihlava, člen představenstva ČKAIT
doc. Ing. Vojtěch Menci, CSc.
zástupce RR pro střední, odborné a vysoké školy
doc. Ing. Karel Papež, CSc., předseda Ediční rady ČKAIT
člen Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT
Ing. Jiří Plíčka, CSc.
místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost
Ing. Miroslav Najdekr, CSc.
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl
přednosta oblasti České Budějovice
JUDr. Marie Urbancová
kancelář RS ČKAIT Brno

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123
e-mail: bmo@ckait.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 541 152 565, e-mail: kuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA–DIDOT, spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

MK ČR E 15660

Vycházíme nejméně čtyřikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 26 500 výtisků.

Následující vydání Z+i ČKAIT č. 4/2008
Termíny příspěvků: 17. 10. 2008 na adresu redakce.
Termín vydání: 5. 12. 2008

Diskuse na Shromáždění delegátů 2008 potvrdila dobré vztahy ČKAIT k většině spolupracujících institucí a otevřela náměty k řešení

Pro Českou komoru autorizovaných inženýrů a techniků je charakteristickým rysem, že se jí vrací dlouholetá snaha o korektní spolupráci a dobré vztahy k institucím, které mají vliv na chod Komory, její postavení ve společnosti a tím na možnost prezentovat a hájit oprávněné zájmy členů.

Ve vystoupení hostů zaznělo nejen kladné hodnocení spolupráce, ale i nabídky na pokračování společné činnosti s návrhy konkrétních témat: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky Ing. arch. Martin

Tunka, CSc., ředitel odboru územního plánování, Svaz podnikatelů ve stavebnictví Ing. Bohuslav Štancel, technický ředitel, Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství Ing. arch. Jan Fibiger, Společnost pro techniku prostředí Ing. Jiří Frýba, místopředseda společnosti.

Zazněly i názory polemické, naši přátelé z České komory architektů, Ing. arch. Jiří Menger, místopředseda ČKA a Ing. Václav Mach, odstoupivší předseda ČKAIT, nevyjádřili společný názor na text „Státní politika architektury“, který ČKA předložila vládě. Jeho obsah není v souladu s představami ČKAIT o zapojení stavebních inženýrů do procesu výstavby.

Pro Komoru je významná spolupráce s vysokými a středními odbornými školami. Představenstvo ČKAIT i oblasti ČKAIT udržují tento institut jako prioritu. Vstřícně se vyjádřil děkan Fakulty stavební ČVUT v Praze prof. Ing. Zdeněk Bitnar, DrSc., s upozorněním na možnosti spolupráce, rozšíření o činnosti v oblasti vzdělání, výzkumu a technologického rozvoje z prostředků EU. Pro Komoru je to velmi vítaná oblast spolupráce, naplňuje programy informovanosti a poučení členů o nových technologiích a pomáhá zvýšit prestiž postavení ČKAIT ve společnosti. Je to výzva pro všechny oblasti ČKAIT, zejména pro ty, které mají styky s fakultami již institucionálně podloženy.

Nejzajímavější a nejpřínosnější část diskusních námětů směřovala do vnitřního života Komory, k problémům členů ve spojitosti s výkonem povolání. Bytostný a oprávněný zájem našich členů získat od Komory právně podloženou podporu, umožňující stanovit meze korektního honorování za inženýrské služby, podporu potlačující dumping a znehodnocování inženýrských služeb. Současný stav vede i k úbytku zájmu o profesi „projektant“. Na přerůstání tohoto technického problému do oblasti politické upozornil Ing. Robert Špalek, kandidát do představenstva ČKAIT (v současné době místopředseda ČKAIT pro oblast hospodářskou). Do metodiky v postupech Komory a ke vzniku možných nesouladů v praxi byly určeny připomínky členů ČKAIT a členů orgánů ČKAIT. Řada těchto námětů směřuje k nově vzniklým resortům v představenstvu ČKAIT: připomínky k novému stavebnímu zákonu, připomínky k pojištění členů ČKAIT, kritika části zákona o veřejné zázkaze, legislativa v oblasti pozemkových úprav, projektová dokumentace vodních a lesnických staveb, nadměrná složitost při činnosti dozorčích komisí, problematika norem ve vztahu k autorizovaným osobám a další.

V zahraniční oblasti ČKAIT bylo poukázáno Dr. Ing. Zdeňkem Trojanem, CSc., místopředsedou Českého svazu vědeckotechnických společností, na význam činnosti FEANI (Evropská federace národních inženýrských asociací), jejímž je jmenovaný prezidentem. Rekapituloval činnost FEANI od roku 1951 a konstatoval, že v současné době není část oprávnění, která získávají naši stavební inženýři v Evropě, za hranicemi ČR, uznávána. Navrhuje řešení „Europasm“ pro evropské inženýry. Tento signál směřuje k nutnosti přehodnotit členství ČKAIT v zahraničních institucích a posílit členství tam, kde to přináší pro členy ČKAIT zřetelné výhody.

Institut autorizovaného inspektora byl velmi diskutovaným tématem v minulých letech v době příprav nového stavebního zákona.

Doc. Ing. Miloslav Pavlík, CSc., předseda Koordináční rady, informoval o současné fázi, kdy je jmenováno 54 inspektorů a v dalších zkouškách v roce 2008 uspělo 11 kandidátů z 16 uchazečů. ČKAIT se významně podílela jak na přípravě, tak na zkušebním procesu. Nese určitý díl iniciativy na zřízení tohoto institutu a je vhodné uvážit informovanost a podporu zájmu o tento stupeň kvalifikace mezi členy Komory.

Vystoupení Dr. Ing. Vladimíra Sklenáře, CSc., k pohledu na legislativu spoje-

nou s činností koordinátorů bezpečnosti práce a ochrany zdraví bylo podloženo funkcí diskutujícího, který je předsedou České společnosti stavebních koordinátorů.

Bylo upozorněno na některé složitosti spojené s výkonem funkce koordinátora. Problém vyžaduje další sledování, umožňující vnést konsenzuální řád do výkonů této funkce a odbřemenit naše členy stanovením jasných pravidel pro projektanty.

Tento přehled diskuse byl zpracován pro členy ČKAIT z iniciativy Redakční rady Z+i ČKAIT a předložen představenstvu ČKAIT ke schválení k uveřejnění v Z+i 3/2008.

Ing. Miroslav Loutocký

předseda Redakční rady Z+i ČKAIT a Inženýrská komora

Technická normalizace

Počátky technické normalizace jsou spojeny s velkými stavebními projekty nejstarších civilizací (jednotné rozměry stavebních kamenů pro pyramidy v Egyptě, systém měr ve staré Číně, jednotné rozměry připojovaných zařízení na veřejný vodovod v antickém Římě). Historie připisuje vznik technické normalizace stavitelství a výrobkům v něm používaným. Postupný vývoj techniky pak přinesl pronikání technické normalizace do oblasti strojírenství. Systematickou normalizační činnost na našem území lze sledovat od poloviny 19. století v souvislosti se vznikem průmyslových odvětví. Zřejmě nejstarší u nás používanou stavební normou, na jejímž vzniku se podílely velké výrobní a stavební firmy a inženýrské spolky v Německu a Rakousku, včetně českých zemí, byla „cementová norma“ z roku 1877.

Technická normalizace je soustavná činnost, kterou se zavádějí ustanovení pro všeobecné a opakované použití, směřující ke sjednocení, zjednodušení a z hospodárnění duševní a fyzické práce ve výrobních procesech. Technická normalizace zahrnuje také typizaci, unifikaci a specifikaci. Zpravidla se normalizuje jakost výrobků, rozměry, součásti, značky, symboly, způsoby výpočtů, měrné jednotky. Výstupem (výsledkem) technické normalizace jsou technické normy (mezinárodní, evropské, národní; výrobkové, návrhové, zkušební).

Technické normy představují dokumentované dohody, které obsahují technické specifikace nebo jiná určující kritéria, používaná jako pravidla, směrnice, pokyny nebo definice charakteristik zajišťující, že materiály, výrobky, postupy a služby vyhovují danému účelu. Jejich používání je dobrovolné.

V roce 1922 vznikla **Československá společnost normalizační** (ČSN). Jednalo se o nezávislou, všeobecně prospěšnou neziskovou společnost, která organizovala a zajišťovala normalizační činnost v ČSR. Jejími členy byly výrobní podniky, profesní svazy, komerční organizace apod. Členové platili členské příspěvky a podíleli se finančně na úhradě nákladů činnosti společnosti v oblastech svého zájmu a působení. Návrhy technických norem zpracovávali odborníci z průmyslových podniků, vysokých škol, výzkumných ústavů, odborných spolků. Užívání československých norem bylo dobrovolné. Normy přesto měly uznávanou autoritu, díky vysoké úrovni obsažených technických řešení a formální úrovni zpracování. První technická norma označená ČSN (ČSN 1001:1924) byla vydána v roce 1924 a týkala se závitů. Československá společnost normalizační byla jedním ze zakládajících členů mezinárodní normalizační společnosti, která byla pod názvem Mezinárodní federace normalizačních organizací (ISA) založena v roce 1928 v Praze (od roku 1947 Mezinárodní organizace pro normalizaci – ISO).

Po roce 1948 byla **technická normalizace zestátněna**. Dobrovolné normy se změnily v závazné státní normy. Jejich počet rychle rostl a dosáhl koncem 80. let počtu více než 20 tisíc. V roce 1951 byl zřízen Úřad pro normalizaci jako orgán státní správy v oblasti technické normalizace. Z něho vznikl následně Státní úřad pro vynálezy a normalizaci, v roce 1961 opět rozdělený na dvě samostatné organizace. Oblast normalizace byla rozšířena o metrologii a úřad se nazýval Úřad pro normalizaci a měření (později Federální úřad pro normalizaci a měření). Technické normy v ČR se dělily na státní (ČSN), oborové (ON), úsekové (ÚN), podnikové (PN). Dlouhodobým politickým cílem bylo zavedení společných norem států Rady vzájemné hospodářské pomoci (RVHP – mezinárodní ekonomická organizace zemí východního bloku).

Technické normy byly obecně závazné; ve výstavbě často přejímaly ustanovení vyhlášek o technických požadavcích na stavby. To nakonec vedlo (v roce 1960) ke zrušení vyhlášky Ministerstva stavebního průmyslu

č. 709/1950 Ú. I., o podrobnějších předpisech pro pozemní stavby a jejímu nahrazení technickými normami. Uvedená praxe se neosvědčila (technické normy nejsou určeny k tomu, aby chránily veřejný zájem) a po vydání nového stavebního zákona (zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) se stát znovu vrátil k formulaci závazných technických požadavků na výstavbu formou prováděcích předpisů ke stavebnímu zákonu.

Po roce 1989 se vývoj technické normalizace zaměřil na harmonizaci se stavem v zemích Evropské unie, kde jsou národní normy nezávaznými dokumenty. Zákon č. 142/1991 Sb., o československých technických normách, stanovil termín ukončení platnosti podnikových norem a termín ukončení závaznosti oborových norem. Závaznými zůstaly jen části ČSN, jejichž závaznost si vyžádal v rámci své pravomoci neopominutelný účastník tvorby normy (některý ústřední orgán státní správy). Tímto zákonem se změnil také formát ČSN: namísto formátu A5 se přešlo na formát A4. Zákonem č. 1/1993 Sb., byla do Ústavy České republiky včleněna Listina základních práv a svobod. Listina stanoví, že každý může činit, co není zákonem zakázáno, a že povinnosti mohou být ukládány jen zákonem. Závazná proto mohou být jen ta ustanovení technických norem, která hájí veřejné zájmy a jejichž závaznost vyplývá z některého zákona.

Evropské normalizační organizace CEN, CENELEC a ETSI řídí tvorbu evropských norem; tyto normy ovšem nejsou určeny pro přímé použití v praxi. Vydávání norem pro praktické používání je svěřeno národním členům evropských normalizačních organizací. Dohodnutý a schválený text evropské normy musí být zaveden jednotlivými členy do soustavy národních norem do šesti měsíců ode dne vydání. CEN a CENELEC zahájily činnost v roce 1961. CEN byl formálně ustaven v roce 1975, CENELEC v roce 1973.

Současný právní stav v oblasti technické normalizace se řídí zákonem č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Závaznost částí ČSN označených jako závazné skončila dnem 31. 12. 1999. Novela zákona č. 22/1997 Sb., provedená zákonem č. 71/2000 Sb., obsahuje ustanovení, že **české technické normy nejsou obecně závazné**.

České technické normy nesou označení ČSN. Zahájení prací na tvorbě norem a vydání norem se vyhlášeje ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Název Česká technická norma a označení ČSN nesmí být použity k označení jiných dokumentů. Ministerstvo průmyslu a obchodu je zmocněno zákonem č. 22/1997 Sb., pověřit právnickou osobu zabezpečováním tvorby a vydáváním norem. Pověřenou osobou pro tvorbu a vydávání norem byl Český normalizační institut. Tento stav se změnil k datu 1. 1. 2009, kdy bude vydáváním norem pověřen Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

Harmonizace technických norem v Evropské unii

Vytvoření jednotného vnitřního trhu EU s volným pohybem osob, výrobků, služeb a kapitálu předpokládá odstranění technických překážek obchodu. V oblasti volného pohybu výrobků jsou technickými překážkami národní technické předpisy a národní technické normy, včetně rozdílných zkušebních postupů při prokazování shody výrobků s požadavky předpisů a norem. Odstranění překážek se řeší:

- **vzájemnou akceptací výrobků**, u nichž požadavky nebyly harmonizovány (zaběhovaná, resp. neharmonizovaná oblast);
- **nabídnutím vzniku nových překážek**, kdy se od roku 1985 mezi členskými státy a Komisí (ve smyslu Směrnice Rady 83/189/EHS, nahrazené Směrnicí 98/34/ES ve znění Směrnice 98/48/ES) uplatňuje „informační postup“ (informační procedura) o připravovaných normalizačních programech a vypracovávaných technických normách i o připravovaných technických předpisech v jednotlivých členských státech a kdy se případné překážky odstraňují před schválením a vydáním těchto technických norem a předpisů;
- **harmonizací technických předpisů a norem**, kdy se vypracovávají jednotné předpisy a normy pro celou oblast Evropské unie, přičemž se od roku 1985 (ve smyslu usnesení Rady 85/C/136/01) uplatňuje ve směrnicích pro výrobky nebo výrobní sektory tzv. „nový přístup“.

Nový přístup (new approach) v oblasti technických předpisů a norem sleduje rychlejší a účinnější postup oproti starým postupům harmonizace. Podle nového přístupu je harmonizace technických právních předpisů (směrnic pro výrobky) omezena na stanovení základních požadavků, podstatných pro zajištění bezpečnosti výrobků, případně dalších hledisek veřejného zájmu. Tyto základní požadavky musí výrobek splňovat, aby mohl být uveden na trh v kterémkoliv členském státě. Charakteristiky výrobků jsou ve vazbě na základní požadavky směrnic stanoveny technickými specifikacemi (převážně evropskými technickými normami). Tyto technické specifikace (označované jako harmonizo-

vané) nejsou závazné, jejich dodržení však poskytuje předpoklad shody se základními požadavky směrnic. Výrobci je ponechána volba, zda bude postupovat podle harmonizovaných technických specifikací, nebo zda zvolí jiné řešení, které je pro něho výhodnější; v takovém případě však musí soulad s požadavky směrnic prokázat, což je většinou pracnější a nákladnější.

Převážná většina směrnic s technickým obsahem (tj. směrnic obsahujících technické požadavky na výrobky) je v současné době přijímána podle nového přístupu k technické harmonizaci. Na novém přístupu k technické harmonizaci je založena také **Směrnice Rady 89/106/EHS o sblížování zákonů, předpisů a administrativních opatření členských států týkajících se stavebních výrobků**, ve znění Směrnice 98/48/ES (CPD – Council Directive 89/106/EEC on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to construction products), zkráceně **směrnice o stavebních výrobcích**. Směrnice obsahuje kromě přílohy 1 (definice šesti základních požadavků na stavby) dalších 6 příloh, tzv. interpretačních dokumentů. Každý interpretační dokument se týká jednoho základního požadavku na stavby. Na základě interpretačních dokumentů jsou vydávány mandáty (pověření) Evropské normalizační organizaci (CEN) pro zpracování a vydání evropských norem, harmonizovaných se směrnicí (harmonizované evropské normy – hEN).

Postavení směrnic v komunitárním právu Evropských společenství jako aktů tzv. sekundárního práva definuje článek 249 Smlouvy o založení Evropského společenství jako „**akt závazný pro členské státy pouze pokud jde o výsledek, kterého má být dosaženo, přičemž volba forem a prostředků jeho dosažení je ponechána na orgánech členského státu**“. Účinky směrnic se tak mohou u členských států vnitrostátně projevit až po vydání právního předpisu, do něhož se promítá (transponuje) obsah směrnice.

Protože stejný výrobek může představovat různá rizika, může spadat pod požadavky více sektorových směrnic. Výrobek pak musí vyhovovat požadavkům každé z daných směrnic.

Harmonizované evropské normy se vypracovávají na pokladě mandátů, udělených orgánům CEN/CE-NELEC Evropskou komisí po poradě s příslušným stálým výborem pro danou směrnici (v případě směrnice o stavebních výrobcích Stálým výborem pro stavebnictví) a na základě rozhodnutí Stálého výboru pro Směrnici Rady 98/34/ES. Mandáty jsou schvalovány technickým výborem CEN nebo CENELEC. Mandáty zabezpečují kvalitu norem, určují jejich množství i způsob přidělení finančních prostředků na vypracování normy nebo skupiny norem. Evropské normy harmonizované se směrnicemi nového přístupu vyhlášeje po jejich ratifikaci Komise ES ve vztahu k příslušné směrnicí v řadě C Úředního věstníku Evropské unie.

Nový přístup k harmonizaci technických předpisů, založený na odkazech na normy, se uplatňuje přednostně v oblastech, kde je možno základní požadavky ochrany veřejného zájmu vztáhnout na široký okruh výrobků a kde jsou odkazy na normy možné (tj. příslušná oblast musí být pokryta normalizací, nebo pro ni musí být vhodná). Nový přístup zahrnuje také prostředky prokázání shody, správu seznamu harmonizovaných evropských i uznaných národních norem. Příkladem dokládajícím shodu jsou:

- certifikáty a značky shody, vydané třetí stranou;
- výsledky zkoušek, provedené třetí stranou;
- prohlášení shody, vydané výrobcem nebo jeho zástupcem se sídlem ve Společenství, spojené případně s požadavkem dohledu;
- jiné způsoby průkazu, které mohou být stanoveny ve směrnicích.

Stavební výrobky, pro které existují harmonizované technické normy nebo evropská technická schválení a u nichž skončilo tzv. přechodné období (období souběžné platnosti evropského a národního postupu, do jehož uplynutí musí být kolizní národní předpisy a národní technické normy zrušeny), mohou být uváděny na trh v členských zemích EU výhradně s **evropským označením shody – CE**.

Evropské technické schválení (ETA) je harmonizovaná technická specifikace ve smyslu směrnice o stavebních výrobcích, která je alternativou harmonizovaných norem. Aplikuje se na výrobek s jasně vymezeným cílem použití na dobu pěti let. Používá se pouze v případě, že není možné vypracovat pro danou kategorii výrobků harmonizovanou evropskou normu. Evropské technické schválení je možné získat u schvalovací osoby sdružené v EOTA. Seznam českých schvalovacích osob je uveden na internetové adrese ÚNMZ (www.unmz.cz). Seznam evropských schvalovacích osob lze nalézt na internetových stránkách EOTA (www.eota.be), nebo v Úředním věstníku EU.

Evropská organizace pro technická schválení – EOTA (European Organisation for Technical Approvals) koordinuje všechny aktivity spojené s vydáváním ETA, řídí vypracovávání návrhů ETAG. Její členové jsou schvalovacími osobami pro vydávání evropských technických schválení (ETA).

European Technical Approval Guideline – ETAG (Řídicí pokyn) je dokument vypracovaný EOTA pod mandátem Evropské komise, který definuje souhrn požadavků na výrobek nebo skupinu výrobků a kritéria, kterým musí odpovídat pro udělení evropského technického schválení. Popisuje seznam adekvátních interpretačních dokumentů, posuzované charakteristiky, zkušební metody pro měření vlastností výrobků, metodu vyhodnocení výsledků a zkoušek inspekčních procedur. Jeho vydání je oznámeno v Úředním věstníku Evropské unie.

Evropská norma (EN) je určena k povinnému převzetí na národní úrovni a dostává status národní normy; současně musí být zrušeny národní normy, které jsou s ní v rozporu. V ČR se přejímá se pod označením ČSN EN. Jakmile se zahájí práce na evropské normě, nemají členové CEN vydávat žádnou novou nebo revidovanou národní normu. Evropská norma se přijímá váženým hlasováním všech členů CEN po předchozím veřejném projednání návrhu normy. EN se vydává ve třech oficiálních jazycích (angličtina, němčina, francouzština), ostatní jazykové verze (překlady do národních jazyků členů CEN) se notifikují a v kopii zasílají řídicímu centru CEN.

Na národní úrovni se vydává identický text EN, nebo se EN schválí k přímému používání. Schválení EN k přímému používání jako národní normy se provádí buď vydáním samostatného listu, nebo oznámením v oficiálním věstníku dotyčného členu. V ČR je to Věstník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ). U evropské normy se v souladu s příslušnými pravidly předpokládá kontrola nejpozději po pěti letech.

Za **technické specifikace** jsou v oblasti technické harmonizace považovány dokumenty obsahující technické požadavky, týkající se výrobků, procesů nebo služeb. Může se jednat o právní předpis, technickou normu nebo jiný technický dokument.

V současné době se v zemích EU zavádějí **nové evropské normy pro navrhování konstrukcí (Eurokódy)**. Eurokódy se připravují v Evropském výboru pro normalizaci (CEN) od roku 1980. V letech 1992 až 1998 byl zpracován soubor předběžných norem ENV Eurokódů (62 norem), které byly v ČR zavedeny jako ČSN P ENV Eurokódy. Platnost těchto norem skončí k 31. 12. 2008. Předběžné normy se postupně transformují na EN Eurokódy pro navrhování konstrukcí. EN Eurokódy pro stavební konstrukce sestávají z Eurokódů EN 1990 až EN 1999 a člení se – s výjimkou EN 1990 – na několik samostatných norem (celkem bude vydáno 58 EN Eurokódů). Během dvouletého přechodného období musí být zavedeny do soustav národních norem členských zemí EU. Národní zavedení všech EN Eurokódů musí být ukončeno do března roku 2008; současně musí být zrušeny všechny národní normy, které by byly s Eurokódy v rozporu. K jednotlivým EN Eurokódům jsou vydávány národní přílohy.

Eurokódy jsou určeny zejména k těmto hlavním účelům:

- pro navrhování pozemních a inženýrských staveb z hlediska mechanické odolnosti a stability (základní požadavek na stavby č. 1 podle přílohy Směrnice Rady 89/106/EHS o stavebních výrobcích), a to s ohledem na různé typy konstrukcí a použitých materiálů, pro navrhování geotechnických konstrukcí a konstrukcí na účinky seizmicity;
- pro stanovení mechanických vlastností stavebních výrobků a tvorbu harmonizovaných technických specifikací pro stavební výrobky.

Dodržování technických norem

Podle zákona č. 22/1997 Sb., české technické normy nejsou obecně závazné; pokud nedošlo ke zrušení ČSN, jsou normy platné. Dodržování platných technických norem je v zájmu každého účastníka výstavby; vytváří se tak právní domněnka, že řešení stavby je optimální a jsou respektovány základní požadavky na stavby. Závaznost některých ustanovení technických norem může vyplývat z požadavků obecně závazných právních předpisů, které odkazují na vybrané ČSN. Povinnost dodržet určitou ČSN může být stanovena v rozhodnutí správního orgánu, které správní orgán vydává na základě zmocnění daného zákonem. Např. stavební úřad může stanovit v podmínkách stavebního povolení dodržení konkrétních technických norem. Povinnost dodržovat příslušné ČSN může vzniknout v pracovních právních vztazích, např. na základě vnitřních předpisů organizace. Pokud je na ČSN odkazováno ve smlouvách (smlouva o dílo na zhotovení projektové dokumentace, na zhotovení stavby), stávají se ČSN závaznými pro účastníky smluvního vztahu. Odkazem na ČSN bývají ve smlouvách ve výstavbě stanoveny požadavky na kvalitu díla.

Poznámka:

V současné době jsou v oblasti navrhování stavebních konstrukcí platné tři systémy norem (původní české normy, předběžné normy Eurokódů a konečné normy Eurokódů). Stavbu lze navrhovat vždy pouze podle jednoho systému;

technické normy těchto třech systémů nelze mezi sebou kombinovat. Nelze proto ve smlouvě o dílo uvádět, že „stavba bude provedena podle všech platných technických norem“, ale je třeba přesně specifikovat, o jaké technické normy se jedná.

Uvádění odkazů na české technické normy v právních předpisech ČR je nesystematické, vychází z názorů a přístupů jednotlivých ústředních orgánů státní správy (ministerstev), odpovědných za přípravu a návrhy právních předpisů v oblasti své kompetence. Některé právní předpisy obsahují odkazy na přesně jmenované a datované ČSN (číslo, název, rok vydání), jiné požadují obecně dodržení normových hodnot, resp. obsahují všeobecný odkaz na normy jako vyjádření stavu a znalostí techniky.

Odkazy na adresné ČSN obsahují např. vyhlášky ministerstva dopravy pro dopravní stavby. Odkaz na ČSN je uveden přímo v textu právního předpisu, nebo je odkazováno na seznam norem v příloze. Vyhlášky ministerstva zemědělství obsahují odkaz na normy formou odkazu na poznámku pod čarou. Podle legislativních pravidel má poznámka pod čarou v obecně závazném předpisu charakter doporučení, nikoliv závazného pokynu.

Dosud platná vyhláška MMR č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů, stanoví základní požadavky na účelově a stavebně technické řešení staveb, které náleží do působnosti obecných stavebních úřadů (tj. pozemních staveb). V řadě ustanovení této vyhlášky se požaduje, aby stavby, stavební konstrukce nebo části stavby splňovaly **normové hodnoty**. Podle § 3 vyhlášky je normová hodnota „konkrétní technický požadavek obsažený v příslušné české technické normě ČSN, jehož dodržení považuje konkrétní ustanovení za splnění jím stanovených požadavků“. Tím se stávají **normové hodnoty, na něž je odkazováno, závaznými** pro potřeby a účely vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

Je-li dodržena normová hodnota, existuje vyvratitelná právní domněnka, že bylo splněno příslušné ustanovení vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu. Vyvratitelnost z právního hlediska je dána postavením dobrovolnosti a nezávaznosti technických norem. Například je možné uvedenou domněnku vyvrátit, je-li objevena dokonalejší metoda.

Vyhláška č. 137/1998 Sb., obsahuje obecné odkazy na normové hodnoty; neuvádí jednotlivé ČSN adresně. Tento způsob odkazování umožňuje, aby v případě zrušení normy, její změny nebo vydání nové normy nemusela být vydána novela vyhlášky. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR proto podnětně zpracovává a vystavuje na internetových stránkách MMR seznam norem, jejichž normové hodnoty jsou sezávazněny ve vztahu k vyhlášce č. 137/1998 Sb.

Občanský zákoník obsahuje v § 633 odst. 1 (Část osmá ObčZ věnovaná závazkovému právu, Hlava čtvrtá – Smlouva o dílo) ustanovení, že zhotovitel je povinen dílo provést podle smlouvy, řádně a v dohodnuté době. Je-li pro provedení díla stanovena závazná technická norma, musí provedení odpovídat této normě. Podle § 617 (Část osmá, Hlava druhá – Kupní a směnná smlouva) je-li třeba, aby při užívání věci byla zachována zvláštní pravidla, zejména řídí-li se užívání návodem nebo je upraveno technickou normou, je prodávající povinen kupujícího s nimi seznámit, ledaže jde o pravidla obecně známá. Nesplní-li prodávající tuto povinnost, je povinen nahradit kupujícímu škodu z toho vzniklou.

Podle zákona č. 137/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů, formuluje zadavatel technické podmínky veřejné zakázky s využitím odkazů na technické normy (mezinárodní, evropské, národní).

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že za bezpečný výrobek se považuje výrobek splňující požadavky právních předpisů; pokud není takový právní předpis, posuzuje se podle české technické normy.

Přístup k technickým normám

Soubor českých technických norem obsahuje více než 27 000 titulů. Z tohoto počtu tvoří evropské normy necelých 60 %, ostatní jsou převzaté mezinárodní normy (ISO) a české normy. Zhruba třetina evropských norem jsou harmonizované evropské normy. Informace o českých technických normách lze získat – z Věstníku ÚNMZ v elektronické nebo tištěné formě, – ze seznamu ČSN v elektronické nebo tištěné formě, – na internetových stránkách Českého normalizačního institutu (www.cni.cz), – ve studovně Českého normalizačního institutu (Praha 1, Biskupský dvůr 6). Vybrané stavební technické normy jsou k dispozici k prezenčnímu studiu také ve studovně Informačního centra ČKAIT, Sokolská 15, Praha 2.

Na základě smlouvy uzavřené mezi Českým normalizačním institutem a ČKAIT

mají členové ČKAIT možnost získat přístup ke stavebním normám tříd 72, 73, 74 a 75 v elektronickém formátu PDF prostřednictvím systému ČSN ON LINE za paušální roční poplatek 500 Kč + 19 % DPH.

K poslednímu dni letošního roku bude rozhodnutím Ministerstva průmyslu a obchodu ČR zrušena jeho příspěvková organizace, Český normalizační institut. Zabezpečování tvorby a vydávání českých technických norem bude od 1. ledna 2009 zajišťováno v rámci Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Součástí tohoto rozhodnutí je přijetí takových opatření, aby přístup k technickým normám byl do budoucna jednodušší. Ministr průmyslu a obchodu stanovil tři základní priority, jichž má být v rámci transformace dosaženo. První prioritou je zlepšení dostupnosti ČSN, a to zejména využitím elektronické formy a dálkového přístupu, druhou prioritou pak výrazné zlevnění ČSN, v průměru na 50 % současného stavu, a třetí prioritou je zlepšení srozumitelnosti ČSN co do obsahu, terminologie i kvality překladů do českého jazyka.

Ceny tištěných norem se dosud pohybují zhruba kolem 20 korun za jednu stránku A4. Jediná norma tak může vyjít i na víc než tisíc korun, přičemž projektanti a stavební podnikatelé jich často potřebují mít desítky, či spíše stovky. O snížení ceny technických norem dlouhodobě usiluje ČKAIT, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Svaz stavebních inženýrů, Hospodářská komora a řada dalších nevládních organizací. Tržby z prodeje norem činí cca 100 mil. Kč ročně. Tyto prostředky sloužily z části k úhradě tvorby technických norem, z části byly vynaloženy na provoz ČNI. Podle slov ministra Římana přinese redukce počtu zaměstnanců v důsledku sloučení ČNI a ÚNMZ padesátiprocentní úsporu v nákladech. Ministerstvo průmyslu a obchodu uvolňovalo ročně na normalizační činnost necelých 50 mil. Kč. Další finanční prostředky vynakládají na normalizační činnost i jiné rezorty, např. Ministerstvo dopravy.

Citace technických norem

Způsob uvádění bibliografických citací (odkazů na informační zdroje, literaturu) v odborných rukopisech stanoví ČSN ISO 690 (01 0197) Bibliografické citace. Při citování technických norem uvádíme označení normy ve shodě s její titulní stranou, název normy, případně podnázev, nakladatelské údaje a údaje o rozsahu.

Název prvku	Údaj
Označení normy	ČSN 73 0001-1
Třídící znak	(ČSN 73 0001)
Název	Navrhování stavebních konstrukcí – Slovník – Část 1: Spolehlivost a zatížení konstrukcí
Nakladatelské údaje (místo, nakladatel)	Praha: Český normalizační institut
Rok	2003
Rozsah	36 s.

Název prvku	Údaj
Označení normy	ČSN EN ISO 94 88
Třídící znak	(ČSN 73 0300)
Název	Solární energie – Slovník
Nakladatelské údaje (místo, nakladatel)	Praha: Český normalizační institut
Rok	2001
Rozsah	44 s.

Bibliografická citace

ČSN 73 0001-1:2003 (ČSN 73 0001). *Navrhování stavebních konstrukcí – Slovník – Část 1: Spolehlivost a zatížení konstrukcí*. Praha: Český normalizační institut. 36 s.

ČSN EN ISO 94 88 (ČSN 73 0300). *Solární energie – Slovník*. Praha: Český normalizační institut, 2001. 44 s.

Rok lze uvádět v označení normy za dvojtečkou nebo v nakladatelských údajích. Třídící znak odpovídá u národních norem (ČSN) označení normy; u evropských a mezinárodních norem (EN, ISO) je odlišný. Uvádění roku vydání v odkazech na technické normy je důležité mj. proto, že nové normy jsou často vydávány pod stejným číslem a názvem (např. ČSN 73 4301 Obytné budovy byla pod tímto shodným číslem a názvem vydána v roce 1968, 1987 a 2004).

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

Poznámka:

Některé informace o 2. jednání přípravné skupiny na Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví dne 2. 7. 2008 v 9.00 hod. Schůzky se účastnili zástupci ÚNMZ, ČNI, ČKAIT, ČKA a ČSSI:

- Zástupce ČKA informoval, že o výsledcích jednání s předsedou ÚNMZ jednalo představenstvo, jehož reakce byla velmi pozitivní. Cílem snažení ČKA je dosáhnout bezplatného přístupu k normám, uvědomuje si však, že je to dlouhodobý cíl. ČKA by v současné situaci uvítala, aby dálkový přístup k normám měly i vysoké školy vzdělávající architekty. Považuje za důležité, aby se studenti v prostředí norem orientovali.
- Zástupce ČKAIT sdělil, že představenstvo ČKAIT o závěrech minulého setkání na ÚNMZ rovněž jednalo. Nadále platí nabídka distribuce norem v tištěné podobě prostřednictvím regionálních kanceláří ČKAIT, o jejichž informační služby je zájem. ČKAIT by ráda dosáhla zpřístupnění norem i pro středoškolské profesory na SPŠ stavebních. Pokud jde o postoj ČSSI, vznikla pouze určitá obava, aby nebyla přerušena kontinuita systému vzdáleného přístupu k normám. ČSSI nabídl rovněž spolupráci svých odborných společností ČSSI v procesu tvorby norem.
- Předseda ÚNMZ ujistil přítomné, že kontinuita dálkového přístupu k normám bude zachována, a to minimálně na stejné úrovni jako doposud. To je však nejhorší možná varianta. ÚNMZ a ČNI intenzivně pracují na tom, aby podmínky byly výrazně lepší. Měl by být přístupný celý fundus norem (cca 30 tis.) v certifikovaném PDF formátu. Jednání o těchto lepších podmínkách budou započata zřejmě v říjnu t. r.
- ČKA a ČKAIT společně připraví návrh systému, na základě kterého by měl být umožněn přístup vysokým a středním školám se zaměřením na stavebnictví a architekturu. V záměru bude zohledněna i potřeba tisku norem. K tomu ČNI poskytne nezbytnou součinnost.
- Zástupce ČNI přednesl námět na případné aktivní zapojení ČKA a ČKAIT vývojem nadstavby aplikace ČSN online pro podporu orientace v celém souboru norem. Předseda ÚNMZ doplnil, že na smysluplný projekt takové povahy by mohl přispět státní rozpočet v rámci Programu rozvoje technické normalizace. K tomu zašle účastníkům informace o: oborech technické normalizace a existujících Technických normalizačních komisích (TNK)
- ÚNMZ očekává od obou komor i od ČSSI projev zájmu o aktivní účast na tvorbě norem. Jedná se o účast v TNK (poradní orgán ČNI/ÚNMZ) a aktivní účast při faktické tvorbě norem v oblastech zájmu oslovených subjektů (aktivní práci v rámci Center technické normalizace, která jako kolektivní zpracovatel budou na smluvní bázi pracovat pro ÚNMZ). Předseda ÚNMZ zdůraznil, že tato účast je dobrovolná, nicméně je v zájmu ČKA, ČKAIT i ČSSI a ze strany jeho úřadu více než vítaná, neboť ČNI v současné době chybí zpracovatelé norem pro oblast stavebnictví. ÚNMZ a ČNI očekávají první reakci od zástupců obou komor do 10. 9. 2008. Předseda ÚNMZ upozornil, že **většina norem v oblasti stavebnictví je harmonizována a ČR je povinná je převzít. Nebude-li o zpracování příslušné normy v ČR projevem patřičný zájem, ÚNMZ se jí nebude do hloubky zabývat a ani nezajistí její překlad. Její převzetí do soustavy českých technických norem je možné jednoduchým způsobem převzetím v původní jazykové verzi** (platí pro evropské normy jejichž převzetí je povinnost ČR). ÚNMZ potřebuje pro další komunikaci jednoznačná kontaktní místa, neboť má zájem na dobré informovanosti odborné veřejnosti.

Ing. Svatopluk Zídek, Redakční rada Z+i

Export inženýrských služeb do prostoru Jižní Ameriky

Jižní Amerika patří hospodářsky mezi dynamicky se rozvíjející teritorium v čele s Brazílií, která patří spolu s Čínou a Indií do skupiny největších a zároveň rychle se rozvíjejících ekonomik světa. Rychlý rozvoj ekonomik zemí Jižní Ameriky vyvolává potřebu investiční výstavby zejména v oblasti průmyslu a technické infrastruktury a s tím souvisejících inženýrských služeb jak v období přípravy investic, tak i vlastní realizace a uvedení investic do provozu. Důležité je si uvědomit, že na rozdíl od zvyklostí v České republice, je preferováno poskytnutí komplexní služby jedním subjektem, které zahrnuje následující fáze investiční výstavby:

Čistírna odpadních vod pro 210 tisíc obyvatel v Campinas, Brazílie

- přípravné a projektové dokumentace (průzkumné práce, technologické návrhy, technicko-ekonomické studie, basic design, detail design)
- vlastní realizace stavební i technologické části (často i formou dodavatelského inženýringu)

– uvedení do zkušebního a trvalého provozu včetně garančních zkoušek
Z toho je vidět, že export pouze dílčí duševní práce např. ve formě projektové dokumentace je velmi obtížný.

Úspěšná a trvalá činnost na místním trhu je prakticky nemožná bez úzké spolupráce s místními subjekty nebo přímo zaměstnání místních odborníků. To totiž výrazně urychlí porozumění a přizpůsobení se pravidlům místního trhu, což omezí nebezpečí tápání v řešení řady problémů a tím nárůst časového úseku, ve kterém je nezbytné investovat do nových aktivit finanční prostředky, které však ještě nepřinášejí očekávané přínosy. Osvojení si právních podmínek podnikání v dané zemi v oblasti daňového systému, sociálního zabezpečení, celních pravidel, oprávnění k podnikání nelze bez kvalitního daňového poradce a seriózní právní kanceláře, která nás může zastupovat v řadě právních záležitostí.

V oblasti inženýrských služeb lze trvale uspět pouze s velmi kvalitní prací, která vyžaduje odpovídající kvalitu vedoucích i výkonných pracovníků našich i místních. Za základní požadavky na naše pracovníky lze označit bez priority:

- vysoká profesní odbornost
- znalost cizího jazyka (angličtina, španělština) na technické úrovni v určité profesi
- schopnost samostatného jednání v cizím prostředí a psychická odolnost při mimořádné pracovní zátěži
- porozumění mentalitě místních pracovníků a společnosti a komunikace s nimi bez nebezpečí projevu nadřazenosti, který by byl naprosto neoprávněný.

Kvalita inženýrských činností se projeví ve výsledku investiční výstavby a ten je posuzován mnohdy i těmi, kteří procesu a problémům inženýrských činností příliš ani nemusí rozumět, což klade další požadavky na komunikační schopnosti. Očekávání hlubokých technických znalostí u zákazníků je stejně nepravděpodobné jako očekávání, že kupující osobního auta, tedy konečný zákazník, má znalost o konstrukci a výrobě aut a pochopení k problémům při jejich výrobě, byť požaduje a má představu o špičkovém výrobku, který chce koupit.

Jihoamerický trh je trh cenově orientovaný. Preferuje se kvalitní technologický výsledek, tedy výrobek před vlastním výrobním zařízením, u kterého se posuzuje jak fyzická, tak i morální životnost finančně ekonomickou analýzou. Jako obchodně spolehlivější partneři se jeví partneři z oblasti privátního sektoru před partnery z oblasti státní správy a samosprávy, kdy je někdy problematické dodržování platebního kalendáře, protože municipální záležitosti mohou mít občas přednost před ostatními. Jako všude jinde i zde jsou občané zároveň voliči, které není záhodno zbytečně iritovat.

Uspěť v oblasti inženýrských činností na jihoamerickém trhu je běh na dlouhou trať. Pokud má někdo představu, že zde lze rychle vydělat peníze, potom se dočká spíše průměrného výsledku nebo i ztráty. V prvním období je účelné na tomto perspektivním trhu preferovat získání trvalé a pevné pozice, podpořené řadou úspěšných referencí, před momentálním ziskem. Tuto skutečnost samozřejmě rychle pochopí i místní spolupracovníci a ocení ji loajalitou k firmě při řešení řady problémů, které se při podnikatelské činnosti zcela určitě

vyskytnou. Při zpracování tohoto článku se vychází z více jak 7 leté zkušenosti z činnosti naší dceřiné společnosti Centroprojekt do Brasil v Sao Paulu, která v současné době zaměstnává již více jak 130 pracovníků v oblasti přípravy a realizace vodohospodářských staveb zejména pro velké průmyslové firmy v Brazílii, Chile, Uruguayi a Argentině.

Ing. Jaroslav Valkovič

ředitel divize vodohospodářských staveb

CENTROPROJEKT a.s.

Nejen cena by měla být kritériem při výběru stavební firmy

V tomto příspěvku si dovoluji prezentovat některé názory k problematice výběru dodavatelů u stavebních zakázek financovaných z veřejných prostředků ve vazbě na aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Konkrétně se bude jednat zejména o otázky týkající se volby vhodných kritérií pro hodnocení nabídek a způsobu jejich užití.

Na úvod bude vhodné si připomenout, že cílem zákona o veřejných zakázkách je vytvoření právního rámce systému, který bude napomáhat k optimalizaci a efektivnímu vynakládání veřejných finančních prostředků (a to nejen u stavebních zakázek, ale i služeb, např. projektových a inženýrských, nebo u dodávek, což jsou mj. nákupy některých technologických celků). Samozřejmě jedna věc je pohled na vlastní právní normu, věc druhá je praktická aplikace této normy.

Vrátíme-li se k problematice volby hodnotících kritérií, umožňuje zákon o veřejných zakázkách zadavateli volbu jednoho ze dvou zákonem definovaných způsobů hodnocení nabídek (buď podle výše nabídkové ceny, nebo podle ekonomické výhodnosti nabídek). V praxi se dají vysledovat některé typické přístupy zadavatelů stavebních veřejných zakázek při volbě hodnotících kritérií.

Prvním z těchto přístupů je volba jediného hodnotícího kritéria, konkrétně výše nabídkové ceny. Tento způsob je z mého pohledu velmi nevhodný, neboť stavební praxe přináší široké spektrum stavebních zakázek s nejrůznějšími aspekty, které je při jejich zadání zapotřebí zohlednit (např. minimální časové dispozice k realizaci stavebních prací, obtížnost realizace následných oprav konkrétního díla z důvodu omezení běžného provozu kupříkladu ve zdravotnických zařízeních). Důvody, proč je některými zadavateli používána k hodnocení nabídek pouze výše nabídkové ceny, jsou různé. Může se někdy jednat o nedostatek schopnosti příslušného odborného pracovníka zadavatele prosadit objektivnější způsob hodnocení. Někdy se může jednat o směs alibismu a pohodlnosti (názor: „když budu hodnotit jen podle ceny, nikdo mě nemůže napadnout za nějaké nekalosti“) a dále je tento způsob hodnocení velmi nenáročný jak na odbornost, tak na čas nutný pro realizaci vlastního hodnocení. Pokud se má efektivně použít způsob hodnocení nabídek podle výše nabídkové ceny, je to možné pouze u některých specifických stavebních zakázek a je třeba věnovat velkou pozornost přípravě soutěžních a obchodně-technických podmínek, aby byly postaveny co nejbližší k praxi a aby přesně definovaly veškeré aspekty, které mohou ovlivnit nabídkovou cenu.

Lze konstatovat, že tento způsob hodnocení nabídek je spíše vhodný pro nákupy jednoduše standardizovatelných komodit (např. kancelářský papír), kde veškeré nabízené produkty budou téměř identické.

Další přístup, který se objevuje při zadávání veřejných zakázek, je hodnocení podle tzv. ekonomické výhodnosti nabídek, což v praxi znamená, že zadavatel hodnotí předložené nabídky podle více dílčích hodnotících kritérií (cena musí být vždy jedním z hodnotících kritérií, a dále např. podle délky realizace zakázky, délky záruk, výše sankcí, někdy také podle platebních podmínek – možnost odkladu plateb a výše záuvažování objednatele, pozáručního servisu a provozních nákladů). Tato dílčí kritéria bývají většinou dvě až čtyři a každé toto dílčí kritérium by mělo mít již v době vyhlášení zadávacího řízení stanovenou svou váhu v procentech, přičemž součet všech vah by měl být 100 %.

Tento způsob hodnocení nabídek přináší v praxi možnosti nejrůznějších přístupů a kombinací, z nichž některé směřují až na hranici cíleného ovlivnění výsledku zadávacího řízení např. tím, že některý z dodavatelů nabídne až ne-reálně krátkou lhůtu realizace veřejné zakázky oproti ostatním, kteří stanovují tuto lhůtu realisticky. Oni totiž nevědí, že tento vítěz „s téměř stoprocentní jistotou“ postupem času uzavře s objednatelem dodatek, kterým se z „nějakých

naprosto objektivních a neočekávaných důvodů“ nakonec posune ukončení stavby v lepším případě do termínů, které byly nabízeny většinou ostatních předkladatelů nabídek. Samozřejmě při této konstrukci systému hodnocení má kritérium, které se týká délky lhůty výstavby, výraznou procentuální váhu, která se někdy blíží i 50 %, což ve výsledku vede k zadání zakázky nabídce „s nejkratší“ dobou realizace. Dalším nešvarem, který se nezdá také vyskytovat, je používání ještě jiného „jakoby kritéria“ s velmi výraznou vahou oproti ostatním dílčím kritériím. Tímto kritériem je délka poskytovaných záručních lhůt. V tomto případě jsou některým z předkladatelů nabídek nabízeny záruky až v nereálných délkách např. 15 i 20 let, avšak bez jakéhokoli nebo pouze s minimálním ošetřením sankcemi v případech, že dodavatel neplní své závazky, které mu z poskytovaných záruk vyplývají. Následně pak v praxi tento vítěz na požadavek nástupu na reklamační opravy nereaguje, případně k nim ani není „spřáteleným“ zadavatelem vyzván.

Všechny tyto výše popisované přístupy asi nejsou zrovna cestami, kterými se v představách právníků měli zadavatelé při praktické aplikaci zákona o veřejných zakázkách ubírat. Nicméně se s nimi v praxi také setkáváme.

Základním cílem zákona o veřejných zakázkách by měl být stav, kdy jsou veřejné zakázky realizovány s nejvyšší možnou mírou efektivnosti vynakládání veřejných prostředků, což v praxi zjednodušeně znamená, že za daný objem peněz pořídím v dané lokalitě a čase jako veřejný zadavatel co největší rozsah prací v co nejlepší kvalitě, v odpovídajících termínech a při příznivých platebních podmínkách. K tomuto cíli se můžeme více či méně přiblížit vhodným nastavením systému hodnocení nabídek, tedy vhodnou volbou kombinací dílčích kritérií zohledňujících specifika předmětné veřejné zakázky a vhodnou volbou vah těchto dílčích kritérií. Je třeba připomenout, že zákon o veřejných zakázkách dává zadavatelům při stanovení tohoto systému značný prostor. Zadavatelé nemají zákonem předepsáno téměř žádné omezení při jeho návrhu. Je samozřejmě nezbytné, aby zadavatel při stanovení systému hodnocení zohlednil konkrétní podmínky dané akce – např. stavební úpravy sociálního zařízení ve školních budovách jsou realizované většinou v období letních prázdnin a lze předpokládat, že u těchto zakázek bude kladena značná váha na kritérium lhůty realizace zakázky. Také v případě stavebních prací v nemocničních areálech je kritérium času většinou velmi akcentováno s ohledem na minimalizaci období, kdy jsou pacienti rušeni stavebním provozem. Samozřejmě by mělo být použito takto nastaveného hodnocení nabídek s důrazem např. na lhůtu realizace zakázky vyváženo také odpovídajícími a ne „bezzubými“ sankcemi za porušení těchto závazků. Naproti tomu jsou stavební akce, kde zadavatele veřejné zakázky nenutí žádný závažný důvod k minimalizaci některých parametrů výstavby, a jestli např. garáž u některé budovy bude zrealizována o 3 měsíce dříve nebo později, nemá vůbec na provoz tohoto zadavatele vliv. V tomto případě se jeví vhodné, aby zadavatel akcentoval spíše jiná kritéria hodnocení (mimo cenu prací také např. délky záručních lhůt, délky splatnosti faktur).

S ohledem na výše uvedená hlediska lze doufat seriózně dospět k názoru, že i přes všechna úskalí je pro hodnocení nabídek na realizaci veřejných zakázek stavebního charakteru vhodnější používat „vhodně“ nalaďený způsob hodnocení nabídek podle ekonomické výhodnosti nabídek s použitím několika dílčích hodnotících kritérií, která budou mít nastavena optimální váhu vzhledem k podmínkám konkrétní akce. Váha dílčího kritéria výše nabídkové ceny by měla být minimálně nad 50 %, dále se jeví jako vhodné použít také kritéria délky lhůt realizace zakázky a délky záručních lhůt. Samozřejmě s odpovídajícím způsobem nastavení sankčních podmínek zajišťujících „fungování“ nabídnutých podmínek realizace v praxi.

Podobným způsobem lze koncepčně přistoupit i k vyhodnocení nabídek na projektové a inženýrské práce. V praxi by bylo velmi žádoucí, aby se v oblasti projektů a inženýringu rozšířilo využívání různých dalších motivačních pobídek směřujících k dosažení co největší efektivnosti vynakládání finančních prostředků (dodržení limitu nákladů stavby apod.). V tomto ohledu by bylo zajímavé například využití institutu určitého procentního podílu z celkových uspořené náklady stavby jako součást odměny subjektu zajišťujícímu inženýring ve stadiu realizace stavby. Tento parametr (procento z úspor) by mohlo být také například jedním z dílčích hodnotících kritérií. Bohužel aplikace podobných přístupů se na rozdíl od privátní sféry v oblasti veřejných zadavatelů prosazuje velmi obtížně a není to zřejmě pouze nechotou zadavatelů, ale i legislativním prostředím, ve kterém se pohybujeme (vzpomeňme např. až na absurdní fixovanost rozpočtů v případě čerpání finančních prostředků z Evropské unie). Vývoj v této oblasti zřejmě bude následovat, ale naše odborná populace i legislativní podmínky budou muset v tomto směru ještě uvažovat. Na závěr tohoto příspěvku si dovoluji pouze zdůraznit, že nebylo cílem zhodno-

tit ten či onen systém hodnocení nabídek jako zcela špatný nebo zcela dobrý, ale spíše nastínit námět k zamýšlení zadavatelů veřejných zakázek, v jejichž rukách jsou nástroje, kterými se můžeme více či méně přiblížit k efektivnímu využívání veřejných prostředků, a dále otevřít prostor k diskusi k této problematice ze strany všech zúčastněných. Je asi potřebné na závěr připomenout fakt, že pokud budou „obě“ strany barikády „pochtivě“ bránit své pozice, vždy bude docházet k vzájemnému názorovému jiskření a někdy i k obtížnému hledání objektivní a vyvážené polohy mezi oběma stranami.

Ing. Radek Havlan,

autorizovaný inženýr pro obor technologická zařízení staveb, externí lektor MMR pro zákon o veřejných zakázkách, pro koncesní zákon, vedoucí odboru investic a grantových schémat Krajský úřad Karlovarského kraje

Oprava chybně uvedených údajů v Z+i 2/08

V časopise ČKAIT Zprávy a informace č. 2/08 byly tištěny materiály představující členy představenstva ČKAIT, zvolené na Shromáždění delegátů ČKAIT dne 5. dubna 2008 v Praze.

V materiálech byly zjištěny chyby, bohužel až po otištění v Z+i.

Uveřejňujeme správná znění:

Ing. Pavel Křeček

Rok narození: 1944

Obory autorizace: Autorizovaný inženýr pro městské inženýrství a stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství

Vzdělání: ČVUT Praha – Fakulta stavební, obor vodohospodářské stavby

Praxe: stavbyvedoucí v PSVS, projektant a hlavní inženýr projektu v PÚ VHMP, jednatel projektové inženýrské kanceláře KOMPRIN

Funkce ČKAIT: člen ustavujícího výboru

člen představenstva od roku 1992

Prof. Ing. Karel Kabele, CSc.

Rok narození: 1960

Obory autorizace: Autorizovaný inženýr pro techniku prostředí staveb, spec. technická zařízení a energetické auditorství

Vzdělání: ČVUT Praha – Fakulta stavební, obor pozemní stavby

Praxe: OSP Jindřichův Hradec – projekce vytápění

ČVUT Praha – Fakulta stavební, katedra TZS – pedagogický asistent, odborný asistent, docent, profesor

Funkce ČKAIT: místopředseda zkušební komise od roku 2006

Omlouváme se za chybně uvedené údaje v Z+i 2/2008 u pana Ing. Pavla Křečka v oboru autorizace a u pana prof. Ing. Karla Kabeleho, CSc., v křestním jménu.

Za Redakční radu Z+i ČKAIT

Ing. Miroslav Loutocký

předseda

INŽENÝRSKÝ DEN 13. 11. 2008

Uplatnění českých stavebních inženýrů v Evropské unii

Představenstvo ČKAIT (po dohodě s ČSSI) rozhodlo o náplni Inženýrského dne tak, aby již tradičně byla aktuální.

Z pozice místopředsedy ČKAIT pro zahraničí a viceprezidenta ČSSI pro stejnou oblast činnosti si Vás dovoluji krátce informovat o příspěvcích, které budou v rámci Inženýrského dne předneseny.

Přednášející byli vybráni především ze sousedních zemí, neboť lze očekávat z našeho pohledu největší mobilitu právě mezi Českou republikou a jejími sousedními státy.

Proto bylo jednáno s nově zvoleným prezidentem Německé spolkové komory (BiK) panem Dr.-Ing. Jensem Karstedtem jako představitelem největšího sousedního státu. Přislíbil osobní vystoupení s příspěvkem týkajícím se daného tématu. Toto vystoupení bude doplněno vystoupením prezidenta bavorské zemské komory Dr.-Ing. Heinricha Schroetera. Další jednání proběhlo s Dipl.-Ing. Josefem Roblem z Rakouska, který rovněž osobně vystoupí.

Oba tyto státy zvažovaly (podle informací v českých médiích) prodloužení ochranné lhůty ze 7 let o další 2 roky. Německo (rozhodnutím spolkové vlády) své stanovisko změnilo a umožní osobám vlastním vysokoškolským diplomem zaměstnání bez omezení od 1. ledna 2009.

Z české strany přednese příspěvek Mgr. Zuzana Šonková z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, odboru pro záležitosti Evropské unie.

Za Polskou inženýrskou komoru PIIB vystoupí dr. inž. Zygmunt Rawicki, PhD., prezident Polské inženýrské komory Malopolského vojvodství.

Se Slovenskem pokračuje spolupráce i přes zrušení dvoustranné dohody nadstandardně. To je důvod, proč nezařazujeme do programu Inženýrského dne vystoupení Slovenské komory stavebních inženýrů (SKSI).

Inženýrský den se bude konat v renovovaném Paláci šlechticů na Pražském hrade.

Ing. Jiří Plíčka, CSc.
místopředseda ČKAIT

Cena České komory autorizovaných inženýrů a techniků 2008 – V. ročník

V pátém ročníku Ceny Inženýrské komory (IK) představíme autory vítězných stavebních a technologických inženýrských řešení ze všech oborů a specializací autorizace široké odborné a laické veřejnosti. V Z+i ČKAIT bude uveřejněn seznam všech podaných návrhů, autorů a jejich ocenění. Podrobnosti o přihláškách do soutěže byly tištěny v Z+i ČKAIT 2/2008 na stránkách 14 a 15. Informace získáte v oblastních kancelářích ČKAIT.

Vyhlašovatel Ceny IK
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT)
Sokolská 15, 120 00 Praha 2

Organizační zajištění
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), kancelář Praha
Sokolská 15, 120 00 Praha 2
Tel.: 227 090 111
Fax: 227 090 120,
E-mail: ckait@ckait.cz

Ing. Miroslav Loutocký
Redakční rada Z+i ČKAIT

13. ročník konference „Městské inženýrství 2008“ Téma „Letiště a město“

Program konference byl letos den před zahájením konference netradičně rozšířen o odbornou exkurzi na dostavbu a rekonstrukci karlovarského letiště, které se však s ohledem na kapacitní omezení dané majitelem letiště, mohli účastníci pouze přednášející, čestní hosté a zahraniční delegace.

Tradičně se ale uskutečnilo neformální přátelské setkání přednášejících, členů zahraničních delegací a čestných hostů s představiteli Karlovarského kraje a organizátory konference v prostorách karlovarské restaurace Malé Versailles.

Konference byla zahájena minutou ticha, kterou uctili účastníci konference památku pravidelných účastníků konference, prezidentky Slovenského svazu stavebních inženýrů paní **prof. Ing. Viery Medelské, DrSc., dr. h. c.**, a ekonomického mandátáře ČKAIT **Ing. Vladimíra Blažka, CSc.**, kteří už bohužel nikdy mezi nás na konferenci nepřijedou.

Hosty konference, jejíž program přilákal neočekávaně velkou řadu hostů, přivítal a účastníkům konference představil její hlavní organizátor Ing. Svatopluk Zídek. Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o skutečně výjimečně vzácné hosty, připojuji výčet alespoň těch nejzvučnějších jmen. Účastníkům byli představeni **Dr.-Ing. Heinrich Schroeter**, prezident Bavorské inženýrské komory, **Dipl.-Ing. Hans Reiner Waldbröl**, prezident Bavorského svazu stavitelů a stavbyvedoucích, člen představenstva BayK, **prof. Ing. Dušan Majdúch, Ph.D.**, předseda Slovenské komory stavebních inženýrů, **Ing. Ján Kyseľ**, prezident Asociace civilních inženýrů Slovenska, **Ing. Jozef Kurimský**, prezident Spolku statiků Slovenska, **prof. Ing. Karol Kaldarar, Ph.D.**, prezident Unie inženýrů v architektuře, **Ing. Pavel Křeček**, prezident SIA – Rady výstavby ČR a předseda ČKAIT, **Ing. Michael Smola**, tajemník Svazu podnikatelů ve stavebnictví, **doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA**, děkan Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava, první místopředseda ČKAIT, **prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc.**, předseda Vědecké rady konference Městské inženýrství Karlovy Vary z Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava, a **Mgr. Petr Sedláček**, předseda Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

Přivítání hostů bylo ukončeno neočekávanou (zejména pro hlavního aktéra) akcí, kdy prezident Evropské akademie architektury (EUROARCH) Dr. Zdravko Rusev slavnostně předal doc. Ing. Aloisovi Maternovi, CSc., MBA, diplom o jmenování hostujícího profesora Evropské akademie architektury panu děkanovi Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava.

Jsem rád, že Vás mohu seznámit se skutečností, že na letošní v pořadí již 13. ročník konference přijalo pozvání celkem 132 účastníků z Německa, Slovenska i České republiky.

Konferenci věnovanou problematice „Letiště a město“ zahájil první náměstek

O vývoji vzájemných vztahů měst a letišť promluvil v úvodu konference prof. Kuta, předseda Vědecké rady konference

Řídící výbor konference (část) zleva: předseda Vědecké rady konference prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc., děkan FS VŠB–TU Ostrava doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA, který nad konferencí převzal spolu s hejtmánem KV kraje záštitu, Ing. Jitka Thomasová, členka Vědecké rady konference, moderátorka odpolední části konference

Zcela vlevo v 1. řadě členka Vědecké rady konference Dr.-Ing. Gundela Metz (Saská inženýrská komora), vpravo v 1. řadě člen vědecké rady konference Dipl.-Ing. Reiner Haßmann (VBI), uprostřed Dipl.-Ing. Falk Reimann, vedoucí technické dokumentace společnosti Flughafen Dresden GmbH, první zprava ve druhé řadě Dipl.-Ing. Manfred Kunath, přednášející, technický vedoucí Flughafen Dresden GmbH

hejtmána Karlovarského kraje Ing. Jan Zborník. Pan prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc., v úvodu jednání seznámil posluchače se zásadními problémy vztahu letiště a města.

Poté následovaly referáty zahraničních hostů a i domácích účastníků. Směrnici EU proti hlukosti prostředí a její význam pro obce v blízkosti velkých letišť na příkladu města Hamburk zhodnotil ve svém vystoupení Dipl.-Phys. Holger Ostendorf, vedoucí pracovník LÄRMKONTOR GmbH Hamburg, na konferenci zastupující spolkovou instituci VBI Deutschland (Svaz poradních inženýrů Německa). Rekonstrukci a prodloužení startovací a přistávací dráhy na letišti Drážďany se věnoval Dipl.-Ing. (FH) Manfred Kunath zastupující Saskou komoru stavebních inženýrů. Akčnímu (v našem pojetí územnímu) plánování na letišti Mnichov se ve svém příspěvku věnoval Dipl.-Ing. univ. architekt Ulrich Seel, vedoucí pracovník Masterplanung Flughafen München GmbH, zastupující na konferenci Bavorskou inženýrskou komoru. Rozvoj letištní infrastruktury a její vztah k městu Bratislava byl tématem vystoupení Ing. Jána Brejí, ředitele sekce civilního letectví Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikací Slovenské republiky, zastupujícího Slovenskou komoru stavebních inženýrů.

Pozice regulátora ke vztahu veřejnost–letiště byla námětem vystoupení prvního domácího referujícího Ing. Davida Jágra, ředitele kanceláře úřadu, Úřad pro civilní letectví ČR v Praze. Prof. Ing. arch. Vítězslav Kuta, CSc., z Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava se věnoval vývoji vzájemných vztahů města a letiště. Pohled majitele letiště jako investora na další rozvoj regionálního letiště v hostitelských Karlových Varech byl obsahem vystoupení Ing. Jana Zborníka,

Mezi účastníky exkurze na letiště Karlovy Vary byl i nepřehlédnutelný dlouholetý člen představenstva ČKAIT Ing. Tomáš Chromý (4. zprava v 1. řadě)

prvního náměstka hejtmána Karlovarského kraje. Tématem vystoupení autorů doc. Ing. Petra Šrytra, CSc., a Ing. Marcely Synáčkové, CSc., z Fakulty stavební ČVUT Praha byla problematika Technické obsluhy letišť z pohledu městského inženýrství. Historii a současnou situaci letišť Ostrava-Mošnov i problematice průmyslové zóny v areálu letiště se ve svém vystoupení věnovali Ing. arch. Jaroslav Sedlecký, hlavní architekt města Ostravy, Ing. Václav Palička, vedoucí odboru ekonomického rozvoje, a Ing. Ivo Staš z téhož útvaru Magistrátu města Ostravy.

Dopolední část konference tradičně moderoval Ing. Pavel Křeček, odpolední pak Ing. Jitka Thomasová. Nedílnou součástí konference se stalo, díky pracovníkům FS VŠB–TU Ostrava a jmenovitě editrice Ing. Renatě Zdařilové, Ph.D., tradiční vydání sborníku všech přednášek na konferenci přednesených. Několika vážným zájemcům mohou organizátoři konference z oblasti ČKAIT Karlovy Vary některý ze zbývajících sborníků zaslat.

Hodnocení dopolední části konference, spolu s příspěvkem představujícím některá zahraniční letiště, přednesl děkan doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA.

Odborné zhodnocení odpoledního bloku a pohled na celý průběh konference provedl prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc., a s jeho souhlasem toto hodnocení na závěr své informace uvádím:

Ročník 2008 opět potvrdil vysokou odbornou úroveň konference. Bylo možno sledovat vysoký zájem účastníků konference, a to v celém jejím průběhu. Zejména se osvědčilo pravidelné střídání témat, ovšem vždy situovaných v rámci městského inženýrství. Každý další ročník konference lze tak obsahově hodnotit jako zcela nový původní počín. Střídání témat představuje tedy výrazně inovační přístup, který znovu podtrhuje přitažlivost a atraktivnost konferencí Městského inženýrství, a to jak pro účastníky, tak i pro autory jednotlivých referátů.

Závěry konference Městské inženýrství Karlovy Vary 2008

- Konference na téma „Letiště a město“ odkryla složitost a obsahovou mnohavrstevnatost výstavby a provozu letišť, jakož i vztahu na jádrové město.
- Uvedené příklady řady letišť středoevropského prostoru (Karlovy Vary, Hamburk, Drážďany, Mnichov, Bratislava, Ostrava-Mošnov) poskytly účastníkům možnost velmi zajímavého a inspirativního srovnání.
- Konference podtrhla propojenost jednotlivých segmentů urbanistické struktury měst, sídelní struktury regionů i regionů navzájem mezi sebou.
- Konference potvrdila růst propojovací role dopravy základních funkcí města, ale i měst a regionů.
- Zásadním způsobem byla zřejmá koordinační role Městského inženýrství, a to jak v rovině územně technické, tak i v rovině socioekonomických aktivit.
- Konference znovu ukázala na blízkost a příbuznost ekonomických a kulturně sociálních stránek středoevropských zemí a regionů. Konference zdůraznila užitečnost setkání odborníků z oblasti městského inženýrství zemí a regionů střední Evropy.

Závěrem bylo vysloveno přání, aby dosavadní podpora konferencí Městského inženýrství zejména za strany ČKAIT a FS VŠB–TU Ostrava byla zachována i v příštích letech, a zejména aby byl uchován přátelský charakter těchto setkání.

Bylo vysloveno poděkování všem, kdo se na zdaru konference podíleli, zejména na pracovníkům z Karlových Varů, pracovníkům katedry městského inženýrství Fakulty stavební, Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, především však pracovníkům České komory autorizovaných inženýrů a techniků a Českého svazu stavebních inženýrů.

Zcela závěrem bylo vysloveno přání mnoha úspěchů konferenci Městského inženýrství 2009.

Program konference byl ukončen slavnostním večerem výstavy FOR ARCH Karlovy Vary, jejímž hlavním odborným programem byla konference Městské inženýrství. Na tomto večeru byly nejen vyhlášeny výsledky soutěží organizovaných v rámci výstavy, byly předány ceny Stavba roku Karlovarského kraje (o výsledcích soutěže referujeme na jiném místě tohoto čísla časopisu Z+i), ale byla předána i ocenění vítězům soutěže středních průmyslových škol stavebních. Cenu za nejúspěšnější ročníkový projekt předal vítězům prezident ČSSI Ing. Svatopluk Zídek, cenu vítězům studentské znalostní soutěže předseda ČKAIT Ing. Pavel Křeček. Není bez zajímavosti, že v obou soutěžích zvítězili studenti ze Střední průmyslové školy stavební a Obchodní akademie Kadaň. Třináctý ročník konference nebyl ani díky „nešťastnému“ pořadovému číslu ročníkem nešťastným. Ale jak je psáno, 13. ročník je mrtev... Ať žije 14. ročník, jehož téma „Sportovní stavby a město“ bylo na závěr konference vyhlášeno předsedou ČKAIT Ing. Pavlem Křečkem.

*Ing. Svatopluk Zídek
přednosta oblasti ČKAIT Karlovy Vary*

Ohlasy na konferenci Městské inženýrství 2008 – Téma: Letiště a město

Podle písemných ohlasů se zdá, že letošní konference splnila stanovené cíle. Svědčí o tom alespoň ohlasy, ze kterých rád krátce cituji:

Saská inženýrská komora

...v návaznosti na konferenci bych se ráda ještě jednou přihlásila, neboť konference byla letos zvlášť zajímavá. Naši saští zástupci, pan Dipl.-Ing. Kunath a pan Dipl.-Ing. Reimann, byli rovněž velmi spokojeni. Pokud máte zájem o setkání v Drážďanech (na letišti), ráda Vás podpořím...

*Dr.-Ing. Gundela Metz
členka vědecké rady konference, Saská inženýrská komora*

Bavorská inženýrská komora

...srdečně Vám děkuji za CD s obrázky z konference v Karlových Varech. Je to dobrá vzpomínka na dny prožité v tomto krásném městě a na mnoho poznatků, které jsem při této návštěvě a této konferenci získal.

Již se těším na konferenci v příštím roce, na kterou opět rád přijedu. Téma „Sportovní stavby a město“ je vždy aktuální, nejen v době olympijských her a fotbalových mistrovství.

Pro mne je velmi zajímavá velká tradice, kterou měly sportovní stavby pro masový sport v České republice díky velkému působení Sokola zejména v době před válkou. Zdálo by se mi zajímavé právě pro německé účastníky, kdyby se dozvěděli trochu více o této etapě naší sousední země. V Německu nic srovnatelného neexistuje.

Doufám, že se s Vámi nesetkám při dobrém zdraví až v roce 2009 v Karlových Varech, ale již 13. listopadu 2008 v Praze u příležitosti konání Inženýrského dne.

*Dr.-Ing. Heinrich Schroeter
prezident Bavorské inženýrské komory*

Verband Beratender Ingenieure (VBI) Deutschland

(Svaz konzultačních inženýrů Německa)

...ještě jednou bych Vám ráda velmi srdečně poděkovala za pozvání na konferenci Městské inženýrství a poblahopřála Vám k letošní opět velmi zdařilé akci. Stejně jako ostatním přítomným, kteří Vás znají, to i mně činilo zvláštní potěšení. Máte takovou chuť do života a jste plný plánů na další setkání. Již teď se těším na příští příležitost.

Doufám, že jste celkově spokojen s letošní akcí, která si jistě vysloužila ještě širší publikum. S tématem, které jste zvolili pro příští rok, souhlasím a umím si dobře představit, že se námět „Město a stadiony a sportovní haly“ setká s velkým ohlasem.

VBI na toto téma uspořádal již dvě akce, přičemž jedna byla věnována především rekonstrukcím a stavbám stadionů pro druhou a třetí ligu. V tomto ohledu byla v Německu v minulých letech velká potřeba. Z této zkušenosti můžeme čerpat, pokud jde o příspěvek pro příští konferenci.

Dipl.-Pol. Tatjana Steidl

Sekce veřejných služeb VBI Deutschland (Svaz konzultačních inženýrů Německa)

Úřad pro civilní letectví České republiky

...děkuji Vám za pozvání a příležitost prezentovat Úřad pro civilní letectví České republiky na konferenci Městské inženýrství Karlovy Vary 2008, kde jsem měl mnoho příležitostí poznat nové osobnosti...

Přeji Vám do dalších let mnoho podobných úspěchů, jakými Vámi pořádaná konference nesporně byla...

Ing. David Jágr

ředitel kanceláře úřadu Úřad pro civilní letectví České republiky

Magistrát města Ostravy

...dovolte, abychom Vám vyjádřili poděkování za pozvání k účasti na konferenci MI. S potěšením jsme přivítali možnost prezentovat na tomto prestižním mezinárodním fóru rozvojové záměry statutárního města Ostravy a konkrétní výsledky činnosti odboru ekonomického rozvoje magistrátu města v lokalitě letiště Ostrava v Mošnově.

Toto setkání se pro nás také stalo vítanou příležitostí pro navázání nových kontaktů s uznávanými odborníky v oboru městského inženýrství a pro získání zajímavých poznatků pro naši další práci...

...témata zvolená pro další ročníky pracovně nazvaná „Město a sportoviště“ a „Město a úspěšné konverze industriálních objektů“ vhodně korespondují s připravovanými či již realizovanými významnými projekty statutárního města Ostravy v těchto oblastech. S ohledem na tuto skutečnost bychom proto uvítali možnost zúčastnit se také těchto konferencí...

Ing. Václav Palička

vedoucí odboru ekonomického rozvoje Magistrát města Ostravy

Jubilejní 20. aktiv členů ČKAIT v oboru TZS a TPS za účasti členů Představenstva a Rady pro podporu rozvoje profese ve dnech 21. a 22. 5. 2008 v Koutech u Ledče nad Sázavou

Jak ten čas běží. Ani jsme se nenadáli a letošní jarní aktiv se stal jubilejním. Jeho členové zhodnotili dosavadní aktivitu a vytyčili si cíle pro příští období. Aktiv byl podepřen účastí nového užšího vedení představenstva Komory v čele s jeho předsedou Ing. Pavlem Křečkem a také byl rozšířen o aktivní členy Rady pro podporu rozvoje profese.

Místopředseda komory Ing. Jindřich Pater, z jehož podnětu aktiv před 10 lety vznikl, ve svém úvodním projevu zhodnotil dosavadní činnost a předal jeho bohatou náplň jak v oblasti profesní, tak i v oblasti vzdělávání.

V úvodu také vzpomněl, že od minulého aktivu z komorových řad odešel jeho významný člen, náš spolupracovník a kamarád Ing. Vladimír Blažek, CSc. Jeho významnou etapou v profesním životě bylo působení nejen v ekonomické sféře Komory a jejího Informačního centra, ale i v profesní radě, kde jsme ho pokládali za hnací motor, organizačního strůjce i rádce pro jeho vysoce kvalifikované odborné znalosti a dovednosti i pro jeho lidský přístup ke všem kolegům. Postrádáme ho a moc nám bude chybět. Pietně jsme zesnulého přítele uctili tichou vzpomínkou.

Čas se nedá zastavit, a tak cca 40 účastníků aktivu, zahrnujících i zvolené členy orgánů Komory a lektory, se dalo do plnění svého vysoce nabitého programu.

Do vzdělávací části jednání bylo zařazeno několik odborných přednášek o současných nebo právě připravovaných zákonných úpravách právních předpisů, jejichž znalost a uložení v povědomí skýtá AO možnost včasného reagování, popř. aktuálního využití pro rozšíření fundovaných znalostí mezi ostatní členy Komory.

Předseda Komory Ing. Pavel Křeček nás informoval o stavu připravované novely stavebního zákona, Ing. Petr Serafín z MPO ČR doplnil informacemi o dlouhodobě připravované novele vyhlášky č. 137/1998 Sb., o technických požadavcích na výstavbu.

Výklad k vybraným částem normy ČSN 73 0540 „Tepelná ochrana budov“ provedl Ing. Jiří Šála, CSc., specialista z firmy Sala-Modi Praha a současně předseda Redakční rady časopisu Tepelná ochrana budov.

Z přednášky Ing. Renáty Zdařilové, Ph.D., z katedry městského inženýrství Stavební fakulty VŠB–TU Ostrava jsme získali informace k finišující novele vyhlášky MMR ČR č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Výklad k problematice řešení bezbariérových staveb, zejména z pohledu osob zrakově postižených, dále doplnil s vysokou odbornou erudicí Ing. Petr Lněnička, projektant Metroprojektu Praha, a.s. Obě prezentace byly doprovázeny praktickými ukázkami správných projektových řešení i v praxi bohužel často realizovaných nešvarů.

Členové aktivu ocenili fundovanou přednášku k vyhlášce MV ČR č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb (s účinností od 1. 7. 2008) a dalších souvislostí pro projektování ve výstavbě od pana plk. Ing. Rudolfa Kaisra, ředitele odboru prevence generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Ing. Stanislav Hejda, CSc., z MMR ČR, který mimo jiné již 10 let příkladně spolupracuje s Komorou, provedl ve vazbě na své přednášky v předchozích aktivech další rozbor připravované novely zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (poslední novela č. 76/2008 Sb. nabyla účinnosti dne 15. 3. 2008). Kolega upozornil na problémy při řešení požadavků EU, ale i na reakci praxe na složitou aplikaci zákona.

První odpoledne aktivu rovněž jednalo nové užší představenstvo naší Komory (předseda, 1. místopředseda a tři místopředsedové) o nejpálčivější aktuální problematice Komory. Závěry z tohoto jednání se přenesou do programu následných řádných zasedání představenstva Komory v průběhu r. 2008. Ostatní členové aktivu si ve stejnou dobu mimořádně k jubileu 20. aktivu dopřáli krátkou exkurzi do rodinného pivovaru Bernard, a.s., v Humpolci.

Na večerním zasedání Rady pro podporu rozvoje profese k PROFESIS 2008 byla schválena obsahová náplň a předpokládané termíny pro vydání CD/DVD k 12/2008. Závěrečné čtení nových i aktualizovaných metodických pomůcek proběhne ve dnech 16.–17. 9. 2008 v OK ČKAIT Ostrava.

Zasedání oborů TPS a TZS v Koutech v květnu 2008

Příprava programu zasedání technologických oborů v Koutech v květnu 2008

Na závěr jubilejního aktivu Ing. Jindřich Pater, místopředseda Komory, poděkoval všem, kteří se na přípravě náročného programu aktivu podíleli, zejména pracovníkům IC v čele s ředitelkou Marií Báčovou a Ing. Jiřinou Výmolovou, i našemu příznivci a spoluorganizátorovi Ing. Stanislavu Hejdovi, CSc., členům Představenstva, RPRP a všem přednášejícím.

Další aktiv, naplánovaný na 5. a 6. 11. 2008 opět do hotelu Kouty, jistě dál bude navazovat na vysokou odbornou úroveň minulých zasedání a otevře zajímavou příležitost pro novou nastupující generaci Komory při řešení odborných problémů příštích let.

*Karel Pastuszek
člen týmu TZS
Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT*

Spolupráce ČKAIT se školami

Karlovy Vary

V médiích se často objevují nepřilíhší pozitivní informace o spolupráci profesních organizací a odborných škol. K organizacím, které z tohoto novinářského klišé pozitivně vybočují, patří rozhodně stavaři z Karlovarského kraje. Již v první polovině 90. let si odpovědní činitelé z našich nejznámějších lázní uvědomovali, že budoucnost stavařiny není jen v honbě za hmotnými statky, ale že je potřeba připravovat si i své nástupce. Oblastní kancelář ČKAIT K. Vary tehdy obhospodařovala i okresy Louny a Chomutov, které dnes patří do Ústeckého kraje.

K neaktivnějším patřili pánové Zídek, Baxa, Mežárka. Velice rychle se podařilo zorganizovat pravidelné soutěže studentů 3. ročníků SPŠ stavebních při každoročních regionálních výstavách stavebnictví For Arch Karlovy Vary. Soutěž původně organizovaná pro studenty škol z karlovarského regionu se postupně rozrostla a zájem o účast projevují nejen tradiční účastníci z Karlovarska (včetně tradičně zastoupené kadaňské průmyslovky), ale prestiž soutěže vyvolává zájem škol z dalších měst nejen severozápadu ČR. V červnu 2000 byla spolupráce mezi školami a RSS Karlovy Vary, oblastní kanceláří ČKAIT a oblastní pobočkou ČSSI posvěcena smlouvou o spolupráci. Optimalizace středního školství v Karlovarském kraji v následujících letech sice poněkud pozměnila seznam odborných škol zapojených do projektu, ale s většinou subjektů pokračuje spolupráce i nadále. Příkladem dobré spolupráce mohou být pravidelné návštěvy zástupců ČKAIT a ČSSI na maturitních zkouškách studentů kadaňské průmyslovky. Zástupci ČKAIT i ČSSI se zúčastňují i dalších akcí pořádaných školami.

Novou tradicí by se měl stát Den stavitelství a architektury. Přínosem pro studenty škol i pro jejich učitele je možnost účastnit se zdarma či za zvýhodněných podmínek vzdělávacích akcí pořádaných Komorou.

*PaedDr. Zdeněk Hrdina
ředitel SPŠS a OA Kadaň*

Ostrava

Oblastní kancelář ČKAIT Ostrava dlouhodobě spolupracuje s vysokými i středními školami v MSK. Hlavní těžiště spolupráce je se SPŠ stavebními v Ostravě, Opavě a Havířově a Fakultou stavební VŠB–TU Ostrava.

Na střední školy předáváme na základě vzájemné dohody všechny nové publikace vydávané IC ČKAIT, které obsahově souvisí se studiem na škole. Studentům i pedagogům je umožněna bezplatná účast na všech akcích pořádaných oblastní kanceláří. Ředitelé všech tří škol se pravidelně zúčastňují valných hromad. Zástupci ČKAIT se naopak zúčastňují maturitních zkoušek, což je vnímáno studenty velmi pozitivně. Podle dohody s řediteli škol nepravidelně odměňujeme nejlepší studenty.

Spolupráce s vysokými školami probíhá na základě písemných dohod o vzájemné spolupráci.

S Fakultou stavební VŠB–TU Ostrava jsme v neustálém kontaktu, spolupráce je po všech stránkách velmi dobrá. Na základě darovací smlouvy jsou odměňovány nejlepší diplomové práce studentů. Přednosta Ing. Bijok se zúčastňuje státních závěrečných zkoušek jako předseda státnicové komise v bakalářském studijním programu „Stavební inženýrství“ a „Dopravní stavby“ a účastní se rovněž promoci, kde osobně předává ocenění nejlepším studentům.

Na školu jsou rovněž předávány nové publikace. V rámci celoživotního vzdělávání autorizovaných osob využíváme v max. míře možnost pořádání seminářů na půdě FAST, a to bezplatně. Studentům a pedagogům je rovněž umožněn vstup bezplatně na námi pořádané akce. Po dokončení přístavby FAST pak budou tyto semináře pořádány v těchto nových prostorách.

S Fakultou strojní VŠB–TU Ostrava je rovněž uzavřena písemná dohoda o vzájemné spolupráci, ale ta je fakticky pouze na úrovni občasných kontaktů.

*Ing. Svatopluk Bijok
přednosta oblasti ČKAIT Ostrava*

Pardubice

V úvodu svého příspěvku si dovoluji krátce připomenout něco z historie a současnosti školy, neboť v roce 2007 proběhly oslavy 110. výročí jejího založení. Všechna tato léta jsou poznamenána trvalým úsilím jejího vedení i absolventů o prosazení formálních a kvalitativních změn:

- 1897 Díky vytrvalému úsilí Hospodářského spolku pro okres vysokomýtský zřizuje Zemský výbor Království českého usnesením Zemského sněmu z 24. května 1897 ve Vysokém Mýtě speciální dvouletou rolnicko-lukařskou školu s celoročním vyučováním. Výuka pak byla zahájena v témže roce 1. října.
- 1906 Zemský výbor rozhodl o rozdělení původní školy na dvě, a to dvouletou rolnickou (jejímž potomkem byla ISŠ technicko-hospodářská ve Vysokém Mýtě) a dvouletou školu lukařskou.
- 1930 Škola byl změněn název na Meliorační školu. Zůstává i nadále dvouletou.
- 1946 Škola byla přeměněna na čtyřletou střední školu s maturitou jako Vyšší škola vodotechnická.
- 1948 Dosud zemědělská škola technická přechází do oboru škol průmyslových pod názvem Vyšší průmyslová škola vodotechnická.
- 1953 Přejmenována na Vyšší průmyslovou školu stavební s oborem vodohospodářské stavby.
- 1964 Přejmenována na Střední průmyslovou školu stavební.

- 1994 Přejmenována na Vyšší odbornou školu stavební a Integrovanou střední školu stavební.
- 2006 Přejmenována na Vyšší odbornou školu stavební a Střední školu stavební.

I když koncem 50. let byly zavedeny další studijní obory (napřed pozemní stavby a později dopravní stavby), stále byla známa pod názvem „vodotechnická škola“, nebo prostě „vodotechna“, a to nejen ve Vysokém Mýtě a okolí, ale prakticky v celé republice.

Tisíce absolventů školy jsou rozprostřeny po celé naší vlasti, evropských zemích, dokonce i za oceánem v USA, Kanadě a Austrálii. Absolvování vysokomýtské vodotechnické školy znamenalo kvalitu, vysokou odbornost a spolehlivost. Proto byli absolventi školy vždy vyhledávanými odborníky a mnozí z nich působí ve významných funkcích na stavbách, na vysokých školách nebo v ústředních orgánech.

Úspěšná činnost školy by nebyla možná bez podpory institucí, u nichž bylo vždy možné najít porozumění pro záměry související s činností a rozvojem, z nichž k nejvýznamnějším patří Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Důležitým podpůrným orgánem vedení školy je její poradní sbor složený ze zástupců významných stavebních podniků, stavovských organizací a státních institucí. Závěry plynoucí ze zasedání tohoto sboru, kde aktivně vystupují zástupci Komory, ovlivňují další činnost a směr vyučovacích oborů včetně jejich náplně. Tato spolupráce vyústila v poskytování dalších kvalifikací ve formě možnosti vykonat odbornou část maturitní zkoušky pracovníků firem v oborech dopravní stavitelství a vodohospodářské stavby. Obor pozemní stavitelství se připravuje. Střední vzdělání s výučním listem bude rozšířeno o obor Vodař pro podniky Povodí v rámci ČR, který se ve Vysokém Mýtě v minulosti vyučoval, a obor Montér vodovodů a kanalizací.

Ve spolupráci s Fakultou stavební VŠB–TU Ostrava je připraveno provázání studia vyšší školy se studiem vysokoškolským.

Podrobná znalost personálního zabezpečení stavebních organizací členy ČKAIT, zejména nedostatek odborných dělnických a technických profesí, určuje marketingové chování školy směrem k uchazečům o studium.

Je nezbytné, aby bylo technické vzdělávání podstatně více propagováno a preferováno.

Vítanou aktivitou ČKAIT je pořádání „Dne stavitelství a architektury“, kterého se škola aktivně účastní pořádáním dne otevřených dveří.

Spolupráce Komory a školy má řadu dalších forem, z těch významnějších se jedná o účast studentů na odborných seminářích pořádaných pro autorizované osoby, možnost vystupování vedení školy na valných hromadách, oceňování úspěšných studentů Komorou, účast představitelů ČKAIT při slavnostním vyřazování absolventů vyššího studia, členství vedení školy v akreditační komisi vzdělávacích programů celoživotního vzdělávání členů ČKAIT.

Z předchozího výčtu je tedy zřejmé, že obě instituce jsou vzájemně neopominutelným účastníkem v rozhodování o otázkách svého rozvoje a činnosti.

Nelze než si přát, aby se tato spolupráce ještě více příznivě projevila v rozvoji tak zajímavého odvětví, jakým stavebnictví bezesporu je.

*Ing. Pavel Vacek
ředitel VOŠS a ŠSS Vysoké Mýto*

Ústí nad Labem

OK spolupracuje dlouhodobě především se středními odbornými školami v oboru. Univerzita JEP v Ústí n. L. nevyučuje obory pro stavebnictví.

Dlouhodobá intenzivní spolupráce je se SPŠ stavební a chemickou v Ústí n. L. Přednosta se dlouhodobě zúčastňuje maturit, každoročně je vyhlášena OK cena pro nejlepší absolventy v oboru pozemní stavby. Tato škola byla vybrána hejtmanem i pro návštěvu v loňských Dnech otevřených dveří v rámci DSA. Další těsná spolupráce je se SPŠ stavební v Děčíně, zejména při odborných akcích.

Dnů otevřených dveří v rámci DSA 2007 se dále aktivně zúčastnily tyto školy: SPŠ, Stará 99, 400 11 Ústí nad Labem;

Integrovaná střední škola stavební, Čelakovského 5, Ústí nad Labem;
 Vyšší odborná škola a střední průmyslová škola stavební, Čs. armády 10, Děčín I;
 Střední průmyslová škola stavební a OA, Komenského 562, Kadaň;
 Střední škola energetická a stavební, Na Průhoně 4800, Chomutov.

Ing. Martin Mandík
 přednosta oblasti Ústí nad Labem

Výsledky krajských soutěží STAVBA ROKU

Stavba roku Karlovarského kraje 2008

1. místo a zároveň „Cena hejtmána Karlovarského kraje“
„Silnice I/6 Karlovy Vary – západ, 2. stavba“

Dodavatel

- Stavby silnic a železnic, a.s., OZ Čechy – západ, sdružovatel dodavatelů
- Berger Bohemia a.s.
- SMP CZ, a.s.
- STRABAG a.s.

Projektant

- PRAGOPROJEKT a.s. – ateliér Karlovy Vary

Investor

- Ředitelství silnic a dálnic ČR
- Město Karlovy Vary, Magistrát města Karlovy Vary

1. místo – Silnice I/6 Karlovy Vary – západ, 2. stavba

Stavba komunikace, jejíž projekt získal v roce 2007 „Cenu Inženýrské komory“ (autor – Ing. Jarmila Korbelářová), v délce 5,6 km, obsahuje 7 silničních mostů, 2 estakády, 2 mosty železniční, 1 biokoridor, 2 podchody, 2 opěrné zdi, 4 protihluková opatření, oplocení a vegetační úpravy.

2. místo
„Historický Ostrov“

Dodavatel

- Ing. Anton Jurica – Stavební a projekční kancelář
- SWIETELSKÝ stavební s.r.o.
- Stavby silnic a železnic, a.s., OZ Čechy – západ
- Ing. Petr Nedvěd – REKOM
- STAMOZA s.r.o.
- TIMA spol. s r.o. (reminiscence zámeckého parku)

Architekt

- ARCH '99, s.r.o. (kaple sv. Anny – rekonstrukce a oprava)
- Ateliér Soukup s.r.o. (kaple sv. Anny a kostel Zvěstování Panny Marie – expozice)
- Ing. Anton Jurica – Stavební a projekční kancelář

Projektant

- ARCH '99, s.r.o. (kaple sv. Anny)
- Ing. Anton Jurica – Stavební a projekční kancelář

- BPO spol. s r.o. (drobná architektura zámeckého parku)
 - REKULT Praha s.r.o. (reminiscence zámeckého parku v Ostrově)
 - M-PROJEKT (reminiscence zámeckého parku v Ostrově)
 - JENA – Firma služeb Ing. Jan Švejkský (reminiscence zámeckého parku v Ostrově)
- Investor
- Město Ostrov

2. místo – Historický Ostrov

Místo odedávna nazývané Posvátný okrsek se nachází na západním okraji historického Ostrova. Komplex budov zde stojících býval areálem koleje piaristů. Po velké rekonstrukci vznikl ze zchátralého areálu, kdy málo scházelo k jeho celkovému zániku, soubor městských bytů a opravených sakrálních budov, sloužících nejrozličnějším sakrálním a kulturním účelům.

Areál tvoří

- Sasko-Lauenburská pohřební kaple sv. Kříže a sv. Anny
- Kostel Zvěstování Panny Marie
- Konvent – Piaristická kolej
- Kaple sv. Floriána
- Einsiedelská kaple
- Kaple Bolestné Panny Marie
- Grotta v klášterní zahradě

3. místo
„Most přes Ohři – Tuhnice“

Dodavatel

- SMP CZ, a.s.

Projektant

- Pontika s.r.o., Ing. Jan Procházka

Investor

- Město Karlovy Vary, Magistrát města Karlovy Vary
- Ředitelství silnic a dálnic ČR

3. místo – Most přes Ohři – Tuhnice

Zavěšený most, který je součástí budovaného průtahu I/6 městem Karlovy Vary, spojuje městské čtvrti Tuhnice a Rybáře. Most, který je zdařilým inženýrským dílem využívajícím nejnovější technologické poznatky, je velice užitečnou stavbou zejména pro karlovarské občany. Jeho zprovozněním se výrazně zkrátily stávající silniční trasy v bezprostředním okolí mostu.

Čestné uznání poroty

za citlivý přístup k řešení lázeňského prostoru získala **realizace stavby „Labutího jezírka v Mariánských Lázních“**, kterou do soutěže přihlásilo město Mariánské Lázně.

Labutí jezírko v Mariánských Lázních

Porota ocenila i dosud nerealizované projekty:

1. místo v kategorii projekt
„Krytý plavecký bazén K. Vary“
 přihlašovatel město K. Vary

2. místo v kategorii projekt
„Kasárny Klimentov“
 přihlašovatel obec Velká Hleďsebe

V hlasování pomocí internetu získal Cenu veřejnosti:
 v kategorii realizovaná stavba
„Lázeňský hotel HUMBOLDT“
 přihlašovatel STP k.s. Karlovy Vary

v kategorii dosud nerealizovaný projekt
„Hotel GRAND MAJESTIC“
 přihlašovatel STP k.s. Karlovy Vary

Ocenění návštěvníků výstavy FOR ARCH na Zimním stadionu:
„Most přes Ohři – Tuhnice“
 přihlašovatel SMP CZ a.s. Praha

V anketě veřejnosti o stavbu, která nejméně pozitivně působí na veřejnost v Karlovarském kraji, získala cenu
„Černá cihla“
 stavba: „Rezidence BOHEMIA – garáže před Imperialem“

Ze zprávy pořadatelů připravil
 Ing. Svatopluk Zídek
 přednosta oblasti ČKAIT Karlovy Vary

Stavba roku 2008 v Pardubickém kraji

Začátkem roku 2008 na základě iniciace OK ČKAIT Pardubice a SPS v Pardubicích vyhlásil Pardubický kraj 3. ročník veřejné neanonymní soutěže „Stavba roku 2008 v Pardubickém kraji“, která se konala pod záštitou Rady Pardubického kraje.

Cílem soutěže bylo seznámit širokou odbornou i laickou veřejnost s úrovní současného stavebnictví, architekturou i projektováním v Pardubickém kraji.

Soutěž měla sloužit k podpoře kvalitní komplexní realizace staveb a zviditelnění kvalitních dodavatelských firem v Pardubickém kraji. Do soutěže mohla být přihlášena stavební díla v níže uvedených kategoriích, zhotovená a zkolaudovaná nebo uvedená do provozu od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2007.

Kategorie staveb:

1. Domy pro bydlení a rodinné domy
2. Stavby občanské vybavenosti
3. Stavby pro průmysl a zemědělství a vodní hospodářství
4. Dopravní a inženýrské stavby, veřejná prostranství

Do jednotlivých kategorií byly přihlášeny následující počty staveb:

1. kategorie – 2 stavby
2. kategorie – 5 staveb
3. kategorie – 3 stavby
4. kategorie – 3 stavby

Podle zásad soutěže měla být v každé kategorii určena stavba, která obdrží titul „Stavba roku 2008 v Pardubickém kraji“ a dále dvě čestná uznání. Kterákoliv z uvedených cen nemusela být na základě rozhodnutí vyhlášovatele udělena.

Hodnocení staveb prováděla 8členná porota složená ze zástupců Pardubického kraje (předsedou poroty byl Ing. Ivo Toman – hejtmán Pardubického kraje), ČKAIT, SPS a ČKA. Jednotlivé stavby byly hodnoceny zejména podle těchto kritérií:

- architektonické vyznění díla a jeho celkový přínos,
- celkové prostorové a funkční řešení díla,
- začlenění díla do daného prostředí včetně širších prostorových vztahů,
- kvalita stavebních prací,
- vhodnost použití stavebních materiálů a výrobků a profesionalita při jejich užití,
- délka doby realizace a dosažená kvalita stavby ve vztahu k celkovým nákladům,
- spokojenost stavebníka a uživatele, přijetí veřejností,
- další kritéria (originálnost konstrukčního řešení, vliv stavby na životní prostředí, úspory energií a další).

Výsledky soutěže:

1. kategorie – Domy pro bydlení a rodinné domy
 – Stavba roku 2008 v Pardubickém kraji – **Rodinný dům v Heřmanově Městci**

Přihlašovatel: ai5 s.r.o., Hradební 60, 563 01 Lanškroun

Rodinný dům v Heřmanově Městci

– Čestné uznání – **Novostavba RD, obec Miřetice, parc. č. 38/34 KÚ Miřetice**
 Přihlašovatel: PRVNÍ STAVEBNÍ CHRUDIM a.s., Tovární 1130, 537 23 Chrudim

2. kategorie – Stavby občanské vybavenosti
 – Stavba roku 2008 – **Rozhledna na Křížové hoře**
 Přihlašovatel: VCES a.s., Na Harfě 337, 190 05 Praha 9

3. kategorie – Stavby pro průmysl a zemědělství a vodní hospodářství
 – Čestné uznání – **Závěrečná etapa rekonstrukce bývalého cukrovaru v Chrudimi (3. a 4. trakt), lokalita: TMT spol s r. o., Tovární 290, Chrudim**
 Přihlašovatel: PRVNÍ STAVEBNÍ CHRUDIM a.s., Tovární 1130, 537 23 Chrudim

Rozhledna na Křížové hoře

4. kategorie – Dopravní a inženýrské stavby, veřejná prostranství
– Čestné uznání – **Most na místní komunikaci v Líšnici přes řeku Divoká Orlice (říční km 82,506)**

Příhlašovatel: MADOS MT s.r.o., Lupenice 51, 517 41 Kostelec nad Orlicí

– Čestné uznání – **III/322 28 Staré Čívce – křižovatka III/322 26**

Příhlašovatel: Skanska DS a.s., Bohunická 133/50, 619 00 Brno

Ing. Vlastimil Moucha

přednosta oblasti ČKAIT Pardubice

Moravskoslezský kraj už zná své nejlepší stavby roku

V ostravském Divadle Antonína Dvořáka proběhl dne 16. června 2008 slavnostní galavečer k příležitosti vyhlášení výsledků 2. ročníku soutěže „Stavba roku Moravskoslezského kraje 2007“.

Slavnostního večera se zúčastnilo na 300 hostů, uvítací řeč pronesl náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje pan Bc. Petr Adamec a také prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví pan Ing. Václav Matyáš.

Odborná 11členná porota, složená ze zástupců Krajské stavební společnosti při Svazu podnikatelů ve stavebnictví, České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Obce architektů a představitelů kraje vybírala z 35 v loňském a předloňském roce dokončených a zkolaudovaných staveb.

Stavby byly hodnoceny v pěti kategoriích:

- stavby občanské vybavenosti
- bytové domy
- rodinné domy
- průmyslové stavby
- dopravní, inženýrské a vodohospodářské stavby

Cenu Grand Prix 2007 – nejlepší stavba Moravskoslezského kraje získal **„Římskokatolický chrám sv. Ducha v Ostravě-Zábřehu“**.

Římskokatolický chrám sv. Ducha v Ostravě-Zábřehu

Kostel sv. Ducha s elipsovitým půdorysem a samostatně stojící třicet metrů vysokou betonovou věží vyrostl uprostřed sídliště. Vysvěcen byl loni na podzim. „Jedná se o největší sakrální stavbu v České republice po roce 1989,“ řekl při vyhlášení výsledků soutěže předseda odborné poroty Ing. Milan Balabán. Dodal, že stavba kostela si Grand Prix zasloužila svou mimořádností, architektonickým řešením a zasazením do okolní zástavby. Zároveň tato stavba spolu s budovou **„Železniční stanice Ostrava-Svinov, rekonstrukce výpravní budovy a přednádraží“** získaly hlavní cenu v kategorii stavby občanské vybavenosti. Hlavní cenu v kategorii stavby dopravní, inženýrské a vodohospodářské získala stavba **„Zavěšený most na dálnici D 47 přes řeku Odru a Antošovické jezero“**.

Zavěšený most na dálnici D 47 přes řeku Odru a Antošovické jezero

V kategorii průmyslové stavby obdrželo hlavní cenu **„Opráveřenské centrum pro opravu letadel Mošnov“**. V kategorii bytové domy obdržel titul Stavba roku **„Apartmánový dům Lara“**, který se nachází v beskydské obci Čeladná. Za rodinné domy získal hlavní cenu **„Rodinný dům ve Chvalíkovcích“**. Zvláštní cenou poroty byla oceněna stavba **„Rekonstrukce hlavní budovy městského koupaliště v Opavě“**.

Porota udělila i několik čestných uznání. Laické veřejnosti se nejvíce líbil **„Rodinný dům v Opavě-Kylešovicích“**.

Pro druhý ročník soutěže byla připravena novinka v podobě Ocenění děkana stavební fakulty VŠB–TU Ostrava za nejlepší diplomovou práci, která přichází s novým nekonvenčním způsobem řešení. Ocenění získal Ing. Petr Kozár za diplomovou práci na téma **„Pasivní rodinný dům“**.

Soutěž si klade za cíl seznámit veřejnost se současnou úrovní stavitelství a architektury a také přilákat mladé lidi ke stavebnictví a tradičním řemeslům.

Ing. Svatopluk Bijok

přednosta oblasti ČKAIT Ostrava

V Ústeckém kraji je vždy v sudý rok vypsána soutěž Stavba Ústeckého kraje – v roce 2008 bude již 4. ročník – a současně Fasáda Ústeckého kraje – 3. ročník

Soutěž vypisuje Okresní hospodářská komora Litoměřice jako organizační garant, každoročně se koná pod záštitou hejtmána Ústeckého kraje Ing. Jiřího Šulce (autorizovaný inženýr pro obor pozemní stavby), oblast ČKAIT Ústí nad Labem je odborným garantem, přednosta Ing. Mandík je pravidelně předsedou soutěžních porot. Velké stavební firmy v regionu pomáhají finančně akci uspořádat. Hlavním partnerem soutěže Stavba roku je každoročně firma Lafarge, dalšími partnery Weber – Teranova, Metrostav, Strabag a SSŽ.

Porota rozhodla o udělení cen a čestných uznání:

1. cena a titul: „Stavba Ústeckého kraje 2006“ byla udělena stavbě **„Dostavba a rekonstrukce okresního archivu – SOKA Litoměřice se sídlem v Lovosicích“**, příhlašovatel: Ing. arch. Vladimír Novák.

Projekční kancelář AGN s. r. o., Bozděchova 99/6, 400 01 Ústí nad Labem.

Porota ocenila invenční a nápadité řešení novostavby, která vyniká citlivým zakomponováním stavby do širšího urbanistického kontextu a přehledným funkčním řešením typologicky náročného objektu se specifickými požadavky na provoz. Porota zvláště ocenila neokázalé a přitom elegantní architektonické řešení fasád a vnějších hmot, které představuje zdařilý pokus o soudobý architektonický výraz s vyváženým technickým i estetickým řešením a kvalitním řemeslným provedením.

2. cena byla udělena stavbě **„Rekonstrukce Mostu po povodních Děčín 2002, Historický most přes Ploučnici v Děčíně“**, přihlašovatel: Ing. Josef Adamčík, SaM silnice a mosty, a. s., Máchova 1129, 470 01 Česká Lípa.

Porota vyzdvihla především samotnou skutečnost obnovy významné historické stavby zničené povodní. Vysoce hodnotí zejména citlivý a pietní přístup, který zajistil historickou památku po staticko-technické stránce a zejména se intenzivně věnoval náročnému restaurování a konzervaci historických konstrukcí a článků. Výsledek je vzorovým příkladem komplexní rehabilitace historické památky, která se tak zařadila po právu mezi skutečně drobné architektonické perly regionu.

3. cena byla udělena stavbě **„Revitalizace objektu č. p. 392, Větruše, Ústí n. L.“**, přihlašovatel: Ing. arch. J. Kallmünzer, Archatelier 2000, a.s., Ke Kopečku 3374/2, 400 11 Ústí n. L.

Porota vysocí ocenila investiční záměr rehabilitovat dlouhodobě zanedbaný objekt, který je významnou součástí města. Promyšlená revitalizace respektovala architektonickou podstatu objektu a kreativním způsobem citlivě dotvořila interiér v původním duchu a obnovila i dominantní urbanistickou funkci objektu v dálkových pohledech.

Hejtman Ing. Šulc, předseda OHK LT, Ing. Mandík, Ing. arch. Kallmünzer – 3. cena Větruše 2006

Čestná uznání

Porota se jednohlasně dohodla o udělení čestného uznání přihlášeným dílům:

1. **„Dům s pečovatelskou službou – Lovosice, ul. 28. října“** – přihlašovatel: Ing. arch. Vladimír Novák, Projekční kancelář AGN s. r. o., Bozděchova 99/6, 400 01 Ústí nad Labem.

Jednoduché, ale působivé architektonické řešení spojující zdařilé urbanistické umístění s adekvátním architektonickým výrazem a přívětivým tvarováním a materiálovým řešením. Výsledkem je funkční a provozně dobře dimenzovaná novostavba, obohacující prostředí.

2. **„Most Žďárek“** – přihlašovatel: Ing. Halama Zdeněk, Ústecký kraj, Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem.

Komise ocenila úsilí řešit zdánlivě nevýrazný a tuctový úkol – mostní propust individuálním způsobem akcentujícím invenční architektonické řešení. Jeho výsledek přesvědčivě podtrhuje krajinnotvorné i výtvarné vyznění drobné architektury.

Ing. Martin Mandík
přednosta oblasti ČKAIT Ústí nad Labem

Stavba roku Zlínského kraje 2008

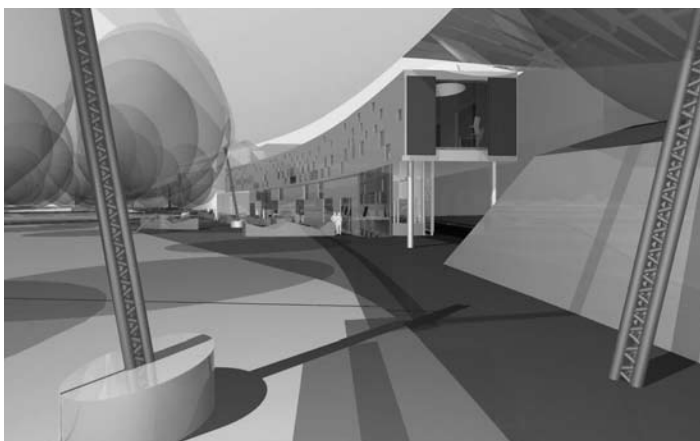
V souvislosti s činností naší kanceláře bychom rádi věnovali větší pozornost VI. ročníku soutěže Stavba roku Zlínského kraje, jejíž slavnostní vyhlášení proběhlo letos 29. května v městském domě kultury Elektra v Luhačovicích.

Soutěž probíhá pod záštitou hejtmána Zlínského kraje a vyhlašuje ji spolu se Svazem podnikatelů ve stavebnictví a Českou komorou architektů Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, kde má naše oblastní kancelář zastoupení členů v hodnotící komisi.

Do soutěže byla přihlášena řada staveb realizovaných na území našeho kraje i mimo něj.

Součástí soutěže byla tradičně i soutěž studentů středních průmyslových škol v oboru stavebnictví.

Zadavatelem soutěžního úkolu – vypracování přístavby stávající Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně – byla hlavní architektka města, zadaná přístavba měla být dvoupodlažní, co nejvíce prosklená, s průhledy do parku i do ulice a měla plnit funkci čítárny či internetové kavárny. Nejlépe vyhodnocená stavba získala titul „Studentská práce roku“. Všechna ocenění, která získala 1.–3. místo, získali studenti Střední průmyslové školy Zlín, obor stavebnictví.

Studentská práce roku – přístavba stávající Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně

Stavby v soutěži jsou rozděleny do několika kategorií, v kategorii Stavby občanské vybavenosti získala hlavní cenu **Oprava a rekonstrukce vily „Alpská růže“ v Luhačovicích spolu s Polyfunkčním domem ve Zlíně**. Porota se v tomto případě nemohla rozhodnout, které stavbě udělit hlavní cenu, a jelikož se jedná o zcela odlišné stavby, získaly hlavní ocenění společně.

Vila Alpská růže

Přihlašovatelem a zároveň i dodavatelem stavby Polyfunkční dům je akciová společnost Zlínstav Zlín, investorem Zlínstav Reality, s.r.o. Praha a projektantem F O R M I C A, s.r.o., Zlín.

Polyfunkční dům ve Zlíně

Stavba byla realizována v období červen 2006 až březen 2007 a finanční náklady si vyžádaly částku 130 000 000 Kč.

Převažující náplní objektu jsou pronajímatelné obchodní plochy v průchozí pasáži, lékařské prostory a kancelářské prostory majitele objektu stavební firmy Zlínstav, a.s. Polyfunkční objekt je doplněn parkovacími plochami v podzemí a prostorem pro bydlení.

Jednotlivé fasády jsou pojednány strukturovanými probarvenými omítkami světlého odstínu v kombinaci se zavěšeným keramickým obkladem v cihlovém odstínu a zavěšenou hliníkovou fasádou v bílém odstínu.

Objekt uzavírá svým řešením městský blok centra Zlína v prostoru křižovatky ulic Vodní a Bartošova a opticky a prostorově navazuje na uzavření městského bloku v prostoru křižovatky ulic Vodní a Zarámí tvořené objektem České spořitelny.

Další kategorii soutěže tvořila nejsilněji obsazená kategorie Bytové domy, ve které získaly hlavní cenu **bytové domy Baťov v Otrokovcích**.

V kategorii Rodinné domy získal hlavní cenu **Rodinný dům č. p. 429, Zlín-Louky**, v kategorii Průmyslové a zemědělské stavby **Skladová hala firmy ARLES, s.r.o., Fryšták**, hlavní cena v kategorii Dopravní, inženýrské a ekologické stavby byla udělena stavbě **silnice II/492 Luhačovice, křižení se silnicí III/492, a radničnímu náměstí v Karolině** v kategorii Realizace rozvojových projektů měst a obcí.

R 55 Otrokovice

Zvláštní kategorie byla vyhrazena pro stavby realizované mimo území Zlínského kraje a zde získal zvláštní cenu **Hotel Mlýn v Českém Krumlově**.

Cenu hejtmána Zlínského kraje získala silnice **R 55 Otrokovice** – obchvat Severovýchod.

Ředitelství silnic a dálnic ČR uvedlo 27. října 2006 do provozu 3,7 kilometru dlouhý úsek této rychlostní silnice, který tvoří severovýchodní část obchvatu Otrokovice. Svým objemem a dopravním významem jde o jednu z nejdůležitějších staveb ve Zlínském kraji.

Rychlostní silnice R 55 je na začátku své realizace a v budoucnu povede v trase Olomouc–Přerov–Hulín–Břeclav.

Výstavba v kraji dále pokračuje, v letošním roce se Zlín dočkal dostavby nového univerzitního centra, jehož slavnostní otevření proběhlo 17. června.

V centru města Zlína tak během 18 měsíců vyrostla moderní pětipodlažní budova Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně – Univerzitní centrum, která se stane sídlem univerzitní knihovny a řady rektorátních pracovišť.

V budoucnu vytvoří spolu s Kongresovým centrem unikátní komplex, odpovídající architektuře třetího tisíciletí. Autorkou celého komplexu je světově uznávaná architektka a designérka žijící v Londýně, zlínská rodačka profesorka Eva Jiříčková.

Objekt sestává ze dvou samostatných částí, spojených zastřešeným atriem. V principu se jedná o dva objekty segmentového tvaru se dvěma podzemními a pěti nadzemními podlažními se střešní terasou – rektorát a univerzitní knihovnu s vnitřním atriem a dvěma prosklenými komunikačními věžemi na koncích podélné osy, sevřenými mezi oběma hmotami.

Prosklená střešní atria díky svému severnímu sklonu eliminuje prostup sluneční energie, zasklení je realizováno s potiskem proti oslnění. Denní světlo atria je využíváno pro sekundární přisvětlení přilehlých prostor, neboť vnitřní stěny a příčky jsou též prosklené – sklobetonové v knihovnické části a montované prosklené u administrativní části. Atrium slouží univerzálně k pořádání společenských akcí, je doplněno mobilní zelení a sedacím nábytkem.

V jižní části je umístěna univerzitní knihovna, která bude svým uživatelům poskytovat služby na bázi nejnovějších informací a komunikačních technologií. Knihovna je přístupná odborné i laické veřejnosti.

V severní části objektu získala univerzita důstojné prostory pro řadu pracovišť rektorátu. V budově se dále nachází přednáškový sál, celý objekt je bezbariérově přístupný.

Zlín tak získal výjimečnou stavbu, která svými organickými tvary obohatí původní funkcionalistickou architekturu města.

*Ing. Milan Jaroš
přednostu oblasti ČKAIT Zlín*

Exkurze a akce oblastí ČKAIT

Olomouc

Celoživotní vzdělávání oblasti je připravováno výběrem oblasti důsledně podle pololetního plánu. Na aktuální problémy v projektové práci i v realizaci staveb hledáme fundované přednášející z celé ČR. Jedno z témat, které zařazujeme každý rok, jsou „Finance a daně“. Přednášející, ředitel finančního úřadu, si pochvaluje, že dotazy našich členů v diskusi jsou již vysoce profesionální s porovnáním se začátkem daňových přednášek.

V I. pololetí 2008 bylo uskutečněno v rámci ČŽV 6 akcí. Jedna z nich byla spojena s exkurzí do Zlína. V lokalitě Jižní Chlum u Zlína na ekosídlišti u domů chráněných zeminou jsme viděli i vyslechli technická řešení, spotřeby energií i přístupy k bydlení v nízkoenergetických domech. Baťova vila a návštěva 21. budovy nás utvrdila, že ve Zlíně si osobností z rodu Baťa velmi váží a jsou na ně hrdí. Kolegové z OK Zlín nám zajišťovali program, v Olomouci odborný program pro kolegy ze Zlína zajistila naše kancelář.

Na II. pololetí 2008 jsou připravena témata:

– Požární ochrana staveb. Vyhláška č. 23/2008 Sb.

- Stavebně technický průzkum výskytu azbestu
- Akustika ve stavbách pro bydlení
- Dotace z EU ve stavebnictví

Krajská soutěž o stavbu roku. Ve spolupráci s Olomouckým krajem, ČKAIT, ČSSI, SPS a ČKA každé 2 roky vyhlašujeme soutěž „Stavba Olomouckého kraje“. Na podzim tohoto roku bude potřetí soutěž opět vyhlášena. V předchozích ročnících bylo do soutěže přihlášeno 67 a 47 staveb. O soutěž byl zájem a rovněž i v tomto roce zájem očekáváme. V minulém ročníku získala v krajské soutěži nejvyšší ocenění ve své kategorii rekonstrukce Arcidiecézního muzea, tato stavba rovněž získala ocenění Stavba roku 2007 v celostátní soutěži.

Výstava projektů a staveb. OP ČSSI společně s OK ČKAIT iniciovala Výstavu projektů a staveb z období let 2000–2008 ve městě Olomouc. Magistrát města náš návrh přijal a společně se stavebním odborem, jeho vedoucí JUDr. Evou Hyravou, výstavu připravujeme. V prosinci 2008 bude výstava přístupna veřejnosti v prostorách Magistrátu města Olomouc, Hynaisova 10. Výstavou přístupnou veřejnosti se docílí v ucelené části prezentovat díla, která svou konstrukcí i architektonickým pojetím vytvářejí novou tvář města.

Dny stavitelství a architektury 2008. Druhý ročník „Dnů otevřených dveří“ dne 18. října 2008 je organizačně připravován tak, jako ročník první, který se na oblasti setkal se zájmem. Po oslovení dopisem přibližně 40 institucí a firem dostáváme na OK příznivé odpovědi. Postupně tvoříme databázi staveb a kontaktů, které zveřejníme v místním a krajském tisku. To je informační cesta, která se nám v minulém ročníku osvědčila.

Výzva k zaslání aktuální e-mailové adresy. Žádáme opakovaně členy oblasti o zaslání aktuální e-mailové adresy pro operativnější komunikaci na ckait-ol@volny.cz. Řada členů na tuto výzvu již reagovala a ostatní žádáme o zaslání.

*Ing. Anežka Najdekrová
přednostka oblasti ČKAIT Olomouc*

České Budějovice

Lednová valná hromada naší oblasti prokázala, jak je důležitá dobrá spolupráce Komory s orgány Jihočeského kraje i měst a obcí v oblasti. Vedle ocenění naší práce se nám dostalo příslibu možností další spolupráce, včetně prezentace výsledků našich aktivit.

V programu celoživotního vzdělávání jsme využili informaci vedoucího krajského živnostenského úřadu Ing. Radka Urbánka k novému zákonu o živnostenském podnikání. V budově krajského úřadu jsme uspořádali pro naše členy a veřejnost ve spolupráci s Energy Centre České Budějovice dvě odborné akce na téma Pasivní domy a na výstavě Hobby na výstavišti České Budějovice pak seminář na téma Energetické úspory a průkaz energetické náročnosti budov. Dalšími akcemi byla prezentace nových stavebních materiálů pro obytné domy a informace o nových daňových předpisech a o informačním systému ČKAIT PROFESIS. Zúčastnili jsme se též konference Dřevostavby ve VOŠ Volyně. Naše oblast významně působila při vernisáži pamětní zlaté mince Řetězový most ve Stádlci pořádané Českou národní bankou, o čemž referuje článek Ing. Svatopluka Zídka v tomto čísle. Ne všichni se nám podařilo – významnou akcí měla být odborná exkurze do Irska, která, ač pečlivě připravena, se pro ukončení činnosti cestovní kanceláře, která ji technicky zajišťovala, bohužel neuskutečnila. První pololetí bylo též obdobím náročných prací na přípravě odborné činnosti druhého pololetí. První v časovém sledu se bude konat 13. září 2008. Tento den se stane statutární město České Budějovice hlavním městem celostátní akce Dny evropského dědictví. Protože do náplně této akce patří i technické památky a ČKAIT se vždy hlásila a hlásí k péči o ně, byla naše oblast zahrnuta mezi její spoluorganizátory. Připravujeme proto rozsáhlý program – od vydání informací o technických památkách a jejich tvůrcích až po exkurzi na trase koněspřežky z Českých Budějovic do rakouského Kreschbaumu. Protože termín akce je stejný jako termín vydání tohoto čísla, zveřejňujeme konkrétní program v časopise Stavebnictví, který vychází o týden dříve. V dalším čísle Z+i Vás neopomeneme informovat o výsledku akce.

Druhé v pořadí jsou Dny stavitelství a architektury. Po loňském úspěšném průběhu počítáme v letošním roce s propagací našich profesí jak u stavebních podniků, tak i u odborných škol. Se školami vedeme o programu dialog a u stavebních organizací bychom potřebovali pomoc Vás, našich členů, pro zorganizování dnů otevřených dveří ve dnech 17. nebo 18. 10. 2008 na významných či zajímavých stavbách. Stejně tak je žádoucí, aby absolventi odborných škol poskytli těmto školám, v rámci jejich otevřených dveří, své informace o úspěšnosti profesní kariéry absolventa, založené na odborném vzdělání v tomto učilišti.

Město Písek se honosí dvěma významnými technickými památkami. V r. 1887 byl zahájen provoz v první veřejné elektrárně postavené Františkem Křížkem. Původní zařízení je součástí muzea. Podstatně dříve byl postaven dnes nejstarší most v Čechách, z něhož je hezký pohled na historické jádro města.

Foto: Kateřina Kovalovská

Foto: Kateřina Kovalovská

Pro naši oblast bude též důležité zahájení bakalářského studijního programu „Stavatelství – stavební management“, který se rozběhne v říjnu tohoto roku na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Zde počítáme se zapojením našich členů do činnosti pedagogické, vedení seminářů a do spolupráce se studenty při návrhu a zpracování diplomových prací.

Neméně zajímavá bude pro naše členy a profesory škol informace v rámci cyklu Novinky v předpisech stavebního práva dne 20. 11. 2008 v aule SPŠ stavební zaměřená na zavádění eurokódů pro navrhování stavebních konstrukcí. Velice významný bude již 5. ročník přehlídky stavebních realizací PRESTA 2006–2008. Příprava přehlídky, kde úzce spolupracujeme s hlavním pořadatelem ČSSI – pobočka České Budějovice, běží již naplno. Poskytnuta je záštita krajského hejtmána a nové a zajímavé bude též místo vyhlášení výsledků – rekonstruovaná Sladovna v Písku. Nad slavnostním večerem převzal patronaci starosta města Písku, stavební inženýr Ing. Miroslav Sládek.

Do Písku zaměříme též naše adventní setkání dne 11. 12. 2008, na kterém vedle prohlídky dvou významných technických památek – historického mostu a Křižíkovy elektrárny – zhodnotíme, a doufám, že i úspěšně ukončíme své celoroční aktivity.

Ing. Jiří Schandl

přednosta oblasti ČKAIT České Budějovice

Zlín

Oblastní kancelář Zlín uspořádala během I. pololetí letošního roku několik přednášek, které snad svým obsahem přispěly k obohacení Vašich znalostí a zkušeností. Uvítali bychom Vaši účast i na akcích, které proběhnou během II. poloviny roku, začátkem září to bude velmi zajímavá exkurze s výkladem o přečerpávací elektrárně Dlouhé Stráně, v nejbližších dnech tradičně pojedeme na stavební veletrh do Prahy, v říjnu vás zveme na prohlídku vybraných staveb, které byly nominovány na Stavbu roku Zlínského kraje, a v listopadu na přednášku o nových trendech zateplování.

Ing. Milan Jaroš

přednosta oblasti ČKAIT Zlín

Ostrava

V prvním pololetí roku 2008 jsme připravili pro naše členy 12 odborných seminářů a exkurzí. Můžeme konstatovat, že opět co do počtu zúčastněných osob vede seminář Stavební zákon č. 183/2006 Sb., s počtem 227 účastníků.

Velkému zájmu se také těšily semináře:

- Bezbariérové užívání staveb
- Stavby z hlediska požární bezpečnosti
- Bezpečnost práce na staveništi a nové právní předpisy

Pro 2. pololetí předpokládáme, že bude velký zájem o plánovanou exkurzi:

- Železniční koridor – Optimalizace traťového úseku státní hranice SR–Bystřice n. Olší

Plán odborných akcí na 2. pololetí roku 2008, které nebyly zařazeny do přehledu akreditovaných programů:

Podzemní zásobník plynu Štramberk

- exkurze podzim 2008, termín bude upřesněn

Dolní oblast Vítkovic – NKP

- exkurze 10. 9. 2008

Železniční koridor – Optimalizace traťového úseku státní hranice SR–Bystřice n. Olší

- exkurze 23. 9. 2008

Autorizovaná činnost ve výstavbě – přípravný kurs

- seminář 16.–17. 9. 2008

7.–8. 10. 2008

Ing. Svatopluk Bijok

přednosta oblasti ČKAIT Ostrava

Liberec

Počátkem roku na společné schůzi výborů ČKAIT a ČSSI Liberec se zástupci členské základny rozhodli vyhlásit soutěž, která by ocenila tvůrčí přístup jednotlivce či kolektivu k rozvoji kteréhokoliv ze stavebních oborů. Vyhlášovatelé předpokládají udílení tohoto ocenění těm, kteří výrazně přispěli k zavádění inovačních technologií, k bezchybnému zavedení špičkových technologií, navrhli originální konstrukční či technologické řešení nebo přispěli k rozvoji trvale udržitelného či environmentálního stavění. Domnívají se, že kromě široce rozšířených a mediálně využívaných soutěží o stavbu roku v regionech a v celostátním měřítku chybí ocenění tvůrčí práce těch mnohých z nás, kteří vytvářejí projekty s trojrozměrnými cíli, jako jsou věcné provedení (kvalita, užitná hodnota), časové a nákladové plánování.

Pro splnění našeho záměru jsme získali zaštitu od prezidenta ČSSI Ing. Svatopluka Zídka a vedoucího odboru rozvoje kraje pana RNDr. Víta Příkaského. Oba výbory se potom shodly, že nejlepší předložená práce do soutěže získá cenu pojmenovanou po Ing. Dr. Ješovi, významné osobnosti středoevropského stavitelství, který mimo mimořádné odborné znalosti oboru v době obou totalitních režimů 20. století, prokázal i vysoké morální zásady, za což byl z Prahy po roce 1948 poslán do libereckého vyhnanství. Působení Dr. Ješe v našem regionu zanechalo ve stavební veřejnosti dodnes patrné stopy.

Život a dílo Dr. Ješe byly připomenuty v Z+i č. 4/06, v nekrologu uveřejněném v Inženýrských stavbách č. 13/1966, ale i v deníku Svobodné slovo z 28. 12. 1995. Pan doktor Ješ publikoval teoretické práce v odborných periodikách. Připomeňme alespoň některé. V Technickém obzoru v roce 1936 vyšla stať o mostu přes Lužnici v Táboře, ve stejném časopise č. 8/ročník 1958 vyšel článek „Sdružený rám o stejných polích, řešený diferenčními rovnicemi“, v Inženýrských stavbách č. 6 z roku 1963 teoreticky řešil kruhové průřezy železobetonové, v č. 6/1964 se zabýval klenbovými křivkami a v č. 8/1966

Modernizace můstku K70 – nájezdová věž v lyžařském areálu Lomince nad Popelkou

tlaky v zemních skládkách. Často přispíval do rubriky „Ze zápisníků statika“ stejného časopisu.

Členové přítomní na společné schůzi výboru ČKAIT a ČSSI regionu konané 26. 6. 2008 se shodli, že tuto cenu v letošním ročníku si plně zaslouží tvůrčí práce autorizovaného inženýra Ing. Jaromíra Stránského při projektování a realizaci stavby „Modernizace můstku K70-nájezdová věž“ v lyžařském areálu Lomnice nad Popelkou.

Organizátoři panu inženýru Stránskému srdečně blahopřejí k získanému ocenění v I. ročníku této soutěže. Cena bude předána 15. srpna 2008 na Krajských dnech Libereckého kraje v České Lípě. Krajské dny zahájí předseda Senátu České republiky pan MUDr. Přemysl Sobotka s hejtmánem kraje panem Petrem Skokanem a starostkou České Lípy paní Hanou Moudrou. Při předání ceny Dr. Ješe zároveň s oceněním staveb v rámci soutěže Stavba Libereckého kraje přislíbili účast prezident ČSSI pan Ing. Zídek a radní pan RNDr. Příkaský. K předání ceny byli pozváni rovněž dcera a syn pana doktora Ješe.

My, organizátoři I. ročníku, přejeme inženýrům a technikům i v budoucnu touto cenou ohodnocených prací, aby jejich tvůrčí erudice přinesla podobné plody jako celoživotní dílo Ing. Dr. Ješe.

Ing. Bohumil Pech

zástupce přednosty oblasti ČKAIT Liberec a přednostu OP ČSSI Liberec

Pardubice

V pátek dne 20. 6. 2008 v odpoledních hodinách navštívili někteří členové vedení Oblasti ČKAIT Pardubice, poslanci Parlamentu ČR, republikoví, krajsí a regionální politici, odborníci a zástupci stavebních úřadů budovanou trasu rychlostní komunikace R 35 v úseku Sedlice – Opatovice nad Labem.

Nejvýznamnějším hostem exkurze byl poslanec pan Mgr. Radko Martínek, předseda Výboru pro dopravu Zastupitelstva Pk pan Ing. Josef Jílek, prorektor Univerzity Pardubice doc. Ing. Milan Graja, CSc., a děkan Dopravní fakulty Jana Pernera, UK, prof. Ing. Bohumil Culek, CSc.

Skupina zhlédla prostor mimoúrovňového křížení R 35 se silnicí I/37 a ostatními silnicemi v prostoru. Z prohlídky je zřetelně patrná trasa téměř 5 km dlou-

Pohledy na rozestavěnou estakádu R 35 – mimoúrovňové křížení Opatovice nad Labem

hého úseku budované R 35. Bylo možno zhlédnout zakládání mimoúrovňového okružního křížovatky se třemi poschodími. V nejnižším patře proběhne rozšíření silnice I/37 ve čtyřpruhu pro spojení Pardubice – Hradec Králové. Druhé patro bude sloužit průpletu napojení silniční sítě do obce Opatovice nad Labem a přilehlé průmyslové zóny. Třetí patro ve výši 19 m ve směru východ – západ překlene samotná R 35. Stavba je unikátní v rámci České republiky, do jisté míry i v Evropě. Složitá je z hlediska vypořádání se s kolizí s dalšími inženýrskými díly, jako jsou horkovody, železnice, elektrická vedení, vodoteče atd.

Účastníci návštěvy stavby vystoupali až na současný nejvyšší bod křížovatky, budovanou estakádu. Zde bylo možno vidět výrobu skruže a bednění a následnou betonáž. Všichni ocenili naprostý pořádek na stavbě, harmonizovaný průběh stavby a čistou stavařskou práci.

Odborný výklad provedl ředitel projektu výstavby Ing. Milan Zeman ze společnosti Skanska DS, a.s.

Ing. Miroslav Němec

člen výboru oblasti ČKAIT Pardubice a ředitel Správy a údržby silnic Pardubického kraje

Ústí nad Labem

Vyvrcholením odborných akcí jsou Dny stavitelství a architektury, zejména pak Dny otevřených dveří 18. října 2008 a kolem tohoto data.

Hlavní důraz klademe na spolupráci se středními školami. Předběžně dohodnuta účast škol v rozsahu ročníku 2007 (SPŠ, Stará 99, 400 11 Ústí nad Labem; Integrovaná střední škola stavební, Čelakovského 5, Ústí nad Labem; Vyšší odborná škola a střední průmyslová škola stavební Děčín I, Čs. armády 10; Střední průmyslová škola stavební a OA, Kadaň, Komenského 562; Střední škola energetická a stavební, Chomutov, Na Průhoně 4800), nově se přihlásila Střední škola stavební, Postoloprtská 2636, Louny, kde se připravují stavební řemeslníci, a dále je již přihlášena SPŠ, Stará 99, Ústí nad Labem. Dále jednáme s krajskou pobočkou SPS ČR – p. Tvrzským – o prezentaci zajímavých staveb v regionu. Rozsah přihlášených staveb a firem není uzavřený a stále se doplňuje.

Jednáme zejména s firmou A-Z Sanace, která otevřela v roce 2007 stavbu Paláce Zdar v Ústí n. Labem, a bylo by velice zajímavé umožnit prohlídku před dokončením stavby.

Dne 24. dubna 2008 uspořádala v rámci plánu činnosti krajská pobočka Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR – Sdružení stavebních firem Ústeckého kraje spolu s Oblastní kanceláří ČKAIT Ústí nad Labem prohlídku jedné z nejvýznamnějších staveb v kraji:

Kompletní obnovy elektrárny Tušimice II.

Prohlídka byla určena pro odbornou stavební veřejnost, stavební školy v regionu a vybrané hosty. Prohlídky se zúčastnilo cca 60 zájemců, které přivítal zástupce generálního dodavatele ŠKODA PRAHA Invest p. Kuchař a předseda Sdružení stavebních firem Ústeckého kraje Ing. Martin Doksanský, kteří také na prezentaci připravené generálním dodavatelem stavby seznámili přítomné se základními údaji o díle, probíhající výstavbě a dalšími informacemi podle otázek přítomných.

Po prezentaci byli účastníci provedeni po nejdůležitějších a nejzajímavějších komplexech budov, jako je například strojovna, vodní hospodářství, odsíření, zahřívání apod.

Celá akce byla od generálního dodavatele stavby velmi dobře připravena a patří jim za to poděkování.

Energetická společnost ČEZ uzavřela smlouvu s generálním dodavatelem, společností ŠKODA PRAHA Invest na „Komplexní obnovu elektrárny Tušimice II“.

Investice do kompletní obnovy elektrárny Tušimice II by měla dosáhnout téměř 20 miliard korun.

„Poslední uhelná elektrárna byla postavena v České republice v roce 1981 v Prunéřově, od té doby zde žádná významnější zakázka nebyla. Elektrárna v Tušimicích je první z uhlénoho portfolia ČEZ, kterou čeká kompletní obnova. Další v řadě je elektrárna Prunéřov II. Zcela nové bloky by měly vyrůst v Ledvicích a Počeradech, kde navíc předpokládáme i kompletní obnovu tří stávajících bloků,“ uvedl předseda představenstva a generální ředitel ČEZ Martin Roman.

Společnost ŠKODA PRAHA Invest, jež je generálním dodavatelem kompletní obnovy elektrárny Tušimice II, byla založena jako specializovaná firma, která má zajistit, aby obnova zdrojů ČEZ měla v rámci realizace jednotnou koncepci a aby byla zachována kontinuita realizace této obnovy.

V Tušimicích půjde o komplexní obnovu, která nahradí celou současnou kapacitu 4x200 MW novou technologií s životností 25 let. Po tuto dobu je v blízkém dole Libouš v rámci stávajících územních limitů k dispozici i odpovídající kapacita uhlí. Uhlí, které je zde pro budoucí využití k dispozici, má však podstatně horší kvalitu než to stávající. Tomu musí být uzpůsobena i použitá technologie, která si poradí s nižší výhřevností i s vyšším obsahem síry v budoucím palivu. Nová elektrárna bude vybavena moderními kotli, čistá účinnost se tak zvýší o 16 % oproti stávající elektrárně, která dnes pracuje s účinností 33 %. Díky tomu a díky dalším opatřením budou ekologické parametry nové elektrárny výrazně lepší. V porovnání se současným stavem, který zcela vyhovuje všem přísným evropským normám, sníží „nové“ Tušimice znovu všechny emise. Nová technologie odsíření umožní zavedení spalín do chladicích věží a nebude tak potřeba komín. Proti současnému stavu přinese použitá nová technologie snížení emisí CO₂ o 15 %, emisí SO₂ o 70 %, emisí NO_x o 65 % a emisí popílku o 40 %.

Zahájení nového provozu se předpokládá počátkem roku 2009, resp. na konci roku 2010. Stavební práce a instalace nových technologií pro dva 200 MW bloky potrvají vždy asi 18 měsíců. Při výstavbě se předpokládá, že v době největšího nasazení bude na staveništi maximálně 1 500 pracovníků dodavatelských firem.

Program obnovy výrobních zdrojů bude probíhat během let 2007–2020 a vychází z posouzení stavu stávající výrobní základny, včetně jejího řízení a podnikatelských možností v tomto období. Většina stávajících elektráren ČEZ pochází z konce 60. a počátku 70. let minulého století. Před 10 lety dostaly odsíření a prošly modernizací, která prodloužila jejich životnost o 10–15 let. Mezi lety 2010 a 2015 tedy skončí provoz většina z nich.

*Ing. Martin Mandík, přednosta oblasti ČKAIT Ústí nad Labem
Jaroslav Tvrzský, předseda krajské pobočky SPS ČR*

Stavební zákon v praxi, novela stavebního zákona – z. č. 191/2008 Sb.

Dne 1. 1. 2007 nabyl účinnosti nový stavební zákon č. 183/2006 Sb. Jedním z hlavních cílů tohoto zákona bylo zjednodušit a urychlit proces povolování staveb, avšak po roce a půl jeho aplikace v praxi lze konstatovat, že v mnoha případech je tomu právě naopak.

Takovým klasickým případem je např. právní úprava povolování plotů, a to i po schválení novely stavebního zákona, provedené zákonem č. 191/2008 Sb., účinným od 3. 6. 2008. Cílem této novely bylo dosažení stavu, že veškeré ploty (tzn. již bez ohledu na jejich výšku a bez ohledu na to, zda hraničí s veřejným prostranstvím a veřejnými pozemními komunikacemi) budou podléhat pouze vydání územního souhlasu. Pozapomnělo se však na to, že jednou ze základních podmínek pro podání žádosti o vydání územního souhlasu je doložení souhlasu vlastníků sousedních nemovitostí. V případě, že budoucí stavebník plotu tyto souhlasy nezíská, a to z jakýchkoliv důvodů (např. narušené sousedské vztahy, vlastníci jsou neznámí, nedostupní, probíhá dědické řízení apod.),

musí požádat o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby. K této žádosti je již povinen předložit dokumentaci zpracovanou k tomu oprávněnou autorizovanou osobou, za účelem projednání stavby plotu stavební úřad svolá veřejné ústní jednání, kdy bezprostředně poté, co bude oznámen termín jeho konání, musí žadatel splnit zákonem danou povinnost – vyvěsit informaci o záměru, a to na místě určeném stavebním úřadem nebo na vhodném veřejně přístupném místě u pozemku, kterého se záměr týká, a to až do doby konání veřejného ústního jednání. Součástí této informace musí být i grafické vyjádření záměru. V případě, že by tuto povinnost nesplnil, stavební úřad nařídí opakované veřejné ústní jednání a navíc se žadatelem zahájí přestupkové řízení. Územní rozhodnutí mu stavební úřad vydá až po předložení dokladu o zaplacení správního poplatku ve výši 1 000 Kč. Proti územnímu rozhodnutí lze podat odvolání, a proto není vyloučeno, že některý z účastníků řízení (vlastník sousední nemovitosti) tohoto práva využije. V takovémto případě musí žadatel počítat s tím, že pravomocné rozhodnutí obdrží od podání žádosti až za několik měsíců, a to i s ohledem na stanovené zákonné lhůty pro svolání veřejného ústního jednání a pro doručování. Právní úprava povolování plotů je tak stále přísnější a mnohem komplikovanější, než byla ve zrušeném stavebním zákoně.

I když stavební zákon zavedl celou řadu nových právních institutů, v praxi se některé z nich doposud neaplikují vůbec, některé pouze sporadicky. Existuje celá řada stavebních úřadů, které se za dobu účinnosti zákona dosud neseptaly např. s veřejnoprávní smlouvou, kterou lze uzavřít podle ust. § 78 odst. 3 a ust. § 116 stavebního zákona. Touto smlouvou lze nahradit vydání územního rozhodnutí o umístění stavby, o změně využití území, o změně vlivu stavby na využití území a stavební povolení. Také zjednodušené územní řízení a územní souhlas jsou velice málo v praxi stavebníky využívány. Osobně vidím hlavní příčinu v tom, že jejich aplikace je podmíněna doložením souhlasů (!) vlastníků sousedních nemovitostí, popř. všech osob, které by byly účastníky příslušného správního řízení. Jako velice problematické se také krátce po účinnosti zákona ukázalo provádění spojeného územního a stavebního řízení, které připouští ust. § 78 odst. 1 stavebního zákona. Že se jedná o velice složitou právní úpravu, vyplývá z několikastránkového metodického doporučení, vydaného Odborem územního plánování a Odborem stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ČR, publikovaného na stránkách www.mmr.cz, na které tímto pro jeho obsáhlost odkazují.

Institut, který do praxe dosud nebyl zaveden, je spojen s autorizovanými inspektory. Zmiňovaná novela stavebního zákona snad již odstranila poslední legislativní překážku, která bránila autorizovaným inspektörům ve výkonu jejich činnosti, neboť bylo doplněno ust. § 117 odst. 3, a to o oprávnění těchto osob k používání razítka se státním znakem České republiky. Vezmeme-li však v úvahu, že ust. § 143, 144, 145, 147 a 151, vztahující se k činnosti těchto autorizovaných inspektorů, nabyla účinnosti již 1. 7. 2006, tzn. ještě půl roku před účinností stavebního zákona, dochází k naplnění a k aplikaci tohoto zcela specifického povolování staveb v režimu zkráceného stavebního řízení téměř po 2 letech.

Stavební zákon však obsahuje ještě jedno dosud nenaplněné ustanovení, vztahující se k činnosti jak autorizovaných osob, tak i stavebních úřadů. Jedná se o ust. § 196 odst. 2, které ukládá, že pokud stavební zákon nebo jiný právní předpis vydaný k jeho provedení stanoví postupovat podle technické normy (ČSN, ČSN EN), musí být tato technická norma bezplatně veřejně přístupná. Zde nezbývá než pouze položit otázku: „Bude toto ustanovení zcela naplněno a v jakém časovém horizontu?“ V této oblasti vyvinula velkou iniciativu ČKAIT, které se podařilo s ČNI uzavřít smlouvu a umožnit tak přístup pro své členy k některým českým technickým normám v oblasti navrhování a projektování staveb.

Závěrem bych se ještě vrátila k výše zmíněné novele stavebního zákona a upozornila i na další provedené změny. Především se jedná o doplnění ust. § 4 stavebního zákona, které bylo vyvoláno tím, že stavební zákon neřešil jednotné posuzování a projednávání souboru staveb. Často stavebník kromě stavby hlavní, která vyžaduje vydání stavebního povolení, zamýšlí provést i další stavby, u kterých postačí ohlášení stavebnímu úřadu, popř. ani ohlášení nevyžadují. V takové situaci stavební úřad musel posuzovat každou stavbu zvlášť. Novela proto tento nedostatek zákona upravuje tak, že uvádí: „Pokud je spolu se stavbou hlavní předmětem žádosti nebo ohlášení soubor staveb, stavební úřad všechny stavby projedná v režimu stavby hlavní.“

V oblasti územního plánování byla provedena změna ust. § 188, zejména došlo k prodloužení lhůty stanovené k nahrazování územně plánovacích dokumentací pořízených před účinností zákona.

Novela se dotkla i institutu ohlášení, kdy podle ust. § 107 odst. 3 může ohlášenou stavbu stavební úřad zakázat, jsou-li pro to důvody dané zákonem. Rozhodnutí o zákazu provedení stavby je prvním úkonem v řízení a stavební úřad jej vydává do 30 dnů ode dne ohlášení. Případnému odvolání proti tomuto rozhodnutí není odňat odkladný účinek přímo ze zákona, což se ukázalo v praxi jako velký nedostatek, neboť stavební úřad tak musí při každém zákazovém rozhodnutí vylučovat odkladný účinek odvolání zvláštním samostatným výrokem s podrobným odůvodněním. Kdyby tak totiž neučinil, mohla by nastat situace, kdy zákonná 40denní lhůta od ohlášení uplyne, a rozhodnutí o zákazu provedení ohlášené stavby nenabude právní moci, což by mohlo v praxi vyvolávat problémy a nejistotu. Nová právní úprava tak odnětí odkladného účinku odvolání vylučuje přímo ze zákona.

Do stavebního zákona bylo dále včleněno nové ustanovení § 188a, které se vztahuje k problematice umísťování staveb v nezastavěném území obce, která nemá platný územní plán, popř. ÚPD sídelního útvaru nebo zóny. Toto ustanovení taxativním způsobem uvádí stavby, které lze v tomto území umísťovat a za jakých podmínek. Dochází tak v podstatě k rozšíření ust. § 18 odst. 5 stavebního zákona. V neposlední řadě se změna projevila v novém ustanovení § 189a, který vyřešil absenci chybějících ustanovení pro postupy využití stavebních uzávěr vyhlášených podle zákona č. 50/1976 Sb., a to jak vydávaných formou územního rozhodnutí, tak i vyhlášených formou nařízení obce nebo kraje. Jelikož byla změněna forma, obsah a postup při vydávání stavebních uzávěr, je provedenou novelou stanoveno, že při jejich změně, zrušení a vydávání výjimek z nich se musí postupovat již podle nového stavebního zákona.

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že se jedná skutečně o velmi malou novelu stavebního zákona, jak při projednávání v Poslanecké sněmovně uvedl ministr pro místní rozvoj Jiří Čunek. Současně však dodal, že ještě tento rok MMR dopracuje komplexní novelu stavebního zákona, která by měla odstranit všechny problémy, které se za dobu jeho účinnosti objevily. Vzhledem k tomu, že těchto problémů je celá řada, lze jen doufat, že se pracovníkům MMR podaří nastolit takový režim povolování staveb, který bude znamenat skutečné zjednodušení povolovacího řízení, jak nový stavební zákon předpokládá.

JUDr. Eva Řehořková

vedoucí Odboru územního a stavebního řízení Magistrátu města Brna

Často kladené dotazy členů ČKAIT

1. Je dokumentace ke stavbě veřejnou listinou, mají účastníci řízení právo nahlédnutí?

Ano, mají.

Právo nahlédnutí účastníků řízení do dokumentace staveb, které podléhají ohlášení nebo stavebnímu povolení, vyplývá z § 114 odst. 1 stavebního zákona, kde účastník může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci.

Na nahlížení do spisu v rámci stavebního řízení se vztahují paragrafy stavebního zákona a správního řádu následovně:

1. § 168 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb.

„...Kopii dokumentace stavby stavební úřad poskytne, pokud žadatel předloží souhlas toho, kdo dokumentaci pořídil, případně souhlas vlastníka stavby, které se dokumentace týká....“

2. § 38 zákona č. 500/2004 Sb.

Nahlížení do spisu

- (1) Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73).
- (2) Jiným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.
- (3) Nevidomým osobám bude obsah spisu přečten. Na požádání správní orgán nevidomé osobě umožní pořízení zvukového záznamu. Správní orgán nevidomé osobě rovněž umožní, aby do spisu nahlížel její průvodce.
- (4) S právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.
- (5) Odepřel-li správní orgán osobě nahlížet do spisu nebo jeho části, vydá o tom usnesení, které se oznamuje pouze této osobě.

- (6) Z nahlížení do spisu jsou vyloučeny jeho části, které obsahují utajované informace nebo skutečnosti, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti; to neplatí o částech spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz, do takových částí spisu však může nahlížet pouze účastník řízení nebo jeho zástupce za předpokladu, že jsou předem seznámeni s následky porušení povinnosti mlčenlivosti o těchto skutečnostech a že o poučení je sepsán protokol, který podepíše. Ustanovení odstavce 4 se nepoužije.

V procesu provádění stavby musí stavebník na stavbě zajistit podle § 152 odst. 3 písm. c) stavebního zákona ověřenou dokumentaci stavby. Při porušení této povinnosti dochází k přestupku s uložení pokuty do výše 200 000 Kč.

2. Je stanovena jednotná definice zastavěné plochy v návaznosti na stavební zákon?

Ne, není.

V publikaci „Slovník definic a výklad některých vybraných pojmů stavebního práva“ (2003) – díl I, čl. 73, se uvádí: Stavební oblast tento pojem výslovně nedefinuje.

Definici zastavěné plochy můžeme najít v

– CD PROFESIS 2007: Plocha půdorysného řezu uvedeného v rovině upraveného terénu, vymezena vnějším obvodem svislých konstrukcí uvažovaného celku (např. stavby).

Tato definice vychází z názvosloví ČSN 73 4055 „Výpočet obestavěného prostoru pozemních stavebních objektů“ (1963): Plocha půdorysného řezu vymezená vnějším obvodem svislých konstrukcí uvažovaného celku (budovy, podlaží nebo jejich částí); v I. podlaží se měří nad podnoží nebo podezdívkou, přičemž se izolační přízdívky nezapočítávají. U staveb nezakrytých nebo polooodkrytých je zastavěná plocha vymezena obalovými čarami vedenými vnějšími lící svislých konstrukcí v rovině upraveného terénu.

– příloze č. 1 prováděcí vyhlášky č. 3/2008 Sb. o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 o oceňování majetku:

(1) Zastavěnou plochou stavby se rozumí plocha ohraničená ortogonálními průměty vnějšího líce svislých konstrukcí všech nadzemních i podzemních podlaží do vodorovné roviny. Izolační přízdívky se nezapočítávají.

(2) Zastavěnou plochou nadzemní části stavby se rozumí plocha ohraničená ortogonálními průměty vnějšího líce svislých konstrukcí všech nadzemních podlaží do vodorovné roviny.

(3) Zastavěnou plochou podzemní části stavby se rozumí plocha ohraničená ortogonálními průměty vnějšího líce svislých konstrukcí všech podzemních podlaží do vodorovné roviny. Izolační přízdívky se nezapočítávají.

– § 10 odst. 1 zákona č. 338/1992 Sb., v platném znění o dani z nemovitosti: Základem daně ze stavby je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m² (dále jen „zastavěná plocha“) podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. U stavby bez svislé nosné konstrukce se půdorysem rozumí plocha ohraničená průmětem obvodu stavby dotýkající se povrchu přilehlého pozemku ve vodorovné rovině. U stavby se svislou nosnou konstrukcí se půdorysem rozumí průmět obvodového pláště stavby na pozemek.

Výpočet zastavěné plochy můžeme provést

- a) podle ustanovení přílohy č. 1 vyhlášky č. 3/2008 Sb. – Měření a výpočet výměr staveb a jejich částí nebo
- b) podle ustanovení čl. III ČSN 73 4055 – Výpočet obestavěného prostoru

Ing. Hedviga Klepáčková

Kancelář Komory Praha

3. Mohou distributoři podle platné legislativy vydávat ujištění o vydání prohlášení o shodě?

Ne, nemohou.

Ujištění o shodě bylo podle § 13 odst. 5 zákona 22/1997 Sb. podmínkou, aby distributor mohl prodávat stanovené výrobky. Institut „ujištění o shodě“ byl zrušen zákonem č. 205/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony s účinností od 1. října 2002.

Z hlediska prokazování vlastností stanovených výrobků určených pro zabudování do stavby je ujištění o shodě zcela nerelevantním dokumentem, tímto dokladem nelze prokázat splnění požadavků na výrobky podle § 156 stavebního zákona.

Platnými doklady jsou zejména prohlášení o shodě vydané podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb. v platném znění nebo Certifikát o ověření vlastností vydaný akreditovanou osobou o ověření vlastností potřebných pro bezpečný návrh stavby a použití výrobku ve stavbě.

Do stavby mohou být navrženy a použity pouze takové výrobky, jejichž vlastnosti z hlediska způsobilosti stavby pro navržený účel zaručují, že stavba při správném provedení a běžné údržbě po dobu předpokládané existence splní základní požadavky.

Tyto výrobky musejí mít před jejich zabudováním do stavby zkouškou nebo výpočtem ověřeny jejich užité vlastnosti v nezbytném rozsahu umožňujícím řádný návrh stavby ve smyslu § 156 stavebního zákona č. 183/2006 Sb., který stanoví, že výrobky pro stavbu, které mají rozhodující význam pro výslednou kvalitu stavby a představují zvýšenou míru ohrožení oprávněných zájmů, jsou proto stanoveny a posuzovány podle zákona č. 22/1997 Sb. a příslušných nařízení vlády.

Posuzování shody výrobků pro stavby se provádí v rozsahu a postupy podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb. ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb. Stanovené výrobky jsou uvedeny v příloze 2 tohoto nařízení vlády.

Obecně se posuzování shody podle tohoto nařízení provádí podle českých technických předpisů a určených norem, toto posouzení je provedeno v rozsahu požadavků § 156 zákona č. 183/2006 Sb.

Výrobce nebo distributor prokazuje splnění požadovaných vlastností prohlášením o shodě, které musí obsahovat náležitosti podle § 13 nařízení vlády č. 163/2002 Sb. a musí být v českém jazyce:

- identifikační údaje o výrobcu nebo dovozci, který prohlášení o shodě vydává (jméno a příjmení, trvalý pobyt, místo podnikání a identifikační číslo fyzické osoby nebo název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo právnické osoby),
- identifikační údaje o výrobku (například název, typ, značka, popis provedení), u dovážených výrobků též jméno a adresu výrobce a místo výroby,
- popis a určení výrobku (výrobce, popřípadě dovozce určený účel použití ve stavbě),
- údaj o použitém způsobu posouzení shody; identifikační údaje dokladů o zkouškách a posouzení shody,
- odkaz na určené normy, technické předpisy nebo stavební technické osvědčení, které byly použity při posouzení shody,
- údaje o autorizované osobě, pokud vydala stavební technické osvědčení nebo se podílela na posuzování shody, údaje o této osobě (název, popřípadě obchodní firmu, sídlo, identifikační číslo autorizované osoby) a evidenční číslo a datum vydání jejího nálezu (stavebního technického osvědčení, zkušební protokol, zpráva, popřípadě certifikátu) o předmětném výrobku nebo o posouzení systému řízení výroby,
- potvrzení výrobce nebo dovozce o tom, že vlastnosti výrobku splňují základní požadavky podle tohoto nařízení, popřípadě požadavky jiných technických předpisů, že výrobek je za podmínek obvyklého, popřípadě výrobcem nebo dovozce určeného použití bezpečný a že přijal opatření, kterými zabezpečuje shodu všech výrobků uváděných na trh s technickou dokumentací a se základními požadavky,
- datum a místo vydání prohlášení o shodě; jméno a funkce odpovědné osoby výrobce nebo dovozce a její podpis.

Odlišný přístup je u výrobků, u kterých se provádí posouzení shody podle nařízení vlády č. 190/2002 Sb. (tzv. posouzení shody CE), kde se posuzuje výlučně vzhledem k požadavkům evropských harmonizovaných norem, u některých výrobků k evropskému technickému schválení, pokud bylo na žádost výrobce vydáno. Toto posouzení nemůže zahrnovat požadavky národních technických předpisů pro výstavbu v rozsahu nutném pro bezpečný návrh stavby. Z toho vyplývá, že výrobky označené CE nemusí splňovat požadavky stavebního zákona z důvodu, že stavební řády nejsou v Evropské unii harmonizovány, mohou být požadavky v každém státě různé nebo je vyžadován různý rozsah deklarace parametrů. Výrobky označené CE jsou zbožím, které je možno prodávat bez omezení na volném trhu v Evropské unii.

Pro výrobky určené k zabudování do stavby by měl výrobce nebo distributor, který má výrobky označené CE, deklarovat i vlastnosti požadované českými národními předpisy, např. vyhláškou č. 137/1998 Sb.

V případě, že výrobce či distributor výrobku označeného značkou CE provedl posouzení shody podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb. ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb., tedy obvykle k požadavkům specifikovaným ve stavebním technickém osvědčení, je ve stavební praxi vžitým dokumentem certifikát výrobku s protokolem o certifikaci, obsahující ověřené vlastnosti výrobků pro bezpečný návrh stavby, vystavený např. autorizovanou osobou podle § 5, popř. § 7 nařízení vlády.

V případě, že výrobce provedl posouzení shody podle nařízení vlády č. 190/2002 Sb., vydal ES prohlášení a označil výrobek značkou CE, je vhodným dokladem certifikát výrobku s protokolem o certifikaci vydaný akreditovaným certifikačním orgánem pro výrobky, v rozsahu vlastností potřebných pro bezpečný návrh stavby a následné použití výrobku ve stavbě. Certifikační orgán v návaznosti na výrobcem určené použití výrobku ve stavbě stanoví rozsah ověřovaných vlastností pro posouzení shody. Uvedený certifikát je zároveň dokladem o vhodnosti použitých stavebních výrobků pro stavbu v případě, že si tyto doklady vyžádá stavební úřad při kontrolní obhlídce rozestavěné stavby podle § 136 stavebního zákona.

Ing. Ladislav Bukovský

Poslední dotaz byl kanceláří Komory zpracován na základě konzultace s Advokátní kanceláří Buřič, Sadílek a partneři, Štěpánská 39, Praha 1:

4. Jaká je maximální délka promlčecí doby za nedbalostní trestný čin vyplývající z titulu činnosti projektanta jako fyzické osoby na straně jedné a projektanta jako zaměstnance na straně druhé?

Pro jednání fyzické osoby, které by mohlo být posuzováno jako trestný čin, nerozhoduje, zda se takového jednání dopustí autorizovaná osoba jako fyzická osoba – podnikatel, či jako fyzická osoba – zaměstnanec. Za své jednání taková fyzická osoba bude vždy odpovídat bez ohledu na svůj profesní statut.

Trestnost činu (promlčení trestního stíhání) zaniká promlčením doby, která je odvislá od horní hranice trestní sazby odnětí svobody, která může být použita při spáchání konkrétního trestného činu.

Pokud budeme uvažovat v hypotetické rovině o nejzávažnějším trestném činu, kterého by se mohla dopustit autorizovaná osoba – projektant nedbalostí formou, pak máme za to, že nejpřísněji trestaným je trestný čin obecného ohrožení podle ust. § 180 odst. 4 trestního zákona. Ten, kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší obecné nebezpečí a takový čin spáchá proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, a takovým činem způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, může být potrestán odnětím svobody na 3 léta až 10 let. Trestnost činu zaniká podle ust. § 67 trestního zákona uplynutím doby, jež činí 12 let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně 10 let.

V tomto případě by **trestnost činu obecného ohrožení spáchaného nedbalostí podle § 180 odst. 4 trestního zákona zanikla uplynutím promlčecí doby v délce 12 let.**

Informácia zo 47. zasadnutia Európskej rady stavebných inžinierov ECCE

V dňoch 23. až 24. mája 2008 sa v Rige, Lotyšsku, uskutočnilo 47. zasadnutie Európskej rady stavebných inžinierov (ECCE – European Council of Civil Engineers). SKSI na tomto zasadnutí reprezentovala Mgr. Diana Zlatňanská. Organizátorom stretnutia bol Lotyšský zväz stavebných inžinierov (Latvijas Būvniecības inženieru savienība – LBS; www.lbs.building.lv). Účastníkov stretnutia na úvod pozdravil Richard Coackley, prezident ECCE, Martins Straume, prezident LBS, a Raimond Vejonis, lotyšský minister životného prostredia.

V úvode stretnutia Valné zhromaždenie ECCE oficiálne schválilo Kamra Tal-Periti – Komoru architektov a stavebných inžinierov – z Malty za nového člena ECCE.

Témou tohtoročného zasadnutia boli rozvoj infraštruktúry v Európskej únii a finančná podpora projektov infraštruktúry z fondov EÚ a odozva na tému 47. zasadnutia „Klimatické zmeny, životné prostredie a výstavba“. Predstavitelia jednotlivých členských krajín vystúpili s prezentáciami k obojm témam. Následne prebehli zasadnutia všetkých 6 stálych pracovných komisií ECCE:

Pracovná skupina „Dedičstvo stavebného inžinierstva“:

Cieľom tejto pracovnej komisie je vydať na jar 2009 publikáciu „Dedičstvo stavebného inžinierstva“, ktorá bude obsahovať stavby a projekty stavebných inžinierov z každej členskej krajiny ECCE. Termín zaslania jednotlivých projektov je 30. august 2008. Publikácia má slúžiť na podporu profesie stavebných inžinierov v celej Európe a bude určená laickej i odbornej verejnosti.

Pracovná komisia „Životné prostredie a udržateľnosť“:

Členovia tejto komisie pracujú na príprave žiadosti o grant z fondov EÚ v oblasti stavebného inžinierstva a odpadového hospodárstva. Konkrétny návrh predstavia na 48. zasadnutí ECCE v októbri 2008.

Pracovná komisia „Veda a technológia“:

Táto komisia sa zberá prípravou medzinárodnej odbornej konferencie „Zemetrasenie a tsunami“, ktorá sa uskutoční v júni 2009 v Istanbuli. Všetky členské organizácie boli vyzvané vyslať v prípade záujmu odborníka – prednášateľa.

Komisia tiež navrhla zorganizovať 50. zasadnutie ECCE v októbri 2009 vo Fínsku, súčasne s medzinárodným sympóziom EUROINFRA 2009, ktorého ústrednou témou budú koncepty nízkoenergetických budov a stav infraštruktúry v Európe. Táto komisia taktiež prezentovala návrh memoranda ECCE o energetickej hospodárnosti budov.

Valné zhromaždenie ECCE tiež schválilo účasť ECCE v organizácii European Construction and Technology Platform (ECTP – Európska platforma pre výstavbu a technológiu) prostredníctvom organizácie European Council for Construction Research, Development and Innovation (ECCREDI – Európska rada pre výskum, rozvoj a inováciu v stavebníctve), ktorej je ECCE členom.

Pracovná komisia „Vzdelávanie a výchova“:

V rámci tejto komisie boli poskytnuté aktuálne informácie o 8 témach projektu tematických sietí EUCEET III, ktorý sa zaoberá organizačnou skladbou vzdelávania stavebných inžinierov a štruktúrou študijných plánov bakalárskeho a inžinierskeho stupňa na stavebných fakultách v Európe. Boli taktiež prezentované výsledky 2. fázy Prieskumu ECCE o pozícii členských organizácií ECCE k zmenám spôsobeným Bolonským procesom v oblasti vzdelávania stavebných inžinierov.

Pracovná skupina „Rozvoj a podnikateľské prostredie“:

Pod agendu komisie spadá aktívna účasť v European Construction Forum (ECF – Európske stavebné fórum), ktoré je neformálnym združením 10 európskych profesných organizácií v sektore stavebníctva. Hlavnými témami, ktorými sa ECF v súčasnosti zaoberá, sú nový prístup k vnútornému trhu EÚ, revízia smernice EÚ o stavebných výrobkoch, a zodpovednosť a poistenie v stavebnom sektore.

Pracovná skupina „Profesné uznávanie a mobilita“:

Predseda tejto komisie predstavil návrh textu ECCE Charty stavebného inžiniera, ktorá zahŕňa definíciu stavebného inžiniera a jeho odborné činnosti a oblasti (kategórie). Nakoľko rozsah oprávnení stavebného inžiniera sa v jednotlivých členských krajinách líši, každá členská organizácia vypracuje Dodatok za svoju krajinu, kde vyšpecifikuje prípadné rozdiely. Následne bude Charta predložená na schválenie na 48. zasadnutí ECCE. Taktiež bol predložený prvý návrh na takzvanú Dohodu o uznávaní odbornej kvalifikácie. Členské organizácie môžu svoje návrhy a pripomienky k dohode zaslať do polovice septembra 2008.

K téme mobility stavebných inžinierov taktiež vystúpil p. Blaffart z Európskej federácie národných inžinierskych organizácií FEANI, ktorý predstavil výsledky feasibility study („štúdie efektívnosti“) – v českém jazyce „studie proveditelnosti“) organizácií FEANI a EUROCADRES o európskej profesnej karte EN-

Gcard. Následne sa na plenárnom zasadnutí prerokovala aj otázka spoločnej platformy stavebných inžinierov, ako ďalšej z možností pre uľahčenie mobility stavebných inžinierov v rámci EÚ.

Prezident ECCE na tomto zasadnutí taktiež poskytol informácie o voľbách do Výkonnej rady ECCE, ktoré sa uskutočnia na 48. zasadnutí ECCE. Vzhľadom na nové stanovy ECCE tento rok sa bude voliť okrem členov Výkonnej rady ECCE aj Prezident ECCE a President-Elect (nasledujúci prezident). Nominácie na členov Výkonnej rady ECCE môže členské organizácie zasielať v termíne do 26. septembra v zmysle podmienok schválených valným zhromaždením.

48. zasadnutie členských organizácií ECCE sa uskutoční v dňoch 17. až 18. októbra 2008 na Cypre a ústrednou témou bude „Voda – Dopyt a dodávka: nedostatok vody, opätovné využívanie vody, 'sivá voda' a odsoľovanie vody“. Všetky členské organizácie môžu zasielať príspevky na túto tému v termíne do 20. septembra 2008 na e-mailovú adresu (ecce@sksi.sk). Podrobnejšie informácie z tohto zasadnutia, ako aj všetky odborné príspevky a prezentácie nájdete na webovej stránke www.ecceengineers.eu.

*Mgr. Diana Zlatňanská
generální sekretár ECCE*

VI. krajovy zjazd Polskiej izby inżynierów budownictwa

Sjazd se konal ve Varšavě ve dnech 20.–21. června 2008 v kongresovém sále hotelu Novotel.

Program zahájil prof. Zbigniew Grabowski, prezident Polské komory stavebních inženýrů PIIZ.

Bylo přítomno 155 účastníků s hlasovacím právem (hlasování bylo elektronické).

Delegáti zvolili čtyřčlenné předsednictvo sjezdu (142 hlasů pro, tj. 95 %).

Poté následovalo vystoupení zástupců státní správy, rady komor a dalších polských hostů, např. prezidenta Polského svazu stavebních inženýrů pana W. Piwowskiho.

Blok hostů byl zakončen vystoupeními zahraničních hostů – za Slovenskou komoru stavebních inženýrů SKSI (Ing. Boris Vrábel, PhD., a doc. Ing. Štefan Kolcun, CSc., který pronesl příspěvek za slovenské kolegy). Za Českou komoru stavebních inženýrů a techniků ČKAIT, Český svaz stavebních inženýrů ČSSI a European Council of Engineering Chambers ECEC pohovořil Ing. Jiří Plíčka, CSc. Konstatoval, že polská komora je jednou z největších v Evropě. Vyzdvihl, že vzájemná česko-polská spolupráce začala již od založení Izby, a to jak centrální, tak regionální (např. Krakov, Katovice s Ostravou a další). Předal též pozvánky na náš Inženýrský den, jenž se bude konat 13. 11. 2008. Polská komora je, stejně jako česká, členem ECEC.

Po oficiální části začala pracovní, hlavní část sjezdu, která byla pochopitelně obdobou sjezdů nebo valných hromad našich organizací.

Byl podrobně uveden vývoj členské základny. Polská komora měla k 31. 12. 2007 celkem 105 572 členů, kteří jsou členy 16 krajských komor. Největší z nich jsou Mazovická (oblast Varšavy) 16 271, Slezská 11 921, Malopolská (Krakov) 9 494 a Dolnoslezská 9 176 členů.

Nato byly uvedeny informace o měsíčníku Inżynier Budownictwa. Dále pak o Biuletynu Informacji Publicznej, a to i v elektronické formě www.bip.piib.org.pl

Následovala informace o činnosti komise Pravino-Regulaminovej a důležitosti spolupráce s komisemi Sejmu.

Dále byla podrobně popsána spolupráce se státní správou i se zahraničím – zde byla uvedena např. ECEC, V4, bilaterální se Spojenými státy a Velkou Británií.

Poté proběhlo velmi dlouhé schvalování 10 regulaminů (především díky rozličným připomínkám) a jejich následné schválení.

Odlehčením bylo předání zlatých a stříbrných čestných odznaků, členkou předsednictva sjezdu.

*Ing. Jiří Plíčka, CSc.
místopředseda ČKAIT*

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie

Krátce z Velké Británie

Původní předpoklad **modernizace středních škol** v zemi za celkem 45 mld. liber v tempu 100 školských budov se od roku 2004 nedaří plnit. Ani v roce 2007 se nepodařilo dokončit více než 12 akcí a do cílového roku 2019 zbývá modernizovat ještě 3 500 budov. Příčinou nezdaru je špatná spolupráce vlády s regionálními úřady a patrně také nedostatek stavebních kapacit pro tak náročný úkol.

V zemi se dokončuje měsíčně průměrně kolem **15 tisíc bytů** v poměrném stejném rozprostření ve všech hrabstvích s výjimkou Walesu a Severního Irska. Z toho činí soukromá výstavba asi 80 %.

Každoročně se počítá **počet imigrantů do Velké Británie** na 200 tisíc osob. Trvá to od rozšíření Evropské unie v roce 2004. Téměř 50 % z nich to jsou pracovníci směřující do stavebního průmyslu, a to zejména z Polska. Konzervativní strana hodlá zahájit kampaň na snížení tohoto množství a na pevnou ruku při registrování těchto imigrantů. Tato strana zároveň požaduje urychlení prací na tvorbě nového stavebního zákona, v němž by se zejména zlepšily pasáže týkající se financování a plateb u staveb a zjednodušení výkonů v rámci dodavatelského řetězce. Na tématu zaměstnání polských stavebních dělníků je zajímavé, že se jejich ochrany ujaly odbory v konkrétním případě nižšího platového hodnocení v porovnání s anglickými dělníky a také v případech, kdy tito dělníci jsou nuceni pracovat až 80–100 hodin týdně. Obecně se ví, že nejde o jednotlivé případy.

Britové zamýšlejí zavést **systém „samocertifikace“** jak pro dokumentaci staveb, tak i pro dodávky stavebních prací. Obě tyto složky investičního procesu by tak samy deklarovaly, že jsou schopny dodat objednatelům požadované výkony a toto prohlášení by bylo závazné. V zájmu zjištění, jak tento systém funguje jinde, navštívila skupina britských odborníků Norsko, kde jsou již desetileté zkušenosti se „samocertifikací“. Podle Norů se zvýšil počet špatných projektových dokumentací nebo staveb za tuto dobu dvojnásobně a norský ministr stavebnictví sám navrhuje návrat k systému vydávání certifikátů na dokumentaci staveb a dodávky stavebních prací třetím nezávislým subjektem.

Podle Building č. 39 a 40/2007

Nejvyšší stavbou v londýnské čtvrti City bude **věž Heron-Tower**, kterou postaví švédská firma SKANSKA. Stavba bude vysoká 220 m, bude mít 46 podlaží a bude dokončena v roce 2011. Stavba bude stát 242 mil. liber.

Pro **výstavbu olympijských zařízení** bude postupně odstraněno kolem 100 staveb, z nichž některé jsou značně rozsáhlé. Jednou z nich je budova kolejí pro Univerzitu západního Londýna, na jejímž místě bude vybudován stadion pro cyklistiku.

Pro **nové italské město** na okraji města Milána připravuje územní plán společný tým architektů Foster a Nouvela. Je to poprvé, co se na jednom projektu účastní dva renomovaní architekti, jeden Angličan a druhý Francouz. Název nového města bude Santa Giulia, bude pro 12 tisíc obyvatel na 1,2 mil. m² pozemku. Město bude mít také konferenční centrum s 8 tisíci místy, městský park a středisko italské televize.

Projektanti ve Velké Británii měli za poslední rok výdělky o 11 % vyšší než v předchozím období. Průměrná hodinová sazba u velkých kanceláří byla až 90 liber/hod., u menších 65–70 liber. Londýnské kanceláře dosáhly až 130 % průměrných příjmů, v Severním Irsku naopak je příjem okolo 77 % průměru. Požadované energetické osvědčení je ohroženo **nedostatkem odborných inspektorů** pověřených vydáváním těchto osvědčení. Toto osvědčení musí obstarat majitel domu, pokud má být stavěn, pronajat nebo prodán. Zatím se to týká pouze bytových domů, netýká se to dočasně obchodních a veřejných budov. Rok 2008 bude v tomto směru velmi nejistý z důvodu výše uvedeného nedostatku.

Stavebnictví je nejnebezpečnější průmyslové odvětví ve Velké Británii. Mezi měsíci březen 2006 a 2007 došlo k 295 zraněním na 100 tisíc pracovníků, zatímco v průmyslu to bylo pouze 246 a v zemědělství 191. Z celkového počtu **zranění na stavbách** je plná čtvrtina zaviněna pádem z výšky (985). Nejhorším měsícem v roce je červenec. Úmrtí z důvodu styku s azbestem (asbestosis) bylo za rok 134, dalších 2 000 osob dostalo rakovinu plic z vystavení účinkům azbestových vláken.

Poté, co královna Alžběta ohlásila v parlamentu plán na reformu zákonů, obávají

se investoři a developéři, že **vzrostou náklady na pořízení stavby**, a tím se sníží poptávka po nových stavebních projektech. Součástí reformy by mělo být opatření v případě novostavby uhradit jistou částku obci na výstavbu infrastruktury a nikoli jako dosud pouze za část vedení, napojujících se na novostavbu.

Průměrná cena bytu ve Velké Británii byla 220 000 liber (září 2007); to je o 10 % více než počátkem srpna 2007. Značný nárůst vyplynul z obavy před vydáním vládního seznamu cen bytů.

Podle Building, č. 44, 45, 46/2007

Nejdražším místem na světě pro výstavbu je nyní Londýn. Index cen pozemků a dalších náležitostí je vyšší než v New Yorku nebo v Dubaji. Ceny v Londýně každoročně stoupají o 7–8 % a zároveň s tím stoupají i ceny práce.

Na základě širších opatření centra se nyní zvyšuje **počet učňů ve stavebnictví**, který má dosáhnout v roce 2014 dvojnásobku stavu roku 2006. Počet firem zapojených do výuky učňů se zvýšil meziročně o 25 %. Zvýšení počtu učňů má zamezit současné pokračující krizi v nedostatku pracovníků ve stavebnictví.

V porovnání s rokem 2006 se za období leden–říjen 2007 **snížil počet prodaných domů** v Anglii denně ze 661 na 510. Dokončeno však bylo v říjnu 2007 proti předchozímu roku téměř o 900 domů více (13 100–12 240), nejvíce v jižních a východních oblastech Anglie (celkem 50 %).

Řada odborných komentářů zpochybňuje **účinky sprinklerů** v případě požáru a uvádí, že odvádění kouře má v tomto případě větší účinnost. Autor příslušné pasáže v předpisech o užití sprinklerů však oponuje, že by muselo jít o nucené větrání; dále dokládá, že sprinklery ničí větší částice kouře a ochlazují celý prostor, reagují podstatně rychleji na výskyt požáru a podle provedených šetření 96 % požárů bylo likvidováno právě jenom sprinklery.

Podle Building č. 49/07, Engineering Sustainability 12/07

Na staveništi pro olympijské hry 2012 je zřizováno návštěvnické středisko, ve kterém se poskytují zájemcům informace o postupu výstavby všech zařízení pro olympijské hry. Toto místo s „nulovými emisemi CO₂“ má trvalé odborné obsazení personálem znalým všech problémů výstavby do detailu. Prvním dokumentem výstavby, který je dokončen, je územní plán her, zahrnující mimo jiné také všechny plánované demolice a úpravy ploch.

Na podkladě soudního výnosu uznala vláda námitku výrobců izolačního materiálu pod zn. „**multifólie**“ proti vládnímu zákazu jeho používání. Zákaz byl vydán na základě provedených testů, které však byly shledány jako nesprávné a neodpovídající normě. Firma vyrábějící tuto progresivní fólii byla značně poškozena, neboť řada zákazníků požadovala její výměnu. Výrobce žaluje stát o náhradu také proto, že do odborného posouzení v rámci testů byly přizváni výrobci „tradičních“ izolací, kteří vydali negativní stanovisko.

Developéři v oblasti **výstavby bytových domů** nesouhlasí s tím, aby **nové plánovací postupy** dovolily obecním radám vstupovat do odborných částí schválených návrhů a dodatečně do nich vkládat další požadavky. V zemi se staví 240 000 bytů ročně a moc, kterou by obce získaly nad výstavbou, by byla brzdou jak pro kvalitu, tak i pro časové termíny výstavby. Změny v návrzích před vydáním stavebního povolení, např. další zvýšené energetické a environmentální požadavky, zpomalí neúměrně výstavbu a vláda nebude moci splnit své programové cíle.

Podle Building č. 48/2007

Dokončení spojení Paříž–Londýn

V listopadu 2007 byla dokončena část železničního spojení mezi Paříží a Londýnem tunelem pod kanálem La Manche až na nádraží sv. Pankráce v Londýně. Délka posledního úseku je 39 km a vlaky zde pojedou rychlostí až 230 km/hod. Na trase jsou 4 tunely v celkové délce 20 km, 17 krytých zářezů (3,4 km), 60 přemostění všeho druhu (7 km), 30 lávek pro pěší, čtyři nádraží Ashford, Ebbsfleet, Stratford, St. Pancras. Bylo vytěženo 14 mil. m³ zeminy. Otevření se zúčastnila královna Alžběta a mnoho známých politických osobností. Trasa s názvem High Speed 1 je tak první dokončenou stavbou ve Velké Británii svého druhu, a to dokonce bez překročení rozpočtu. K úspěchu po stránce technologické přispěla francouzská organizace Systra, která má již víc než 25leté zkušenosti s výstavbou tratí pro velké rychlosti.

Podle Travaux, č. 846

Nový most na Rujanu

Starý most, spojující německý ostrov Rujana s pevninou, byl postaven v roce 1936 jako jediné silniční spojení ostrova. Nový most, dlouhý 4,1 km, má vozovku 42 m nad hladinou Baltického moře a umožňuje tak proplouvání i velkých lodí. Má střední pilíř, vysoký 128 m, pro zavěšený systém kabelů. Jeho

výstavba stála 125 mil. eur. Je v současnosti největším německým mostem, přes který má přejíždět denně až 23 tisíc vozidel.

Podle Travaux, č. 846

Ústav pro stavební výzkum v Hannoveru vydal **příručku o chybách a závadách v projektování** a možnostech zabránění stavebním škodám v inženýrských stavbách. Chyby v projektové dokumentaci mají značný podíl na škodách, které nastanou při provádění těchto staveb. Často se tak děje při časovém tlaku na dokončení návrhu; příručka upozorňuje na některá hlediska a doporučuje opatření k zamezení vzniku škod. Stejnou příručku hodlá ústav vydat také pro pozemní stavby.

Bavorské ministerstvo hospodářství vypsal **soutěž o nejlepší energetická řešení** pro inovace a efektivní technologie. Cena ve výši 25 tis. eur bude udělována každoročně.

Účinnější plánování stavebního procesu uvádí článek o **interakčních diagramech v přípravě stavby** se zobrazením hlavních stavebně-technologických souvislostí. Výkonnostní a nákladová data lze pomocí diagramu transparentně vyjádřit a graficky zobrazit, a tím získat lepší prostředky pro komunikaci s příslušnými partnery. Pomocí diagramů lze vyjádřit také požadavky na zásobování stavby. Výsledné hodnoty pak slouží k porovnání plánovaných a dosažených cílů.

Na **mezinárodním stavebním trhu** německý průmysl expanduje a objem jeho činnosti dosáhl v roce 2006 částky 25,8 mld. eur převážně pomocí dceřiných společností v zahraničí. Firmy se uplatnily v celé v Evropě, avšak převážný podíl činnosti vyvíjely v Asii, Africe a Severní Americe a v poslední době také na Středním východě. Globalizace přináší vedle možností rozvoje také silný konkurenční boj na světových stavebních trzích a ten vyvolává nutnost stále zdokonalovat technické, technologické a organizační faktory k uspokojení všech nových požadavků spojených zejména s ochranou klimatu, využíváním alternativních zdrojů energie a vyrovnáváním hospodářské úrovně méně vyvinutých zemí s lépe postavenými zeměmi.

Hodinové mzdové sazby v německém stavebnictví se výrazně liší v jednotlivých spolkových zemích. Zatímco je německý průměr zhruba 23 eur/hod., pobírají pracovníci v nových spolkových zemích včetně Berlína méně (16 až 22 eur/hod.), kdežto ve starých zemích je to od 23 eur (Bavorsko, Dolní Sasko) až po 25 eur/hod. (Bádensko-Württembersko a Hamburk). Podíl mezd na celkových nákladech firem se rovněž značně liší, menší firmy mají tento podíl kolem 23 %, velké společnosti až 37 %. Podle velikosti nejlépe platí velké firmy s 500 a více zaměstnanci (26,35 až 32,22 eur/hod).

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 12/2007; Deutsches Ingenieur Blatt č. 11/2007

Řešení sporů při stavebních vadách a nedostatecích

Vady a nedostatky u stavebních záměrů jsou velmi často řešeny soudně, pokud se partneři nedokáží dohodnout o vyřešení sporu jednáním nebo na základě odborného posouzení. Technické vysoké školy v Německu přispěly k urychlenému řešení svoláním odborného kolokvia, které by stanovilo zásady, jak co nejrychleji odstraňovat spory v tom, kdo je původcem vady, kdo nese odpovědnost a kdo má být tím, jenž ponese následky za prokázané nedostatky. Iniciativa škol vznikla z poznání, že soudní spory se často neúměrně protahují a jsou značně nákladné pro obě strany sporu včetně poškozené. Co do věcné problematiky jsou vady a nedostatky ve stavebních záměrech členěny zhruba na tři stejné velké podíly: vady v návrhu, vady na staveništi nedostatkem péče o stavební proces a potom souhrn menších podílů v nedostatku informací, v nejasnosti zadání, v nekompetentnosti, v menších odborných znalostech. Pro potřeby zejména velkých stavebních zadání byl zpracován materiál „Řídicí proces při odstraňování vad u velkých projektů a řešení vzniklých konfliktů“, který se stává dobrým směrným pomocníkem pro účastníky stavebního procesu s cílem minimalizovat škody způsobené vadami. K tomu napomáhají také soudní výroky u již proběhlých obdobných kauz, například při řešení záruk za výkony více odpovědných stran, při organizačních pochybeních partnerů nebo při povinnostech vyplývajících z plnění předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 12/2007, str. 62

Novinky z Francie

Francouzské firmy byly na předních místech seznamu **stavebních organizací v Evropě** s největšími příjmy. Na prvním místě je to skupina Vinci s 22,310 mld. eur, druhá je firma Bouygues s 18,970 mld. eur, následují německá Hochtief s 15,508 mld. eur, švédská SKANSKA s 13,564 mld. eur, španělská Grupo Ferrovial s 12,352 mld. eur.

Dále pak francouzská Eiffage dosáhla 10,704 mld., rakouská Strabag 9,4 mld., nizozemská Koninklijke BAM 8,8 mld., německá Bifinger Berger

7,5 mld. a francouzská Technip 6,9 mld. eur. Teprve na 12. místě je první britská firma Balfour Beatty se 6,4 mld. eur. Z toho je zřejmé, že britské stavebnictví je rozloženo do menších, i když stále velkých stavebních jednotek.

Na základě směrnice Evropského společenství budou ve Francii zavedeny tzv. **euroviněty pro kamiony nad 3,5 t**. Výtěžek z této akce, která bude aplikována pouze na silnicích nepodléhajících evropským právním normám, by měl přinést státní pokladně až 1 mld. eur ročně. Taxa se bude pohybovat kolem 1,5 až 20 centimů za nápravu podle počtu ujetých kilometrů.

Stavební společnost Bouygues postaví ve Velké Británii ve městě Newcastle **silniční tunel pod řekou Tyne metodou financování PPP**. Náklady dosáhnou 355 mil. eur za provedení, dalších 150 mil. eur bude vydáno podle koncesionářské smlouvy, neboť firma bude tunel provozovat dalších 30 let po jeho dokončení. Práce potrvají čtyři roky ve dvou etapách: stavba nového tunelu, rekonstrukce stávajícího tunelu. Délka tunelu je 1 600 m, z toho 360 m pod řekou. Tato část bude řešena potápěním prefabrikovaných skříňových prvků, každý o délce 90 m. Po celou dobu výstavby bude zachován lodní provoz na řece. Podle harmonogramu prací bude ve špičce pracovat současně 700 osob.

Na trati LGV (Lignes de Grande Vitesse) pro vlaky o vysokých rychlostech mezi francouzským Perpignanem a španělským městem Figueras byla dokončena **prorážka tunelu o délce 8,3 km** z celkové délky úseku 44,4 km. Tunel má dvě tunelové trouby, každá o průměru 9,96 m, které jsou od sebe vzdáleny 25 až 35 m a vzájemně propojeny celkem 41 průchody (vždy po cca 200 m). Trať mezi oběma městy bude stát asi 1,2 mld. eur; z toho je 410 mil. půjčka, 500 mil. státní podpora, 110 mil. zaplatí koncesionáři.

V Normandii pokračují práce na výstavbě budoucí **jaderné elektrárny Flamanville**. Stavba zahájena již v roce 2006 bude dokončena za 54 měsíců. Reaktor půjde do provozu v roce 2012. Jde o reaktor 3. generace o výkonu 1 650 MW na tlakovou vodu bez emisí CO₂ a nová investice je částí programu, jenž má vytvořit ve Francii kapacitu nových 6 000 MW do roku 2012. Z hlediska bezpečnosti a ochrany okolí je výstavba naprosto bezpečná.

Vysokorychlostní trať LGV západně od Štrasburku směrem na Dijon a dále je evropskou stavbou s přednostním financováním. Název trati je „**Spojení Rýn–Rhôna**“. Na trati budou nasazeny soupravy dosahující rychlosti až 350 km/hod. Největším stavebním dílem (celkové náklady dosáhnou 2,31 mld. eur) je zde výstavba tunelu Chavanne v délce 6,32 km ve velmi složitých geologických podmínkách, vyžadujících nasazení velkých mechanismů. Konečný termín výstavby tunelu je 34 měsíců, což je velmi napjatý termín a vyžaduje dokonalou organizaci práce.

Podle Travaux č. 847

Evropské kontrakty francouzských firem

Skupina stavebních firem, do které patří Strabag, John Laing Infrastructures, Bouygues Travaux Publics a Colas, podepsala s maďarskou stranou kontrakt na výstavbu části dálnice Szekszard–Pécs metodou PPP s platností na 30 let. Jedná se o 78 km dálnice s devíti viadukty a čtyřmi tunely za 855 mil. eur. Práce musí být provedeny do 28 měsíců.

Skupina Consolis uzavřela smlouvu s dánskou společností Spaencom, dodávající betonové prefabrikáty, o převzetí podílu 50,01 %. Společnost má čtyři výroby v Dánsku a jednu v Německu jižně od Berlína. Obrat společnosti je 107 mil. eur, zaměstnává 750 osob. Consolis je lídr ve výrobě prefabrikátů v Evropě, má 130 výroben ve 20 zemích (mimo jiné také v Rusku), obrat 1,4 mld. eur a 9 000 pracovníků.

Firma Eurovia, patřící ke skupině největší stavební firmy na světě Vinci (příjem 22 mld. eur), uzavřela v České republice, kde působí v rámci firmy Stavby silnic a železnic, čtyři kontrakty za celkem 600 mil. eur na výstavbu 16 km dálnice D 8 mezi Lovosicemi a Řehlovicemi, dále pak na 40 km úsek železniční trati Praha–Frankfurt, kde mají jezdit vlaky o velké rychlosti a také nákladní vlaky, dále na rekonstrukci železničního uzlu Břeclav a konečně na elektrifikaci 25 km délky trati mezi Prahou a Varšavou. Nejvíce prostředků půjde do dálnice D 8 – 325 mil. eur.

Travaux č. 847

Příprava výstavby jaderných elektráren

Vláda Velké Británie připravuje výstavbu čtyř reaktorů nové generace s uvedením do provozu v roce 2017, pro které již byly vybrány lokality na osmi místech. Každý reaktor přijde na 2 až 3 mld. liber a vytvoří pracovní místa pro 5 tisíc osob. Pro stavební firmy je to vítaná příležitost při současném nepříznivém stavu britské průmyslové výstavby. Diskuse o vhodnosti výstavby však nadále pokračují, zelení jsou stále proti tomu, avšak postupně převažuje

názor, že pro další pokrok nelze jadernou energii obejít. Najdou se však i argumenty, že soubory větrných elektráren mimo pobřeží „offshore“ vyrobí dvakrát víc energie než současná jaderná elektrárna Sizewell B v Suffolku.

Ochránci životního prostředí chystají řadu protestních akcí. Mnoho odborníků požaduje, aby se energetická politika vlády upřesnila a bylo možné ji posuzovat z více hledisek. Na vládní úrovni se však již hovoří o výběru vhodných typů reaktorů z možných čtyř základních:

- reaktor na tlakovou vodu 1,6 MW podle finské elektrárny ve výstavbě (Olkiluoto) nebo plánované francouzské elektrárny (Flamanville),
- reaktor typu Westinghouse 1,154 MW podle USA,
- horkovodní reaktor 1,520 MW vzor Hitachi (Japonsko) a General Electric (USA),
- kanadský reaktor ACR 1,200 MW s tlakovou těžkou vodou.

Připravuje se celý soubor předpisů, který má být uplatněn při přípravě a výstavbě nové generace jaderných jednotek, a projednání koncepce v obou komorách parlamentu. Další postup si vyžádá několik let, posouzení vhodné technologie (18 měsíců), výběr definitivního umístění reaktorů (asi 1 rok), projektování (2–3 roky), vlastní výstavba (3 roky), celkem asi 8–9 let (= rok 2017).

Podle Building č. 2/2008

Problémy ve výstavbě nových elektráren v Německu

Výstavba nových elektráren je v Německu ohrožena možná až na dalších dvacet let. Nejde jen o jaderné elektrárny, které jsou kritizovány stranou zelených, nýbrž i o dosud provozované uhelné energetické zdroje. Příčinou jsou vysoké náklady na ochranu klimatu a zvýšené požadavky na energetickou bezpečnost. Z plánovaných 30 mld. eur, které by měly být vyčleněny na výstavbu elektráren, by mohl stavební průmysl získat významnou část. Odmítáním obyvatel v okolí plánovaných nových výroben se tento plán značně redukuje a hrozí zastavením.

Obavy z emisí CO₂ přetrvávají, ačkoli jsou již vyvinuty technologie ukládání oxidu uhličitého do podzemí, které budou do deseti let zbaveny nálepky dnešní nerentability. Zahraniční pozorovatelé se podivují nad skutečností, že se Německo lehce vzdává myšlenky výstavby nových jaderných energetických zdrojů i uhelných elektráren a věří tomu, že tyto výroby energie lze nahradit beze zbytku obnovitelnými zdroji. Potřebu 25 nových uhelných elektráren nelze kapacitně pokrýt solární, větrnou nebo jinou energií získanou z obnovitelných zdrojů, ministr pro životní prostředí však pod tlakem ekologických aktivistů odmítá dát souhlas k nové tradiční výstavbě. Celá věc však nesnese dlouhého odkladu a vláda bude muset provést zásadní rozhodnutí, odkud se potřebná energie pro rozvoj celého státu získá. Dovozen? Německý stavební průmysl by při tom mohl přijít o významné zakázky, potřebné pro udržení mnoha odborných stavebních firem a pracovníků.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 1–2/2008, str. 24

Nehody na staveništích

V německém stavebnictví došlo v roce 2006 ke 128,8 tisíce nehodám na staveništích. Podle platných zákonů jsou za tyto nehody, z nichž některé končily smrtí, zodpovědní vždy generální dodavatelé staveb. Ti musí počítat s tvrdými důsledky, pokud zanedbali své povinnosti, vyplývající z předpisů o ochraně zdraví, bezpečnosti a správného řízení stavebního procesu. Ve všech smlouvách, ústních nebo písemných, se ručení za provádění stavby bez rušivých nehod vždy uvádí a podle sociálně pracovního práva musí dodavatel nahradit vzniklou škodu. Zadavatel zakázky – klient – neodpovídá v žádném případě. Avšak u některých okolností nemá dodavatel tuto povinnost. Jsou to např. úrazy hrajících si dětí nebo návštěvníků staveniště, zájemců o postup stavby atd., ledaže by nehoda vznikla vážným opomenutím bezpečnostních nebo jiných předpisů. Podle ustanovení občanského práva ručí za bezpečnost provozu organizace, nikoli osobně některý vedoucí jako takový. To platí ve smluvním i mimo smluvním vztahu. Jiná je situace trestně právní. Zde se vždy jedná o ručení osob s důsledky v odebrání svobody nebo v peněžitě pokutě. Pokud by šlo o úmyslné zanedbání povinností, což nutno dokázat, jsou tresty podstatně vyšší. Případy, kdy vznikne na staveništi závažná situace z důvodů chybné dokumentace, se mohou řešit příznivě pro dodavatele tím, že se veškeré podklady pro stavbu předávají písemně s garancí toho, kdo podklady předává. Německé firmy, zejména velké, vydávají pro svou činnost pokyny, ve kterých podrobně rozvádějí všechny možnosti vedoucí k závadám na staveništi a současně udávají způsoby jejich předcházení nebo rychlé

nápravy. Mnoho nehod nemuselo vzniknout, pokud by byli správně informováni všichni, kteří mají jakoukoli odpovědnost za činnost na staveništi. Rizika, se kterými jdou do výstavby stavební firmy, jsou vždy značná a nebudou nikdy zcela odstraněna. Mohou být však snížena promyšlenou osvětou, dodržováním všech předpisů a poučením z minulých případů.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 1–2/2008, str. 34

Rizika u projektů PPP

U dosavadních klasických výběrových řízení pro zakázky stavebních prací jsou vždy přesně stanoveny výkony, které bude vypisovatel řízení požadovat na vybraném zájemci o zakázku, a jsou vždy přesně vyčíslovány pomocí geometrických, množstevních a jiných údajů. Rizika vyplývající z této situace se pohybují v mezích kolísavých cen, v odhadech počtu pracovních hodin a v různosti podmínek staveniště. U zadávacího řízení v rámci PPP (kombinace financování stavby z veřejných a soukromých zdrojů) je situace jiná. Zpravidla neexistuje žádný konkrétní podklad, detailně popisovaný, který by mohl být závazným vodítkem pro plnění úkolů, rozložených na dlouhé roky až desetiletí, a jako takový garantován. Pouhé vyjádření funkčnosti stavěného díla s odhady nákladů na údržbu, opravy a případné výměny částí stavby po dobu 20 až 30 let zvyšují neúměrně nejistotu a s tím spojené riziko, se kterým jdou do projektu soukromí investoři. Nižší míru rizika představují inženýrské práce, a také proto se způsob PPP ujal nejdříve v silničních a dálničních stavbách. V pozemním stavitelství menší riziko představují stavební práce pro hrubou stavbu i pro dokončovací cyklus a také výkony, které souvisejí s řízením budovy. Vyšší riziko plyne z výkonů, které trvají mnoho období, např. údržba a opravy u technických zařízení nebo opravy izolací, fasád, výměny oken, dveří, žaluzií, podlah atd. Tato rizika se obtížněji hodnotí, neboť nejsou často k dispozici věcně správná data o jednotlivých prvcích stavby po tak dlouhou dobu životnosti. Platí klasická zásada o alokaci rizika, že „ten, kdo může nejvíce riziko ovlivnit, toto riziko také nese“. K problému je v článku uvedena řada příkladů, z nichž vyplývá, že velký podíl současných koncesních smluv obsahuje klauzuli přidělující riziko soukromému partnerovi. Znamená to však, že se k tomu váží vždy vyšší pořizovací náklady, a to znamená zmenšení výhod koncese pro veřejného investora. Je mnoho variant rozdělení rizika mezi partnery, avšak všechny vyúsťují v jedno, že je v oboustranném zájmu, aby se akce metodou PPP vždy vyváženě uskutečnila, neboť to je moderní, budoucnost mající model investování. Praxe přinese další poznatky, které dále zpřesní základní předpoklady spolupráce mezi partnery, vyjasní řadu ekonomických a technických otázek a na základě vyhodnocení již proběhlých akcí se budou účastníci stavebního záměru lépe orientovat. Pomohou k tomu i zahraniční zkušenosti.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 1–2/2008, str. 50

- jp -

Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě

Hnutí za bezvýkopové technologie ve městech

Mezinárodní asociace pro bezvýkopové technologie se sídlem v Londýně pořádá každoročně setkání odborníků pro inženýrské práce ve městech s cílem nacházet a vylepšovat bezvýkopové technologie v inženýrských stavbách, které by podstatně přispěly ke snížení obtěžování v provozu měst i jeho obyvatelstva. Na posledním setkání v Římě byla vydána „Charta – město bez výkopů“, v níž se zavazují obce a jejich starostové k angažování v iniciativě zabezpečit pro svá města bezvýkopové technologie výstavby inženýrských děl i pro udržovací práce a stavební úpravy stávající infrastruktury. Tím se sníží množství stavebního odpadu, hluku, poškození a zvýší se respekt k životnímu prostředí a obtěžování obyvatelstva. Řada starostů ve Francii se již připojila k této chartě. Příští zasedání organizace bude na jaře 2008 v Moskvě.

Podle Travaux č. 846

Z německých inženýrských komor

Spolková komora stavebních inženýrů se ohradila k výnosu vlády o **opatřeních k úsporám energií** ve výstavbě, zejména k otázce o povinnos-

tech vlastníků budov zabezpečovat od 1. 1. 2009 pro své domy dodávku tepla i z obnovitelných zdrojů. Komora pokládá sice za správné, že se mají do dodávek energie stále více zapojovat obnovitelné zdroje, avšak **obává se jiných zvýšených a nepředvídaných nákladů** s tím spojených.

Inženýrská komora spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko uvedla na stavebním veletrhu DEUBAU v lednu 2008 v Essenu inženýrské práce svých členů, a to návrhy výškových staveb, mostů, víceúčelových hal atd., s cílem **zvýšit zájem veřejnosti o činnosti v inženýrské komoře** a přispět k propagaci a náboru nových členů.

Inženýrská komora v zemi Sasko-Anhaltsko pořádá školení o **překvalifikacích pro inženýrské kanceláře, která mají za cíl vydání osvědčení o způsobilosti kanceláře k provádění zadávaných inženýrských činností v rámci veřejných zakázek**. Tím se má také snížit nebezpečí, že veřejné zakázky dostanou méně kvalifikovaní inženýři s menšími znalostmi a zkušenostmi.

Bavorská inženýrská komora má pro své členy, kteří se dostali nezávisle do finančních nesnází, fond pro jejich podporu. Tento **sociální fond** vyjadřuje solidaritu členské základny komory. Jako příklad byl poskytnuta jistá částka pro fond kostní dřevě pro nemocného příslušníka rodiny člena komory. Případné příspěvky na konto komory jsou vítány.

Inženýrská komora v Sasku uspořádala **konferenci „Investice pro inovace“**, která zdůraznila potřebu větší volnosti při řízení investičních záměrů se zřetelem na inženýrskou invenci. Investice by měly být orientovány tak, aby se v nich mohly uplatnit výsledky inovačních snah ve stavebních podnicích a v projektových kancelářích. Pro Saskou inženýrskou komoru a její členy bude významným investičním počínem dobudování dopravní tepny Rostock–Berlín–Drážďany s napojením na ČR.

Inženýrská akademie „Západ“ připravila ve spolupráci s Inženýrskou komorou spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko **seminář „Stavění na dobrých půdách“**, jehož cílem je upozornit na problémy spojené s volbou staveniště a statickou bezpečností zakládaných staveb. Posouzení kvality půdních poměrů musí být prováděno v souladu se všemi platnými předpisy se započtením interakce půda–stavba zejména při velkých plošných nebo hlubinných základech. Uplatní se metoda konečných prvků pro průkaz vhodnosti zvolených parametrů.

Komora v Severním Porýní-Vestfálsku otevřela ve spolupráci s architektonickou komorou portál na internetu, na kterém uvádějí nejlepší německá technická a architektonická díla jako **propagaci německého inženýrského umění**. Do akce byl zapojen také systém Google Maps, a tím se portál stal zajímavým pro celý odborný svět.

Soutěž, vypsanou pro školáky a studenty v Hessensku, zorganizovala Inženýrská komora země. Účastníci soutěže měli za úkol navrhnout modely mostů pomocí zápalak, lepidla a provázku. Sešlo se celkem 89 návrhů, což předčilo očekávání, návrhy byly převážně vynalézavé, spotřeba času celkem přesáhla 1 500 hodin. Modely znázorňovaly všechny typy mostů, obloukové, kabelové, příhradové a další. Soutěž byla dotována 250 eury.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt č. 11 a 12/2007

Společný seznam odborníků-znalců nabízí čtyři německé zemské inženýrské komory z Bádenska-Württemberska, Hessenska, Sárského a Porýní-Vestfálska. Odborné specializace znalců zařazených do seznamu se týkají stavební fyziky, energetické efektivnosti, dopravních staveb a změn stávajícího stavebního fondu. V seznamu jsou uvedeni znalci, kteří mají prokazatelné výsledky své práce nejméně na třech velkých stavbách.

Nezávislí konzultační inženýři si stěžují, že nemají stejně dostatečnou oporu jako členové komor tehdy, pokud musí za své provedené úkony na zákaznících **vymáhat platby**. Až 3/4 dotázaných konzultantů si na tuto situaci stěžuje. Špatná platební morálka je rovnoměrně rozdělena mezi soukromé i veřejné zakázky. Tito klienti zapomínají, že pro malé inženýrské kanceláře je pozdější platby často důvodem likvidace kanceláře.

Kooperace mezi inženýry a architekty zejména v rámci komor je velmi dobrou základnou pro zvýšení kreativity při přípravě stavebních záměrů zejména v oblasti inženýrských staveb a závažnějších pozemních staveb. Nejlepší výsledky spolupráce byly oceněny u návrhu mostu přes řeku Mohuč u Wiesbadenu, kdy vítězný návrh velmi štíhlé konstrukce obohatil i okolní krajina.

Inženýrská komora země Berlín vydala **informační list o honorování výkonů pro přezkoušení stability stavebních děl**. Tím se mají odstranit nesrovnalosti v různém pojetí a výkladu jednotlivých výkonů v tomto oboru. Vydání ovlivnil případ zřícení střechy zimního stadionu v Bad Reichenhau

s následnou polemikou o jeho příčinách a nedodržování příslušných norem. Ve čtyřech západoněmeckých spolkových zemích proběhla soutěž, pořádaná inženýrskými komorami pro žáky středních škol, **týkající se návrhu mostní konstrukce o rozpětí 60 cm**. V návrhu modelu mostu mohly být použity pouze zápalky, motouz a lepidlo. Soutěže, která byla dotována částkou 10 000 eur, se zúčastnilo na 1 000 žáků z uvedených spolkových zemí. Vedle překlenutí délky 60 cm byla dalším požadavkem podmínka, aby každé místo na mostě uneslo zatížení 1 kg. Pro velký úspěch bude soutěž opakována i v roce 2008.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt, č. 1–2/2008

Zemské inženýrské komory za účasti Spolkové komory stavebních inženýrů vznesly **protest proti přizpůsobování německých předpisů směrnici Evropského společenství o službách (Dienstleistungsrichtlinie)**. Zemské komory se domnívají, že podrobné řízení služebních výkonů mohou provádět pouze jednotlivé spolkové země a nikoli jednotný celoněmecký předpis. Spolková komora se však domnívá, že cílem přizpůsobení se směrnici ES je harmonizace všech dosud platných zemských předpisů s jedním celostátním v zájmu usnadnění práce inženýrů v různých spolkových zemích.

Na anketu Spolkové komory stavebních inženýrů odpovědělo 60 % dotázaných, že další rozvoj odbornosti po absolvování vysokoškolského studia by mělo být osobní věcí každého. Nucené doškolování není často účinné, je právně sporné a vzhledem ke svobodnému charakteru povolání také neetické.

Další vzdělávání může být spojováno pouze s vůlí zájemce, kterému však budou inženýrské komory v jeho úsilí nápomocné.

Prakticky ve všech spolkových zemích se v roce 2008 pořádají **konference a semináře o udržování a obnově stavebních fondů** jako o důležité součásti zemských investičních programů. Značná pozornost je věnována péči o betonové konstrukce, napadené korozi nebo se sníženou únosností prvků v důsledku povětrnostních a jiných vlivů.

Novou cenu v oblasti památkové péče vyhlásila Bavorská komora stavebních inženýrů ve spolupráci s Bavorským zemským úřadem. **Péče o památky** se týká vedle vlastníků a investorů také širokého okruhu odborníků. Vyžaduje tudíž úzkou spolupráci různých povolání, řemesel a jejich dokonalé souhry. Proto bude cena za rok 2008 ve výši 10 tisíc eur udělena celému pracovnímu kolektivu, který odvedl vzorně práce na památkově chráněné stavbě do konce roku 2007.

V rámci frankfurtského veletrhu v dubnu 2008 uspořádaly spolkové komory stavebních inženýrů a architektů **odborný celoněmecký seminář o poradenství v energetických problémech v nebytových stavbách**. Projednávaly se otázky energeticky úsporného návrhu, použití nových druhů energie včetně příslušných předpisů, informace o výsledcích energetického programu v klimatizaci a byly uvedeny některé úspěšné realizace v oblasti uplatněných úsporných opatření.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2008

Činnost konzultačních inženýrů při modernizacích

V Německu se stávají požadavky na udržování a stavební úpravy stávajících staveb důležitou součástí stavební činnosti, neboť je zde velký počet domů, které nedosahují dnešních parametrů na provozní kvalitu podle platných předpisů. Program vlády stanoví za cíl postupně zvyšovat tepelně-technické, energetické, zvukové a protipožární parametry těchto budov v zájmu obecného snižování spotřeby energie v domácnostech i v provozu dalších domů. To je v souladu s vydanou směrnicí Evropského společenství, která také uvádí nutnost přecházet na obnovitelné zdroje energie. Podle zjištění lékařů jsou zdravotní podmínky ve starších domech méně příznivé v důsledku menší tepelné pohody, častějšího výskytu plísní a různých druhů bakterií, nevhodných stavebních materiálů (azbest, formaldehyd, rozpouštědla, olovo), nesplnění parametrů podle nových poznatků vědy a techniky (tepelné mosty, trhliny, řešení vlhkosti), a to vše vytváří nebezpečí onemocnění obyvatel s trvalými následky (astma, alergie, poškození imunitního systému, rakovinové bujení). Na mnoha místech země působí velmi nepříznivý výskyt radonu, což vyvolává potřebu řešení tohoto problému. Vzniká tak nové pole působnosti pro odborníky, kteří budou řešit návrhy stavebních úprav v takových domech, řada témat je z oblasti stavebně-fyzikálních a s tím spojených úkolů a z toho vyplývají také nové možnosti činnosti konzultačních inženýrů. Ti musí být v čele odborných týmů, které se ujmou řešení jednotlivých konkrétních stavebních akcí, musí však být k této roli perfektně odborně připraveni a schopni zvládnout vyvolané problémy v celé jejich komplexnosti. Postupně bude vybudováno povědomí

veřejnosti i odborných kruhů o existenci odborníků, kteří mohou významně přispět znalostmi a schopnostmi k řešení tak širokého daného úkolu, jakým jsou stavební úpravy stávajícího stavebního fondu v zemi.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt, č. 1–2/2008, str. 24

Význam spolkového registru inženýrů v Německu

Titul „inženýr“ jako označení povolání se dostalo do Německa v 17. století z Francie a Nizozemska. Tehdy vyjadřoval pouze nepřesné vyjádření stavu a teprve postupně se význam upřesňoval a konečně se stal i ochranným prvkem povolání. Pro Německo je důležité oddělení titulu Ing. – inženýr – s volnějším vyjádřením pro absolventa odborné technické školy od titulu Dipl. Ing., který jednoznačně může používat pouze absolvent vysoké školy se studiem úspěšně završeným státní zkouškou. Podle občanského práva může být inženýr jak zadavatelem, tak dodavatelem technického díla. Podle trestního práva nese každý inženýr odpovědnost za svou činnost sám. V současné době se prosazuje v rámci celé Evropské unie dvoustupňový titul pro absolventy vysoké školy studia: „bakalář“ (Bachelor) po 3 letech studia a „magistr“ (Master) po 5 letech. Ačkoli ztrátu původního titulu Dipl. Ing. těžce nese zejména starší generace, vytvářejí vládní místa určitá opatření pro hladký přechod na nové tituly. Jedním z nich je registrace inženýrů na spolkové úrovni, do které jsou zařazeni členové jednotlivých zemských inženýrských komor, prověřeni pro speciální činnosti (např. konzultační inženýři). Vzhledem k různým odchylkám v právních předpisech spolkových zemí se ukazuje vhodné, aby registry inženýrů v jednotlivých zemských komorách byly zastřešeny jedním spolkovým registrem. To umožňuje, aby se lépe rozvíjela i mezinárodní spolupráce u inženýrských činností v zemích Evropské unie a ve světě vůbec. Registraci podporuje i spolkové ministerstvo pro hospodářství a technologii. Objevuje se také představa o přesnějším vyjádření postavení inženýra ve společnosti termínem „odborný inženýr“ se specializací. Do konečného řešení všech problémů proběhnou mnohé diskuse.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2008, str. 40

- jp -

Ze světa výstavby

Krátce ze světa

Známý francouzský architekt Jean Nouvel byl vybrán, aby navrhl novou **věž pro dostavbu Muzea moderního umění v New Yorku**. Budova bude mít 75 podlaží, bude stát na pozemku 1 700 m² a zahrnovat mimo muzejní prostory také hotel se 100 pokoji a byty v horních podlažích. Výstavba by měla být zahájena v roce 2009.

První solární město na světě bude postaveno v americkém státě Arizona pro 300 tisíc obyvatel. Architekt Arup využije znalosti, které získal při navrhování eko-města Dongtan nedaleko čínské Šanghaje. Nové město bude vyrábět energii ze solárních panelů během dne a v podstatě téměř všechnu bude vyvážet, avšak během noci bude energii dovážet. Otázkou bylo, zda neuškodí zdejší velmi teplé počasí solárním a fotovoltaickým panelům (prach), vybrané místo však leží ve značně suché oblasti s malým větrem. Jiný projekt počítá s výstavbou kruhového vodního parku blízko města Phoenix.

Americká firma ABB Inc. získala **kontrakt na výstavbu 2 000 km dlouhého vedení vysokého napětí**, přivádějícího elektřinu z přehrady Xiang-jiba do Šanghaje. Vedení o napětí 800 kV bude dodávat 6 400 MW elektřiny. Použita bude nová technologie na bázi polovodičových tyristorových elektronek jako „flexibilní AC systém transmise“.

Podle Building č. 47, Engineering News Record č. 1/08

Podél západního pobřeží Afriky bude vybudována dálnice po dohodě Senegalu, Pobřeží slonoviny a Toga v délce 10 tisíc km. Na dálnici se napojí také Nigérie, Burkina Faso, Benin, Ghana, Mali a Niger. Rozpočet na výstavbu se odhaduje na 23 mld. eur a měl by být financován Světovou bankou, Islámskou rozvojovou bankou a fondem zemí vyvážejících ropu (OPEC).

Letiště v polském Gdaňsku se dobuduje v rámci investic pro konání mistrovství Evropy ve fotbale 2012. Náklady budou kolem 70 mil. eur a zahrnou výstavbu nového terminálu a také hangáru a nové budovy ve městě. Evropská unie podpoří projekt ze 40 %. Letiště bude mít kapacitu 7 mil. cestujících za rok.

Francouzská společnost Areva získala svou historicky nejvyšší zakázku za 500 mil. eur na dodávky v rámci **výstavby energetické sítě v Kataru** – dvanáct mezistanic na rozvod plynu s dodávkou v roce 2010 a kontrolního stanoviště pro přenos elektrické energie v zemi.

Pro nepokoje v Pákistánu byla pozastavena **výstavba věžové stavby v Karáči** za 245 mil. liber na dobu jednoho měsíce. Důvodem byla vražda bývalé premiérky Bhuttové. Věž bude vysoká 330 m, bude mít 78 podlaží a bude hotelem s 5 hvězdičkami. Britské firmy stále více váhají stavět v Pákistánu a jeho vláda se hodlá obrátit na Rusko, kde již zřídila tři kanceláře se 70 pracovníky – konzultanty. Další variantou jsou zakázky pro indické firmy, kde obchod roste ročně až o 50 %.

Věžová stavba Gazprom v ruském Petrohradě zůstává podle UNESCO diskutabilní z kulturně-architektonických hledisek (Centrum světového dědictví). Při výstavbě je třeba dodržovat jistá historická urbanistická hlediska, a proto se musí nadále debatovat o podmínkách, za kterých se výstavba uskuteční.

Číslo 848 časopisu Travaux se věnuje **zemním pracím a úpravám terénu v silničním a železničním stavitelství**. V jednom článku se uvádí postup výstavby úseku železniční trati pro vlaky o vysokých rychlostech LGV Rýn–Rhôna, která po dokončení naváže francouzskou síť na evropskou. V jiném článku se uvádí postup prací na úseku silnice v obtížném terénu, kde jsou výkopy i násypy enormně vysoké (30 až 36 m) se značnými nároky na zhutnění zeminy. Celkem se přemístily 2 mil. m³ zeminy.

Podle Travaux, č. 848, Building č. 2/2008

Rusko postaví v Severní Koreji kontejnerový terminál, který bude sloužit jako překladiště zboží mezi Evropou a Asií. Náklady dosáhnou 100 mil. dolarů. Kapacita terminálu bude asi 320 tisíc kontejnerů za rok.

Australský stavební průmysl dosáhl v posledním období hodnocení 59,2 bodu, což je velmi dobrý výsledek. Jak je známo, hodnocení nad 50 bodů znamená vzestup, pod 50 bodů úpadek.

Růst požadavků na stavební materiály ve světě dosáhl v meziročním porovnání +4,7 % a představuje nyní částku 201 mld. dolarů ročně. Podle tonáže mají nejvyšší požadavky Spojené státy – 26 600 mil. tun, Asie jako celek 14 200 mil. tun, Evropa okolo 5 mil. tun a zbytek světa 4 830 mil. tun. Podle druhů staveb půjde největší nárůst do výstavby silnic, okolo 40 % z celku budou suroviny pro výrobu betonových směsí.

V Moskvě byl vydán souhlas s výstavbou nového věžového komplexu asi 7,5 km vzdáleného od středu města. Komplex bude postaven v podobě kruhové pyramidální stavby, vysoké 450 m, na břehu řeky Moskvy. Bude mít okolo 240 tis. m² ploch, z toho 44 % nad terénem. Technicky bude obsahovat všechny potřebné prvky pro příjemný pobyt i v tuhých mrazech. Nízké emise uhlíku budou samozřejmostí. Návrh provádí Angličan architekt Foster, specialisté jsou z Velké Británie a z Itálie. Fasáda kruhové stavby má být celá skleněná a komplex, půdorysně největší na světě, bude zářit daleko do okolí.

První železniční trať pro rychlé vlaky v Latinské Americe bude postavena v Argentině. Nákladem 1,3 mld. dolarů se postaví 170 km trati pro rychlost vlaků až 320 km/hod. Trať spojí města Buenos Aires – Rosario a Cordobu, výstavbu provede konsorcium Veloxia, složené z evropských a místních dodavatelů.

Podle International Construction č. 1–2/2008, Engineering News Record, č. 2, 3/2008

- jp -

Cena Fasáda roku pro karlovarskou stavbu Felix Zawojki

V letošním ročníku celostátní soutěže Fasáda roku se opět utkala stavební díla svými na první pohled patrnými specifickými částmi – obvodovými pláštěmi, jejichž fasády rozhodují o životnosti a udržení funkčních vlastností obálky budovy a samozřejmě o vzhledu budovy. Hodnotitelská kritéria soutěže do předních míst tentokrát vynesla renovaci obvodového pláště stávajícího secesního, téměř 110 let starého řadového činžovního domu v centru Karlových Varů, který po celou dobu své existence nese na průčelí historický název Felix Zawojki.

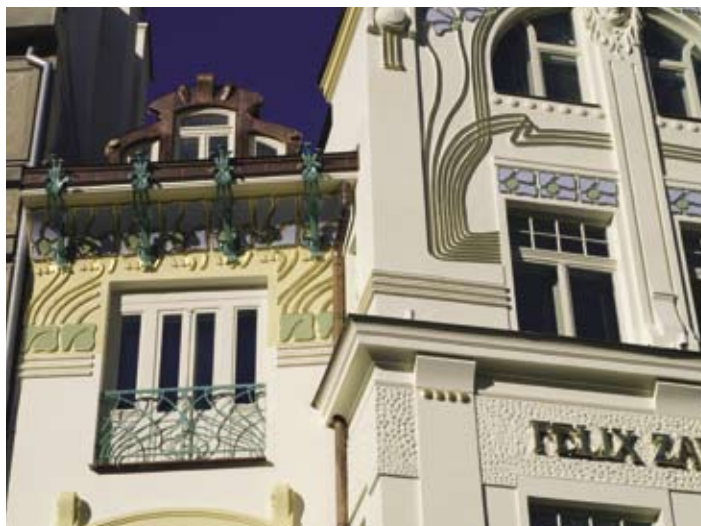
Ve velké konkurenci tohoto již osmého ročníku obsadila fasáda ve své kategorii „Rekonstrukce“ pozici nejvyšší, tedy 1. místo. A konkrétním po zásluze oceněným přihlašovatelem v soutěži je stavební firma BAU-STAV, spol. s r. o., Karlovy Vary, která kromě realizace všech stavebních úprav domu a soutěžní fasády pro investora manažersky zajišťovala ucelený komplex činností – od projektové dokumentace pro realizaci stavby až po vybavení mobiliářem. Cenu pro vítěze z rukou vyhlášovatele soutěže převzal na pražském Žofíně člen ČKAIT, výrobní ředitel firmy BAU-STAV Jan Kubeš.

Dům byl postaven v roce 1890 investorem-stavebníkem Felixem Zawojiskim. Tento rodilý Čech (s příjmením po polském otci) se z krejčovského tovaryše postupně propočoval do nejlepších krejčovských salonů ve Vídni a v Paříži a jejich filiálky reprezentoval až v Indii a v Americe. Když se rozhodl, že se před svou padesátkou konečně usadí, zvolil si Karlovy Vary. Na Tržišti, v samém srdci lázní pár kroků od Vřídla, si postavil honosný dům s věhlasným krejčovstvím s klientelou sahající až k anglickému králi a perskému šachovi (tím byl také povýšen do šlechtického stavu s odpovídajícím právem mít čtyři manželky). V roce 1910 – jako první v Karlových Varech – nechal dům vybavit výtahem. V roce 1911 Zawojski prodává svůj dům Živnostenské bance a vrací se do svého rodiště na Českomoravské vrchovině. Po dlouhých peripetiích pak v roce 1990 banka v budově obnovuje svoji expozituru. Současný privátní majitel dům celkově obnovil. Bude v něm hotelové ubytování s deseti komfortními pokoji; v parteru bývalé bankovní haly bude stylově zařízená prodejna.

Zawojski je označován za dům s nejčistší secesní architekturou v Karlových Varech, s ojedinělým tvaroslovím fasádních ozdob i prvků ryze funkčních, jakými jsou třeba balkonová zábradlí. Navržen byl vídeňským architektem Karlem Haybäckem. Parter byl v roce 1924 nepříliš šťastně upraven Osvaldem Polívkou do dobové estetiky; ale většina charakterizujících prvků secese zůstala budově zachována. Dům jako celek zaujme obdivuhodnou stylovou jednotou. Pro své hodnoty je také zapsán v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR. Hlediska památkové ochrany a zachovy kulturních hodnot domu se tedy zákonitě promítla jednak do projektové přípravy stavebních úprav, ale zejména do vlastní náročné realizace stavebních zásahů a řemeslných úprav, kdy požadavky na profesní um, schopnosti, pečlivost a výslednou kvalitu se vymykaly běžnému standardu. Pro ilustraci lze uvést některé z nich:

- nový osobní výtah byl upraven podle dobových fotografií včetně repliky nedochované výtahové kabiny, restaurování původních secesních mosazných svítidel, obnova zachovaných kachlových kamen typických pro karlovarskou secesi
- obnova štukové výzdoby interiéru a fasády budovy, repase a repliky původních dřevěných výplní otvorů včetně dřevěných špaletových oken
- práce specializované restaurátorské firmy – oprava sochařské výzdoby na průčelní věži, nebo zlacení plátkovým zlatem na zdobné profilaci fasády

Je na místě ještě uvést, že pro výjimečnost stavebního díla byl projekt citlivě řešící zachovné stavební úpravy a změnu užívání domu Zawojski nezávisle oceněn také v roce 2007 v soutěži Stavba Karlovarského kraje v kategorii projekt. V průběhu regionální stavební výstavy FOR ARCH Karlovy Vary 2007

Motivy secesní dekorace fasády

byl prezentován veřejnosti. Autorem projektu je Arch '99, s.r.o., Karlovy Vary, architekt: Ing. arch. Patrik Danda.

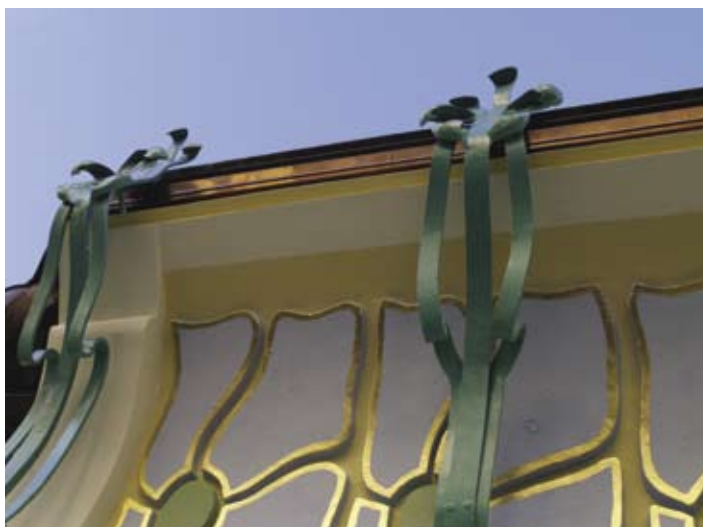
Letošní ročník soutěže Fasáda roku byl pro zájemce a soutěžící přitažlivý především pro svoji rostoucí prestiž, podloženou jak náročně vymezenými požadavky v soutěžních podmínkách vyhlášovatele, kterým je Baunit, spol. s r. o., CZ, tak organizační a hodnotitelskou účastí významných partnerů, mezi nimiž je na předních místech Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků i Fakulta architektury ČVUT Praha.

Ing. Václav Nedvěď
člen výboru oblasti ČKAIT Karlovy Vary

Emisní den zlaté mince věnované Stádleckému mostu byl i vynikající prezentací práce inženýrů a techniků

Již třetím rokem pokračuje emisní cyklus zlatých mincí České národní banky „Kulturní památky technického dědictví“ v nominální hodnotě 2 500 Kč, jehož cílem je představit širší veřejnosti významné kulturní dědictví naší země, památky technického charakteru. Vydáním páté mince věnované empírovému řetězovému mostu přes řeku Lužnici ve Stádlci se dostává do své poloviny. Slavnostní prezentace mince se uskutečnila 14. května 2008 v Táboře za přítomnosti představitelů České národní banky, zástupců regionu, Národního památkového ústavu, Národního technického muzea a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

O úvod prezentace České národní banky se postaral její guvernér doc. Ing. Zdeněk Tůma. Na jeho projev navázal vrchní ředitel ČNB Ing. Pavel Řežábek, který ve stručném přehledu představil emisní činnost České národní banky. Další část programu již byla věnována samotné technické památce znázorněné na minci. Nejprve předvedl velmi poutavou prezentaci o historii stádleckého mostu čestný předseda ČKAIT Ing. Václav Mach. Ten mimo jiné zdůraznil, že Stádlecký most je nejen jediným dochovaným empírovým mostem na našem území, ale také jedním z mála doposud existujících empírových mostů v celosvětovém měřítku. Díky iniciativě Národního technického muzea mohli účastníci prezentace zhlédnout unikátní film ze 70. let 20. století, který zachycoval přesunutí řetězového mostu z Podolska a jeho následné znovuvybudování poblíž Stádlce. Spoluautorka plánu emise věnované technickým památkám Ing. arch. Eva Dvořáková z Národního památkového ústavu – ústředního pracoviště v Praze, ve zkratce představila vznik myšlenky na vydávání zlatých mincí věnovaných technickým památkám. Na závěr prezentace promluvil hejtmán Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník, který mimo jiné i poděkoval za zlatou minci, kterou mu, jako představiteli kraje, věnoval pan guvernér. Pan hejtmán vysoce ocenil skutečnost, že mezi významnými technickými památkami, ostatně obdobně jako v předcházející emisi věnované architektonickým památkám, byly prezentovány památky z Jihočeského kraje.

Ozdobné kované konzoly kordonové římsy

Avers mince proof Stadlec

Revers mince proof Stadlec

Minci představil i její autor pan Charvát (2. zleva)

Hejtmán Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník (4. zleva v 1. řadě) děkuje guvernérovi ČNB doc. Ing. Zdeňku Tůmovi (5. zleva v 1. řadě) za zlatou minci, kterou mu jménem ČNB věnoval

Účastníci emisního dne ČNB ve Stádlci – zleva Ing. Ivo Hodovský (EXMOST), Ing. Václav Mach (ČKAIT), Ing. Karel Zeithammer, CSc. (NTM), Ing. Eva Dvořáková (NPÚ – ÚP Praha), Ing. Svatopluk Zídek (ČKAIT & ČSSI), Ing. arch. Lída Machová (ČKA), Mgr. Zdeněk Musil (NPÚ – ÚP Praha)

Historii mostu i jeho stěhování z Podolska do Stádlce prezentoval čestný předseda ČKAIT Ing. Václav Mach

Na podzim se příznivci technickým památek mohou těšit na vydání druhé zlaté mince roku 2008 věnované měšťanskému pivovaru v Plzni. V nejbližších dnech proběhne v České národní bance vyhodnocení soutěže na návrh další zlaté mince v řadě, jejímž tématem je funkcionalistické zdymadlo na Labi pod Střekovem. Emise mince je naplánována na květen příštího roku. Na podzim roku 2009 svoji minci získá větrný mlýn v Ruprechtově, který je vybaven jediným dochovaným exemplářem Halladayovy turbíny na našem území. Celý cyklus bude uzavřen v roce 2010. Na jaře bude emitována mince věnovaná největšímu manufakturnímu hamru na našem území v Dobřívě. Poslední, desátou, mincí se cyklus vrátí do severomoravského regionu, kde začal v roce 2006 vydáním první mince věnované papírně ve Velkých Losinách. Jejím tématem bude tentokrát důl Michal v Ostravě, jeden z prvních plně elektrizovaných dolů na našem území.

Mgr. Petra Madarová
odbor peněžní Česká národní banka

Poznámka Redakční rady

Čestný předseda ČKAIT Ing. Václav Mach ve svém vystoupení vysoce ocenil počín České národní banky, kterým emisí věnovanou technickým památkám v českém kulturním dědictví zdůraznila význam práce inženýrů a techniků. Věřím, že čtenáři Z+i ocení i skutečnost, že v emisí ČNB jsou představeny rovnoměrně památky téměř ze všech krajů naší republiky. Spolu s předsedou Kolegia pro technické památky Ing. Svatoplukem Zídkem předal Ing. Václav Mach pořadatelům pro významné účastníky emisního dne i první díl naší řady publikací Technické památky země Visegrádské čtyřky, kde je mezi českými památkami prezentován i řetězový most ve Stádlci.

Ing. Svatopluk Zídek
člen Redakční rady Z+i

Pro stavbu Klimkovického tunelu byl poprvé v České republice použit tzv. protipožární beton. Ten obsahuje polypropylénová vlákna, která se v případě požáru vlivem vysoké teploty vypaří. V betonu tak vzniknou komůrky, do kterých se zahřátý beton může rozpínat. Zabrání se jeho prnutí a sníží se možnost totální destrukce tunelové konstrukce.

Po celkovém dokončení se dálnice D 47 v celostátním měřítku dálnice D 1 stane důležitou součástí dálniční sítě, která umožní kvalitní dopravní připojení průmyslové ostravské aglomerace na vnitrostátní i mezinárodní dopravní síť a tím se vytvoří podmínky pro další hospodářský a společenský rozvoj našeho regionu.

Ing. Svatopluk Bijok
přednosta oblasti ČKAIT Ostrava

Ostravsko má nový tunel

Dne 5. května 2008 byl slavnostně otevřen další úsek dálnice D 47, který navazuje na již dokončenou část z Ostravy do Bohumína. Jsou tedy realizovány stavby 4707, 08 a částečně stavba 4709 ve směru na Polsko. Rozestavěny jsou stavby 4705 a 06. Celá trasa má být dokončena v roce 2010.

Nově otevřený úsek má necelých 12 km vozovky, stál osm miliard korun a jeho součástí je mimo jiné i sedmá mostů a Klimkovický tunel, který je druhý nejdelší v české dálniční síti. Byl vystavěn z důvodu ochrany životního prostředí a kvůli minimalizaci vlivu stavby D 47 na obce Klimkovice, Hýlov a také s ohledem na chod lázeňského zařízení „Sanatorium Klimkovice“. Technologické vybavení, řízení dopravy a bezpečnost provozu v tunelech je realizováno podle nejmodernějších evropských standardů.

Klimkovický tunel na dálnici D 47

Tunel má dva tubusy, jeden je dlouhý 1 077 m a druhý 1 088 m. Jejich šířka je 9,6 m a výška 4,8 m. V obou tubusech jsou dva jízdní pruhy s max. povolenou rychlostí 80 km/hod. Celkové náklady na výstavbu tunelu jsou cca 2,5 miliard korun. Obě tunelové trouby spojuje pět propojovacích chodeb, sloužících k nouzové evakuaci osob v případě nehody či požáru. Středová spojka obsahuje nouzové zálivy o délce 40 metrů a je vyvedena na povrch vertikální šachtou, určenou pro přípojně kabely a požární vodovod. Větrání je podélné, uměle zajištěno reverzními proudovými ventilátory. Kromě toho je každý tubus vybaven šesti SOS výklenky, obsahujícími sebezáchranné prostředky, protipožární hydranty a spojení s integrovaným záchranným systémem. Součástí tunelu jsou relativně velmi malé servisní povrchové stavby – automatická podústředna řídicího systému a rozvodna VN a NN s trafostanicí. Rozvodna je propojena podzemním kolektorem a svislou kolektorovou šachtou s vnitřními prostorami tunelu. Prostory před oběma portály umožňují nouzově převést dopravu na obousměrný provoz v každé tunelové rouře v případě plánovaných oprav a údržby nebo havárie v tunelu. Dozor nad provozem v tunelu bude vykonávat dispečink v Středisku správy a údržby dálnic na ostravské Slovenské ulici.

100 let s Národním technickým muzeem

V červenci roku 1908 byla poprvé deklarována vůle zástupců pražské technické inteligence a průmyslových kruhů založit v Praze české muzeum techniky. Cesta od záměru k naplnění pak trvala ještě další dva roky. Dnešní Národní technické muzeum (NTM) tak má před sebou dvouleté období, ve kterém si bude připomínat obtížný proces budování základů muzea a sto let své existence.

Technické muzeum pro Království české v Praze bylo založeno na podnět profesorského sboru c. a k. české vysoké školy technické a průmyslových kruhů na manifestační schůzi dne 5. července 1908. Jako vzdělávací instituce pro techniku i širokou veřejnost mělo nabízet příklady a poučení a podněcovat k novým technickým vynálezům. Základem muzejních sbírek se staly exponáty z Jubilejní výstavy Obchodní a živnostenské komory v Praze, která se v roce 1908 konala na pražském Výstavišti v Holešovicích.

První průvodce muzeem

Budova NTM na Letné ve 40. letech 20. století

Dopravní hala v 60. letech 20. století

Budova Invalidovny

Po právní stránce bylo muzeum ustaveno dne 13. března 1910. Toho dne byly na zakladací schůzi Spolku Technického muzea pro Království české vytvořena organizační struktura muzea, tzv. odborné skupiny, ustavené podle tehdejších hlavních technických a průmyslových oborů (strojírenství, elektrotechnika, hornictví a hutnictví, sklářství, keramika, dopravní technika, železniční a silniční doprava, papírenství, textilní výroba, chemický průmysl, cukrovarnictví, pivovarnictví, architektura a stavitelství, polygrafie). V rámci těchto skupin se odehrávala veškerá činnost muzea; akvizice, péče o sbírkový fond, stavba expozic, pořádání vzdělávacích akcí, přednášek a exkurzí. Prvním skutečným sídlem muzea se stal Schwarzenberský palác na Hradčanech. Dne 28. září 1910 si zde sbírky prohlédlo prvních 227 návštěvníků.

Teprve v letech 1938–1941 se muzeum dočkalo výstavby vlastní budovy. Ihned po jejím dokončení však byla budova muzeu odebrána a přidělena protektorátnímu ministerstvu pošt. Technické sbírky putovaly do karlínské Invalidovny, která následně sloužila muzeu jako depozitář, a to až do roku 2002. Po válce byla sice muzeu část prostor na Letné navrácena, ale období, kdy se zde v různé míře vyskytovali cizí nájemníci, trvalo až do roku 1999.

Od roku 2003 probíhá náročná stavební rekonstrukce muzea, od podzimu 2006 již bez návštěvníckého provozu. Cílem je obnova stavby v duchu původních představ architekta Milana Babušky z 30. let 20. století. Ještě letos, po dokončení II. etapy rekonstrukce, muzejníci, architekti, výtvarníci a designéři začnou přetvářet obnovené prostory podle svých představ tak, aby nejpozději v roce 2010 bylo muzeum opět přístupné návštěvníkům. Výsledkem bude nárůst výstavních ploch o 2 500 m². Zrušením starších stavebních úprav vzniknou 4 nové velké expoziční sály, každá o rozloze téměř 600 m². Krátkodobým výstavám budou sloužit dva menší sály v přízemí a suterénu budovy.

Zcela poprvé se v NTM objeví expozice tiskařství a expozice architektury, stavitelství a designu, zásadní modernizací projde dopravní hala i rudný a uhelný důl, rozšířena bude expozice astronomie a fotografické a filmové techniky. Své obdivovatele si jistě najde i nová expozice Technika v každodenním životě či Komunikace.

Mgr. Alice Trísková

*Odbor prezentace a práce s veřejností
NTM Praha*

Ojedinelá soutěž středních průmyslových škol stavebních v Karlových Varech ročník 2008

Od roku 1997 se každým rokem v měsíci červnu koná soutěž studentů III. ročníků SPŠS jako jedna z doprovodných akcí regionální výstavy stavebnictví FOR ARCH Karlovy Vary.

Touto dlouhodobou činností v přípravě a organizaci soutěže se zabývá kolektiv autorizovaných inženýrů v oblasti, která je velmi potřebná a která je jednou z forem k příspěvku plnění programu ČKAIT na úseku výchovy budoucích stavebních odborníků. Celostátně jsou organizovány různé soutěže s různými tématy, ale neexistuje podle našich zkušeností žádná soutěž s obdobným zaměřením a stálý zájem o konání soutěže SPŠS dokazuje, že má své opodstatnění, a to:

- svou formou,
- svědčí o zájmu, který rozšiřuje okruh mimo Karlovarský kraj
- a má podporu a zájem organizátora, škol i poroty.

Od vzniku soutěže je stálým hlavním mottem:

„Zapojit již v průběhu studia studenty do požadavků praxe a při „stavařských dnech“ jim dát možnost sounáležitosti s profesí, kterou si vybrali jako své budoucí povolání.“

Snahou je i doplnit většinou tradiční setrvačnost výuky komplexním pohledem na stavbu v nových podmínkách hodnocení a postupu posuzování jednotlivých stavebních prvků z hlediska celého životního cyklu stavby a pomoci i v orientaci nové technologie, legislativy apod.

Soutěž je organizována jako soutěž tříčlenných družstev 3. ročníků SPŠS. Jedná se o předmaturní ročníky reprezentované 3členným družstvem a vítězným ročníkovým projektem třídy z přihlášených škol. Zatímco v prvním ročníku soutěže v roce 1997 se přihlásila tři družstva ze tří škol, v dalších letech se účast rozšířila na 5 až 6 družstev a jako maximum byla zaznamenána účast 7 družstev. V posledních letech je účast obohacena o účast družstev ze škol mimo region Karlovarska.

Pořadatelem soutěže je Regionální stavební sdružení ve spolupráci s OP ČSSI a OK ČKAIT Karlovy Vary. Hodnocení soutěže probíhá ve čtyřech částech (disciplínách), a to s procentuálním rozdělením bodů v jednotlivých částech.

1. část – vybraný vítězný ročníkový projekt třídy vyhodnocený na úrovni třídy, který musí být zpracován členem soutěžícího družstva.
2. část – aplikace získaných vědomostí při řešení praktických zadání. Soutěžní družstva řeší zadání praktických příkladů. Důraz je kladen na technické řešení a přístup k úkolu.

3. část – obhajoba řešení praktického zadání.

Mluvčí družstva obhajuje navržené řešení před ostatními studenty a před porotou.

4. část – teoretické znalosti z oboru pozemního stavitelství, stavební mechaniky, betonových konstrukcí, stavebních materiálů a architektury. Tato část je formou kvízu. Na závěr je zařazeno určování předmětů a nástrojů s popisem jejich funkce.

4. část soutěže je přístupná veřejnosti.

Soutěž je hodnocena bodovým systémem jednotlivých částí a vítězové jsou odměňováni diplomem, lázeňským pohárkem a peněžitou odměnou věnovanou Regionálním stavebním sdružením v Karlových Varech. Samostatně jsou věcnými cenami odměněni autoři vítězných ročníkových projektů, a to 1., 2. a 3. místo. Předání cen při slavnostním zakončení bylo v letošním roce obzvláště významné, protože ceny byly předávány předsedou ČKAIT Ing. Pavlem Křečkem, prezidentem ČSSI Ing. Svatoplukem Zídkem a předsedou odborné poroty soutěže Ing. Bohumírem Baxou, předsedou OP ČSSI v Karlových Varech.

Soutěž trvá dva dny a forma se stále zdokonaluje a využívá se dostupné techniky. Vhodným doplněním soutěže se ukázala i exkurze do moderního provozu výroby v LIASu Vintřův a diskusní večer s představiteli RSS (Regionální stavební sdružení), odbornou porotou a učiteli z jednotlivých škol, který v letošním 12. ročníku byl obohacen přítomností ředitelky Informačního centra ČKAIT M. Báčové, jednatelky IC ČKAIT Ing. R. Karasové a vedoucím odboru školství krajského úřadu Ing. Řezníčka.

Garantem soutěže je od 1. ročníku OP ČSSI v Karlových Varech, která připravuje a zabezpečuje prostřednictvím autorizovaných inženýrů průběh soutěže. Záštitu nad soutěží převzal Karlovarský kraj. Volba soutěžních otázek odpovídá osnovám učiva a je každým rokem inovována. Náplň soutěže je v souladu s učebními dokumenty pro střední průmyslové školy, studijní obor PS (36-32-6), vydané Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy ČR. Snahou je doplnit tradiční setrvačnost výuky na školách komplexním pohledem na stavbu, včetně životního prostředí, nového postupu posuzování jednotlivých stavebních prvků a nových kritérií hodnocení životnosti staveb z hlediska celého životního cyklu. Z počátečních potíží, kdy soutěž byla provozována pomocí praktikáblů a pomůcek odpovídajících možnostem, je současný stav díky pochopení, aktivitě a zájmu členů poroty zajišťován pomocí techniky, která vhodně zapadá do záměru soutěže.

V roce 2006 při 10. ročníku soutěže byl vydán Pamětní list s jmenným přehledem oceněných družstev a s úvodním slovem pamětníků.

Ukazuje se, že soutěžní forma, která pomáhá odbornému růstu, je přijatelná, poutavá a pomáhá nejen rozšiřovat technickou vzdělanost, což je i úkol, který obsahuje program ČKAIT v oblasti pomoci školám při výchově nové generace stavebních odborníků, ale rozšiřuje obzor poznání společenského významu a přispívá tak svým způsobem k celkovému formování studentů odborných škol v přípravě do praktického života.

Ing. Bohumír Baxa

předseda odborné poroty soutěže, předseda OP ČSSI Karlovy Vary

Navrhujeme správně naše stavby na účinky větru? Účinky tornáda v okrese Chrudim

V Pardubickém kraji, v oblasti Chrudimska, v úzkém pruhu mezi Vápenným Podolem a Slatiňany, způsobily silné účinky větru dne 25. června 2008 značné materiální škody na budovách, komunikacích a lesních porostech.

Jen na majetku Pardubického kraje došlo ke škodám ve výši 59 milionů Kč. Ve vesnicích, kde prošlo tornádo, byly poškozeny desítky rodinných domků, podle informací místních obyvatel byly konstrukce krovů účinkem větru odneseny v několika případech až o desítky metrů dále.

Na pohled ještě výraznější škody způsobily účinky větru v lesních porostech, na velkých plochách jsou kmeny stromů ulomené ve výši jednoho až dvou metrů, muselo se zřejmě jednat o velké lokální účinky.

Podle informací odborníků z Českého hydrometeorologického ústavu se jednalo s jistotou 99 % o tornádo, což je silně rotující vír v atmosféře s přibližně

svislou osou. Během své existence se rotující vír alespoň jednou dotkne zemského povrchu, na okrajích tornád se někdy vytvoří menší sekundární savé víry, které mají za následek vysoce lokalizované škody.

V poměrně krátkém období se jednalo již o třetí mimořádně silné účinky větru v dané oblasti. V lednu loňského roku to byl orkán Kyrill, 1. března letošního roku se jednalo o orkán nazvaný Ema.

V souvislosti s popsány událostmi je nutno si klást otázku, zda stavba navržená a realizovaná podle platných ČSN odolá bez poškození výše popsaným účinkům orkánů a tornád.

Je zřejmé, že v případě většiny staveb se v extrémních podmínkách projeví vady v návrhu, realizaci nebo v údržbě konstrukcí tak, jak se to ukázalo v případě sněhové kalamity v zimě roku 2006.

V současné době lze navrhovat stavby na účinky větru podle dvou norem.

Podle ČSN 73 0035 „Zatížení stavebních konstrukcí“ z roku 1986, jejíž platnost skončí v roce 2010, se uvažuje u běžných budov s normovou statickou složkou zatížení větrem se základním tlakem větru o velikosti 0,45 a 0,55 kN/m² na většině území, v horských oblastech s hodnotou 0,70 a 0,85 kN/m². Hodnotě 0,45 kN/m² odpovídá rychlost větru 27 m/s.

Evropská norma ČSN EN 1991-1-4 vychází ze základní rychlosti větru, která se na území ČR pohybuje v rozmezí 22,5 až 36 m/s. Z hodnot rychlostí se opět určují hodnoty zatížení větrem.

Měření a vyhodnocování hodnot rychlostí větru i v souvislosti s lokálními účinky je komplikovanější (alespoň z pohledu laika) než sledování a vyhodnocování zatížení sněhem.

Bude zajímavé sledovat, zda se účinky v posledním období často se vyskytující větrných bouří (orkánů a tornád) projeví na změnách normových zatížení větrem na stavby obdobně, jak se to stalo u zatížení sněhem po sněhové kalamitě v roce 2006.

Ing. Václav Zima, CSc.

ČKAIT Pardubice

Terminál hromadné dopravy Hradec Králové

O výstavbě Terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové rozhodlo Zastupitelstvo města Hradce Králové 25. ledna 2000. Z 12 předložených variant byl vybrán návrh Ateliéru designu a architektury Praha, Ing. arch. Patrik Kotas. V soutěži na zhotovitele stavby zvítězila firma Strabag, a.s., odstěpný závod Ostrava. Investorem a provozovatelem Terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové je Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. Rekonstrukci přilehlé Nádražní ulice a Riegrova náměstí financuje statutární město Hradec Králové. Zahájení stavebních prací dne 14. srpna 2006 předcházelo záchranný archeologický průzkum. Původní dokončení bylo plánováno na 31. srpna 2007, ve skutečnosti k oficiálnímu uvedení do provozu došlo 3. července 2008. Hodnota díla Terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové je cca 3,8 milionů korun. Projekt je spolufinancován Evropskou unií, která na něj vynakládá 62 milionů korun.

Terminál v blízkosti nádraží Českých drah slouží jak pro městskou, tak i pro regionální a dálkovou autobusovou dopravu. Z nitra terminálu denně vyjíždí na tisíc spojů. V terminálu je k dispozici dvaadvacet nástupišť a počítá se,

Průčelí terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové

že se zde vystřídá denně několik desítek tisíc cestujících. Dispečerské pracoviště tvoří koule o průměru 4,3 metru, zavěšená jediným táhlem na hlavní příhradový oblouk nad budovou pro hromadnou městskou dopravu. Spodní a horní pól koule je opatřen laminátovou konstrukcí se zrcadlovým chromovým lakem. S konstrukcí haly je koule spojena lávkou. Zastřešení ploch nástupišť tvoří ocelová konstrukce zakrytá dvanácti plastovými membránami o rozměru 20 x 30 m, tloušťky 1,2 mm.

Ve dvou dvoupodlažních odbavovacích halách, z nichž jedna slouží městské hromadné dopravě a druhá regionální a dálkové autobusové dopravě, poskytuje Terminál hromadné dopravy v Hradci Králové v každé z nich všestranný servis služeb pro cestující veřejnost i provozní zázemí. Moderní prostory nabízejí prodejny jízdenek, informační místa, prodejny rychlého občerstvení, restaurace, sociální zařízení, čekárny, a to i mimo interiér hal v přírodních podmínkách. Cestující se mohou bez problémů orientovat v systému příjezdů a odjezdů MHD i ostatní autobusové dopravy, nástupišť i časů jednotlivých spojů, najdou zde rovněž informace o odjezdech do jednotlivých cílových železničních stanic, aby se mohli včas přesunout do nedalekého nádraží Českých drah. Systém informací, odbavení, občerstvení i sociálního zařízení je snadno dostupný i pro handicapované občany.

Všechny linky, včetně trolejbusových, budou zajižďet do THD, stejně tak jako regionální a dálkové autobusové spoje.

Podstatných změn dozná i Riegrovo náměstí. Linky MHD budou kruhovým objezdem vjíždět do středu náměstí, projíždět mezi budovou ČD a budovou ČEZ a končit v Terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové.

Zajímavosti o Terminálu hromadné dopravy Hradec Králové:

1. Rozměry areálu THD: 145 x 150 m
2. Zastřešení ploch nástupišť mezi odbavovacími halami:
váha nosné ocelové konstrukce 775 604 kg
váha kotevních lan 59 005 kg
váha doplňkových konstrukcí 13 536 kg
K zakrytí ploch je využito 12 plachtových membrán (plachet) rozměru 20 x 30 m
3. Počet nástupišť MHD 7
4. Počet nástupišť regionální a dálkové dopravy 15
5. Dispečerské pracoviště (koule) v hale MHD:
ocelová konstrukce o průměru 4,3 m je zavěšena táhlem nad střechou haly

Ing. František Bartoš

Oblast ČKAIT Hradec Králové

Centrum stavitelského dědictví v Plasích

S využitím informačního materiálu Národního technického muzea (NTM), který jsem získal od jednoho ze spoluautorů PhDr. Martina Ebela, Ph.D., krátce informoval o projektu vybudování „Centra stavitelského dědictví“ (CSD).

Projekt vznikl s ohledem na skutečnost, že se velice rychle vytrácí z povědomí nejen laické, ale i technické veřejnosti vědomosti o historickém stavitelství. Již v roce 2005 byl v oddělení architektury a stavitelství NTM přijat záměr vybudovat Centrum stavitelského dědictví, které by zahrnovalo především studijní depozitář s referenční sbírkou historických stavebních materiálů, prvků, konstrukcí a řemeslných nástrojů. Centrum by mělo poskytovat i zázemí pro předávání zkušeností tradiční řemeslnické praxe, umožňovat setkávání odborné veřejnosti a vytvářet základnu pro hlubší vědecko-výzkumnou činnost.

Jako optimální se pro realizaci uvedeného záměru ukázalo využití areálu národní kulturní památky kláštera Plasy na severním Plzeňsku. Tento rozlehlý historický komplex se v poslední době podařilo majetkově scelit (s výjimkou kostela, který je majetkem církve) pod jednoho vlastníka, kterým je Národní památkový ústav.

Nositel projektu CSD je Národní technické muzeum, hlavním partnerem projektu je vlastník plaského kláštera Národní památkový ústav. Klíčovými účastníky projektu jsou i město Plasy a Plzeňský kraj.

Mezi spolupracujícími institucemi by neměly scházet ani smluvní partneři Národního technického muzea, kterými jsou od roku 2005 Česká komora autorizovaných inženýrů a Český svaz stavebních inženýrů. V současné době (po schválení ve vrcholných orgánech ČKAIT a ČSSI a ve vedení NTM) je připravena k podpisu novela původní smlouvy. Statutární představitel smluvních partnerů (nově zvolení a jmenovaní) předpokládají uskutečnit slavnostní pod-

Letecký pohled na centrum stavitelského dědictví v Plasích

pis novelizované smlouvy do konce letošního kalendářního roku.

O realizaci i o podrobnostech projektu CSD, který bude využívat zejména hospodářské budovy národní kulturní památky kláštera Plasy (bývalé hospodářské zázemí rodu Metternichů), ke kterým patří pivovar s barokním mlýnem a domem sládka, jádro románského hospodářského dvora a barokní sýpka se středověkou dvoupodlažní královskou kaplí, Vás pochopitelně v Z+i budeme pravidelně informovat. Nezůstaneme dlužni ani informace o praktické spolupráci Komory a Svazu při realizaci projektu i o naplňování novelizované smlouvy o spolupráci s Národním technickým muzeem.

Ing. Svatopluk Zídek

člen Redakční rady Z+i

Příprava nového vydání Slovníku pojmů ve výstavbě

V roce 2000 vydalo Informační centrum ČKAIT základní výkladový slovník **DOS M 01.01 Slovník pojmů ve výstavbě**.

Slovník vyšel v ediční řadě doporučených standardů metodických (DOS M) jako úvodní titul (01.) této ediční řady vytvářející ucelenou soustavu metodiky organizace a řízení (managementu) procesů ve výstavbě v nově se formujícím prostředí volného trhu a mezinárodní spolupráce. Slovník obsahuje výklad 650 termínů z oblasti přípravy, organizace a řízení výstavby, projektového řízení, systému managementu jakosti ve výstavbě.

Ke zpracování a vydání Slovníku pojmů ve výstavbě vedla zejména naléhavá potřeba zaplnit mezery v odborné stavební terminologii, které vznikly v důsledku

- zrušení řady podrobných předpisů v oblasti výstavby a dodávek stavebních investic platných v období centrálního řízení ekonomiky obsahujících přesné vymezení obsahu používaných pojmů;
- harmonizace vybraných oblastí práva a technické normalizace v rámci Evropského společenství;
- přibližování odborné terminologie zvyklostem a standardům evropského a světového stavebního trhu.

Na základní výkladový stavební slovník pak navázaly postupně vydávané speciální výkladové slovníky. Postupně tak Informační centrum ČKAIT vydalo:

- DOS M 01.01.ZEM Slovník pojmů ve výstavbě. Speciální část. Zemědělské stavby (2001, cena pro AO 40 Kč)
- DOS M 01.01.BVT Slovník pojmů ve výstavbě. Speciální část. Bezvýkopové technologie (2004, cena pro AO 40 Kč)
- DOS M 01.01.GEO Slovník pojmů ve výstavbě. Speciální část. Geotechnika a zakládání staveb (2006, cena pro AO 120 Kč)
- DOS M 01.01.VZaK Slovník pojmů ve výstavbě. Speciální část. Veřejná zakázka a koncese (2007, cena pro AO 100 Kč)

Stavební výkladové slovníky ediční řady DOS M, v níž představují výchozí a terminologický sjednocující standard, se liší od klasických výkladových (naučných) technických slovníků. Klasické výkladové slovníky jsou nadčasové, podávají definici nebo výklad pojmu v technických teoretických i praktických souvislostech a významech, bez ohledu na stav a vývoj právních předpisů, technické normalizace či teorie ekonomie a managementu. Stavební výkladové slovníky v řadě DOS M všechny tyto okolnosti berou v úvahu, zahrnují také definice a výklad právních, ekonomických a finančních pojmů používaných ve výstavbě. Jsou určeny pro aktuální použití ve vazbě na platné právní předpisy a obchodní zvyklosti stavebního trhu. Tím je také dáno jejich rychlejší zastarávání a nutnost aktualizace.

Jak základní Slovník pojmů ve výstavbě (DOS M 01.01), tak speciální výkladové slovníky jsou odbornou stavební veřejností, orgány veřejné správy i autory odborných statí a publikací široce respektovány a využívány; jsou také často citovány v odborné literatuře, včetně publikací se stavebně právní a daňovou tematikou.

Příprava **druhého vydání** slovníku

DOS M 01.02 Slovník pojmů ve výstavbě. Obecná část. Organizace a řízení výstavby

byla zahájena v souvislosti s přijetím nového stavebního zákona a jeho prováděcích vyhlášek. V současné době existuje pracovní verze druhého vydání. Definitivní verze bude připravena a slovník vydán tiskem po přijetí stále chybějících nových vyhlášek o technických požadavcích na stavby a na bezbariérové stavby.

Pro členy ČKAIT je pracovní verze druhého vydání Slovníku pojmů ve výstavbě k dispozici na CD ROM PROFESIS 2007. Najdete jej v rubrice „Doporučené standardy metodické“ a je na CD uložen ve formátu PDF.

Pojmy, které používá nový stavební zákon (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů), jejich definice podle SZ nebo podle jiných předpisů, z nichž jsou přejímány, a odkazy na další ustanovení SZ, v nichž je pojem používán, najdete v příloze 5.4 Metodické pomůcky O Základ systému podpory profese. Výklad, vymezení obsahu a rozsahu pojmů používaných v novém stavebním zákoně, 2. vydání 2006. Příloha 5.4 MP O je rovněž uložena na CD ROM PROFESIS 2007 (rubrika Metodické pomůcky k činnosti autorizovaných osob Základní úroveň MP O P 5.4) v PDF formátu. Pojmy jsou uspořádány abecedně, u každé definice, která je přesnou citací právního předpisu, najdete odkaz na zdroj citace (právní předpis, číslo paragrafu, odstavec), je připojen odkaz na další hesla, v jejichž definicích se pojem používá.

Pracovní verzi druhého vydání DOS M 01.01 Slovník pojmů ve výstavbě. Obecná část. Organizace a řízení výstavby (2007, formát A 4, str. 175) a přílohu P 5.4 MP O Výklad, vymezení obsahu a rozsahu pojmů používaných v novém stavebním zákoně (2006, formát A 4, str. 104) si můžete objednat v Informačním centru ČKAIT v tištěné formě. Cena pro členy ČKAIT činí v prvním případě 190 Kč a v druhém případě 110 Kč.

Marie Báčová

Informační centrum ČKAIT

Průmyslové stavby i Bienále Industriální stopy získaly reprezentativní sborník

Tisková konference k uvedení knihy Industriální dědictví / Industrial Heritage se konala dne 15. července 2008 v Železničním muzeu NTM (prostor bývalé vodárny historického pražského Lokomotivního depa Masarykova nádraží z roku 1845).

Ředitel Výzkumného centra průmyslového dědictví PhDr. Benjamin Fragner objasnil vznik tradic v pořádání bienále Industriální stopy, představil i společný pohled zakladatelů tradic bienále na další pokračování tradic projektu Industriální stopy, jeho aktuálnost, a to zvláště i s ohledem na nádražní budovy a železniční technologická zařízení umístěná na území hlavního města Prahy. Předseda Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI Ing. Svatopluk Zídek zdůraznil význam inženýrských organizací pro mezioborové vnímání problémů industriálního dědictví, zrekapituloval edičními počiny ČKAIT v oblasti osvěty týkající se významu technického kulturního dědictví nejen pro naši vlast, ale

za spolupráce s evropskými inženýrskými organizacemi i významu pro země evropské, ale zejména země Visegrádské čtyřky. Pro inženýrské organizace zemí V4 je signifikantní například vydávání publikací Technické památky zemí Visegrádské čtyřky i společná snaha k získání finanční podpory pro organizování bienále z prostředků Mezinárodního visegrádského fondu.

Generální ředitel NTM Horymír Kubiček seznámil účastníky tiskové konference s prostorami, ve kterých se konference koná, s osudem železničního depa Masarykova nádraží a se zapojením nově budovaného Železničního muzea do činnosti NTM.

Překvapením pro pořadatele byla neočekávaně velká návštěva jak zástupců médií, tak i VIP z řad technické veřejnosti, mezi kterými nechyběli ani předseda ČKAIT Ing. Pavel Křeček, předseda oblasti ČKAIT Praha Ing. Michael Trnka, CSc., předseda OP ČSSI Liberec Ing. Bohumil Pech, předseda Odborné společnosti pro vědu a výzkum ČSSI Ing. Vladimír Krížek, CSc., předseda Koordinační rady pro autorizované inspektory doc. Ing. Miloslav Pavlík, CSc., a mnoho dalších významných hostů z Fakulty stavební ČVUT v Praze i z veřejného života.

Z tiskové informace k představení publikace uvádíme:

„Většinou Evropy slavná éra průmyslu prošla a zmizela. Zanechala nám působivý odkaz, nejen svým dopadem – v minulosti i nyní – na společnost a krajinu. Zkrátka bude toto dědictví, z pohledu historie a archeologie, to jediné, co z ní zbude; právě ono a spleť síť postojů, které tak zásadně utvářely společnost, v níž dnes žijeme. Nevyhnutelně časem vyprchají a s nimi i znalost z první ruky a přímá zkušenost s průmyslem a vším, co představoval. Co zůstane, bude záležitostí historiků a archeologů. Naši odpovědností je zachytit cosi z ducha té doby zabezpečením jeho materiálních pozůstatků pro budoucnost.“ (Úryvek z úvodní eseje knihy Industriální dědictví, Sir Neil Cossons).

Do celorepublikové akce s desítkami tisíc příznivců a s prestižní mezinárodní účastí se rozrostlo od roku 2001 během čtyř ročníků bienále Industriální stopy. Množství souběžných aktivit usilujících o záchranu a nové využití průmyslového dědictví také svědčí o tom, že přání zakladatelů bienále se naplnilo: nejširší veřejnost i odborníci téma přijali za své a dále jej rozvíjejí. *„Na spontánní vývoj i aktuální situaci, kdy na jedné straně roste popularita tématu, ale mnohé mimořádně cenné stavby a areály jsou stále více ohroženy, reagují i ‚Industriální stopy‘. Bienále hodláme změnit ve sled na sebe navazujících, každoročních ‚kontinuálních‘ akcí. V příštím roce by se například tyto akce navazující na takto vybudovanou tradici mohly ve spolupráci s AMU rozrůst i v kulturní festival. Na rok 2010 připravujeme mezinárodní bilanci projektů konverzí industriální architektury...“* říká za organizátory Benjamin Fragner z Výzkumného centra průmyslového dědictví při Českém vysokém učení technickém v Praze (VCPD ČVUT). *„Ty největší autority z oblasti industriálního dědictví jsme přivítali loni. Příští rok by měly dostat rozhodující prostor objekty a industriální areály, o nichž se sice hovoří, ale které jsou často ohroženy. Takovýto plánovaný festival by mohl mít formu živých akcí, koncertů, výstav, lokálních setkání odborníků nebo exkurzí po zdařilých konverzích,“* doplňuje další ze zakladatelů tradic bienále, Ing. Svatopluk Zídek z České komory autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT).

Symbolickým mezníkem bienále Industriální stopy je publikace Průmyslové dědictví / Industrial Heritage, kterou VCPD ČVUT v Praze vydává společně s Kolegiem pro technické památky ČSSI & ČKAIT právě v těchto dnech. Výpravná kniha shrnuje příspěvky z celé širší tématu průmyslového dědictví, jak zazněly především na loňské velmi úspěšné konferenci (a zčásti na konferenci v roce 2005). Pro české prostředí jsou významnou příležitostí zejména získáním důležitých informací ze zahraničí, ale i kontakty na badatelská i památková pracoviště.

Průmyslové dědictví je naléhavým a současným tématem. Je současné nejen proto, že nezbývá než se postarat o to, co zůstalo po industriální éře: lze ho využít jako kulturní i materiální potenciál udržitelného rozvoje. Naléhavé proto, že přes dosud spíš ojedinělé příklady nového užití průmyslových staveb jsme dál svědky, jak industriální architektura i její atmosféra doslova mizí před očima.

Cílem bienále Industriální stopy bylo a je propojit pohledy a přístupy více profesí, které jindy stojí mimo a jsou limitovány často protichůdnými profesními zájmy i profesním vzděláním – architektů, stavebních inženýrů, památkářů, developerů, sociologů, lidí z oblasti kultury – umělců, divadelníků, hudebníků. Právě tato mezioborovost také potvrzuje, že jde o téma skutečně celospolečenské.

Publikace Industriální dědictví shrnuje příspěvky přednesené na mezinárodní konferenci čtvrtého bienále Industriální stopy 2007, se zařazením nejdůležitějších

Obálka publikace průmyslové dědictví

tějšších aktualizovaných příspěvků z konference z roku 2005. „Dotkli jsme se tématu průmyslového dědictví širokým spektrem pohledů, které dohromady poskytují ucelený obraz dané problematiky. Právě proto je publikace rozdělena do pěti kapitol, každá z nich vymezuje obsahový rámec,“ líčí Benjamin Fragner.

První kapitolu publikace tvoří esej Sira Neila Cossonse. Stejně jako samotnou konferenci jeho zásadní příspěvek otevírá celé téma. Uvádí důvody, proč se věnovat průmyslovému dědictví, připomíná, proč je důležité zabývat se pozůstatky průmyslové revoluce a jaká jsou ze současné situace východiska. Druhá kapitola shrnuje výrazné evropské počiny uplynulých let a jejich vzájemné propojování. Přináší příspěvky Axela Föhla, mluvčího Asociace zemských pracovníků památkové péče v Německu, Keitha Falconera, vedoucího oddělení Industriální archeologie vládní agentury English Heritage v Británii, Paula Smithe, odborníka francouzského Ministerstva kultury a komunikace, a Wolfganga Eberta za projekt Evropské trasy průmyslového dědictví.

Následují aktuální přehledy argumentů a příkladů proměny areálů a budov zanikajícího průmyslu na krystalizační místa urbanizace, udržitelného rozvoje sídel a krajiny, které ve třetí kapitole představují např. Michael Mende z Vysoké školy výtvarných umění v Brunšviku, Györgyi Németh, členka výboru TICCIH, nebo Lars Sharnholz, vědecký ředitel Institutu pro novou industriální kulturu (INIK) ve Forstu. Texty o proměně atmosféry a hodnotových kritérií na naší domácí scéně, doložené četnými příklady diskutovaných staveb a projektů, pak tvoří kapitolu čtvrtou, uvozenou statí Benjamina Fragnera. Z českých příspěvovatelů jmenujme například Evu Dvořákovou z Národního památkového ústavu v Praze a Josefa Štulce, prezidenta Českého národního komitétu ICOMOS, Vladislavu Valchářovou a Tomáše Šenbergera z VCPD, Petru Rydvalovou z Technické univerzity v Liberci, Blaženu Gehinovou z Jihočeské univerzity, Jiřího Mertu z Technického muzea v Brně, z průmyslové sféry Jana Světlíka...

Jednotlivé ročníky bienále Industriální stopy však kromě konferencí zastřešuje i bezpočet názorově pestrých, víceméně autonomních výstav, performancí i koncertů. Pátá kapitola zvažuje sílu a smysl osobního zážitku při doteku s industriálním prostředím. Přispěli do ní umělci, teoretici a kurátoři – Miloš Vojtěchovský, Louise N. Boucher, Tomáš Žizka, Dagmar Šubrtová, Radoslava Schmelzová a Dann Senn. Atmosféru i význam čtyř ročníků Bienále pak v závěru publikace přibližuje text Petra Ulricha z VCPD.

Ing. Svatopluk Zídek, předseda Kolegia pro technické památky, PhDr. Benjamin Fragner, ředitel VCPD ČVUT Praha, Mgr. Horymír Kubíček gen. ředitel NTM Praha

Mezi početnými hosty tiskové konference spojené s představením publikace byli i předseda ČKAIT Ing. Pavel Křeček a přednosta oblasti ČKAIT Praha Ing. Michael Trnka, CSc.

Vernisáži knihy byla přítomna i živá parní lokomotiva, která přitáhla k prohlídce salonní vůz následníka rakouského c. a k. trůnu Františka Ferdinanda d'Este.

Úplné znění všech textů v češtině nebo v českém překladu je doplněno anglickými názvy a popisky obrázků, včetně odkazu na stránku anglického textu v závěru knihy, kde jsou příspěvky uvedeny v plném nebo zkráceném anglickém znění.

Publikaci Průmyslové dědictví je možné zakoupit ve vybraných knihkupectvích, například v prodejně KZP Juditina věž Karlova mostu v Praze na Malé Straně, v prodejně Fraktály v Praze na Betlémském náměstí, v prodejně technické literatury ČVUT v Praze-Dejvicích a přes internet na www.archiweb.cz i v prodejně Informačního centra ČKAIT, Sokolská 15, Praha 2, případně ve všech OK ČKAIT v jednotlivých krajských městech.

Více informací na www.industrialnistopy.cz nebo <http://vcpd.cvut.cz>.

*Za použití tiskové zprávy připravil
Ing. Svatopluk Zídek
předseda Kolegia pro technické památky
ČKAIT & ČSSI*

V rámci zveřejnění fotodokumentace z emisního dne mostu ve Stádlci představujeme čtenářům Z+i zároveň i předcházející zlatou minci věnovanou jihomoravské památce – vodnímu mlýnu ve Slupi, kterou jsme z technických důvodů nemohli představit v čísle 1/2008 časopisu Z+i obsahujícím informaci o emisním dnu ČNB ve Slupi.

Pohled na ocelovou konstrukci zastřešení Terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové

Dispečerská koule s lávkou – Terminál hromadné dopravy v Hradci Králové